

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«Τραπεζική και Χρηματοοικονομική»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**Η ΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ
ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2008-2015
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ
ΤΡΑΠΕΖΕΣ**

**ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΝΙΤΣΑΣ**

**ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ**

ΛΑΜΙΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ, 2017

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Η Κρίση των Πιστωτικών Ιδρυμάτων την Περίοδο 2008-2015 στην Ελλάδα,
και οι Συνεταιριστικές Τράπεζες

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΝΙΤΣΑΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Τραπεζική και Χρηματοοικονομική από τη σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Περίληψη

Η οικονομική Κρίση που βιώνουμε από το 2007 με αποκορύφωμα την 15 Σεπτεμβρίου 2008, ημέρα κατάρρευσης της επενδυτικής Τράπεζας Lehman Brothers στην Αμερική, έχει συμπαρασύρει το σύγχρονο κόσμο και δη τα χρηματοπιστωτικά και άλλα ιδρύματα σε μια δύνη με απρόβλεπτα αποτελέσματα .

Η παγκόσμια κρίση αναπόφευκτα έπληξε και την Ελλάδα. Απλά η τραπεζική κρίση στην Ελλάδα συνδέθηκε και με τη δημοσιονομική κρίση του Ελληνικού κράτους και τη συσσώρευση εξωτερικού δημόσιου χρέους μέσω των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Οι ελληνικές τράπεζες, εξαιτίας της κατάρρευσης του αξιόχρεου του ελληνικού δημοσίου και του PSI (Private Sector Involvement) το 2012 που ουσιαστικά «μηδένισε» τα κρατικά ομόλογα που κατείχαν, αντιμετώπισαν οξύ πρόβλημα επιβίωσης. Ακόμη η τραπεζική κρίση συνδέθηκε με την είσοδο και την παραμονή της χώρας στην ευρωζώνη και τους αυστηρούς νομισματικούς και δημοσιονομικούς περιορισμούς που αυτή θέτει.. Άρα οι λόγοι που οι τράπεζες παρουσίασαν προβλήματα παγκοσμίως, δεν είναι παντού οι ίδιοι.

Σκοπός της προτεινόμενης διατριβής είναι να αποτυπώσει τις συνέπειες της κρίσης στα Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα, την προσπάθειά τους για προσαρμογή και επιβίωση στο νέο κρισιακό περιβάλλον λαμβάνοντας υπόψη τις νέες εξωγενείς παραμέτρους.

Η εργασία επικεντρώνεται στις συνεταιριστικές τράπεζες. Εδώ θα γίνει μια αναδρομή της ιστορικής εξέλιξης των Ελληνικών Συνεταιριστικών Τραπεζών και των κύριων μεγεθών τους. Οι συνεταιριστικές τράπεζες θα εξεταστούν ως ξεχωριστή στρατηγική ομάδα, έναντι των υπόλοιπων τραπεζικών ομάδων και του εγχώριου τραπεζικού συστήματος συνολικά. Στο πλαίσιο αυτό θα διερευνηθούν οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης στην επίδοση των συνεταιριστικών ιδρυμάτων, ενώ θα δειχτεί πόσο τις επηρέασε η κρίση έναντι των άλλων τραπεζών, με σκοπό να φανεί η ανθεκτικότητά τους σε δύσκολες οικονομικές συνθήκες και η βιωσιμότητά τους.

Βασικά ερευνητικά ερωτήματα που θα επιδιωχθεί να απαντηθούν είναι τα εξής:

- ποιό είναι το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα;
- Ποιός είναι ο ρόλος των συνεταιριστικών τραπεζών στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα;
- ποιά είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα τους έναντι των υπόλοιπων στρατηγικών τραπεζικών ομάδων;

- πως αντιμετώπισαν οι συνεταιριστικές τράπεζες την κρίση [2009-σήμερα] σε σχέση με τις άλλες ομάδες
- [π.χ. συστημικές τράπεζες, μικρότερες μη συστημικές τράπεζες];
- ποιές είναι οι αναπτυξιακές τους προοπτικές και οι προοπτικές επιβίωσης μέσα σε ένα επικίνδυνο και κρισιακό περιβάλλον;

Η έρευνα που προτείνουμε, θα μελετήσει τα συνεταιριστικά τραπεζικά ιδρύματα που είναι μια ιδιαίτερη στρατηγική ομάδα, η οποία διαδραματίζει έναν ευαίσθητο οικονομικο-κοινωνικό ρόλο στην εθνική οικονομία.

Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι τα τελευταία χρόνια το ενδιαφέρον των αναλυτών και των φορέων άσκησης πολιτικής έχει μετατοπιστεί στις 4 μεγάλες συστημικές τράπεζες της χώρας.

Συνεπώς, η προτεινόμενη μελέτη θα φέρει στο φως τις συνθήκες λειτουργίας και τις ανταγωνιστικές προοπτικές των συνεταιριστικών τραπεζών σε ένα νέο περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από αβεβαιότητα και κρίση. Αυτό είναι σημαντικό, καθώς λόγω του χρηματοδοτικού αδιέξοδου, αναζητούνται επίμονα νέοι μηχανισμοί χρηματοδότησης και νέα επιχειρηματικά σχήματα πέραν των παραδοσιακών.

Abstract

The financial crisis that we have experienced since 2007 culminating on September 15, 2008, the collapse of the Lehman Brothers investment bank in America, has dragged the modern world, especially its financial and other institutions into a dungeon with unpredictable results.

The global crisis has inevitably hit Greece as well and simply the banking crisis in Greece was also linked to the fiscal crisis of the Greek state and the accumulation of external public debt through budget deficits. Greek banks, due to the collapse of the Greek government's lender and the PSI (Private Sector Involvement) in 2012, which virtually "zeroed" their government bonds, faced an acute problem of survival. Moreover, the banking crisis has been linked to the entry and stay of the country in the eurozone and the severe monetary and financial constraints it places. So the reasons why banks have problems globally are not everywhere the same.

The aim of the proposed dissertation is to capture the consequences of the crisis in the Greek Credit Institutions, their attempts to adapt and survive in the new critical environment, taking into account the new external parameters.

The work focuses on cooperative banks. Here is a retrospective of the historical evolution of the Greek Cooperative Banks and their main sizes. Cooperative banks will be considered as a separate strategic group, against the rest of banking groups and the domestic banking system as a whole. In this context, the effects of the financial crisis on the performance of cooperative societies will be explored, and the impact of the crisis on the other banks in order to show their resilience to difficult economic conditions and their viability.

Key research questions to be answered are as follows:

- What is the institutional framework governing domestic banking institutions?
- What is the role of cooperative banks in the domestic banking system?
- What are the advantages and disadvantages of the other banking groups?
- How the cooperative banks faced the crisis [2009-today] in relation to the other groups
- [e.g. systemic banks, smaller non-systemic banks];
- What are their growth and survival prospects in a dangerous and critical environment?

The research we propose will study the co-operative banking institutions, which is a particular strategic group and also plays a sensitive economic and social role in the national economy.

It is worth highlighting that in recent years the interest of analysts and policy makers has shifted to the country's four major system banks.

Therefore, the proposed study will highlight the operating conditions and competitive prospects of cooperative banks in a new environment characterized by uncertainty and crisis. This is important as a result of the financial stalemate, new funding mechanisms and new business forms beyond traditional ones are being pursued.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	4
Abstract	6
Κεφάλαιο 1. Θεσμικό πλαίσιο - εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος	10
1.1 Ο ρόλος των τραπεζών στην οικονομία.....	10
1.2 Θεσμικό Πλαίσιο Πιστωτικών Ιδρυμάτων	12
1.3 Τραπεζικοί κίνδυνοι.....	14
Κεφάλαιο 2. Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ελλάδα	17
2.1 Από τους πιστωτικούς συνεταιρισμούς στις συνεταιριστικές τράπεζες.....	17
2.2 Διάρθρωση Συνεταιριστικών Τραπεζών	18
2.3 Παρουσίαση των Συνεταιριστικών Τραπεζών	19
2.3.1 Συνεταιριστική Τράπεζα Δράμας	19
2.3.2 Συνεταιριστική Τράπεζα Έβρου	21
2.3.3 Συνεταιριστική Τράπεζα Ηλείου	22
2.3.4 Συνεταιριστική Τράπεζα Θεσσαλίας	23
2.3.5 Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας.....	24
2.3.6 Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα	25
2.3.7 Συνεταιριστική Τράπεζα Πιερίας “ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΙΣΤΗ”	26
2.3.8 Συνεταιριστική Τράπεζα Σερρών	27
2.3.9 Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων.....	28
Κεφάλαιο 3. Παρουσίαση συστημικών τραπεζών	31
3.1 Εθνική Τράπεζα	31
3.2 Eurobank Ergasias	33
3.3 Alpha bank	37
3.4 Τράπεζα Πειραιώς	39
3.5 Το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα προ κρίσης	42
3.6 Οικονομικά στοιχεία των εμπορικών τραπεζών	51
3.7 Λοιποί τομείς χρηματοπιστωτικού συστήματος	56
3.7.1 Ασφαλιστικές εταιρείες	56
3.7.2 Αμοιβαία κεφάλαια.....	57
3.7.3 Εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών	58
3.7.4 Εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing)	59
3.7.5 Εταιρείες πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring).....	59
3.7.6 Εταιρείες παροχής πιστώσεων	60
Κεφάλαιο 4. Οι επιπτώσεις της κρίσης στις τράπεζες	61
4.1 Ιστορική εξέλιξη της κρίσης.....	61
4.2 Οι επιπτώσεις στις Συνεταιριστικές Τράπεζες.....	68
4.3 Οι επιπτώσεις στις συστημικές Τράπεζες.....	71
4.4 Ανάλυση Συνεταιριστικών και συστημικών Τραπεζών με αριθμοδείκτες.....	73
4.5 Σύνοψη της εμπειρικής έρευνας	81
Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα	85
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	90
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	90
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ	90
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ	91
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	91

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω, τον επιβλέποντα καθηγητή μου κο Αντώνιο Γεωργόπουλο, για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγησή του, κατά τη διάρκεια της μεταπτυχιακής μου διατριβής. .

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω την σύζυγο μου Πέπη, για την αμέριστη συμπαράσταση, και κατανόηση που επέδειξε σε όλη την διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Κεφάλαιο 1.

Θεσμικό πλαίσιο - εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος

1.1 Ο ρόλος των τραπεζών στην οικονομία .

Στον καιρό της παγκοσμιοποίησης , υπάρχει η ανάγκη για θέσπιση ενιαίων κανόνων που διέπουν την οικονομία και ειδικότερα το χρηματοπιστωτικό σύστημα (με αυτό των τραπεζών πρώτο), μέσω συντονισμένων ρυθμιστικών παρεμβάσεων. Σκοπός της θέσπισης ενιαίων κανόνων είναι η επίτευξη σταθερότητας και η εύρυθμη λειτουργία των τραπεζών, για αποφυγή δυσάρεστων καταστάσεων όπως αυτή της πτώχευσης της επενδυτικής Τράπεζας Lehman Brothers στην Αμερική, η οποία συμπαρέσυρε τις οικονομίες ανά τον κόσμο και δη τις τράπεζες σε μια δύνη με δυσάρεστα αποτελέσματα σε οικονομικό πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο.

Οι τράπεζες ως διαχειριστές των αποταμιεύσεων και των κεφαλαίων γενικότερα, αντανακλούν την εμπιστοσύνη των πελατών τους και επηρεάζουν την εμπιστοσύνη σε ολόκληρη την οικονομία μιας χώρας. έτσι, αποτελούν τον κινητήριο μοχλό της ανάπτυξης, μέσω της παροχής ρευστότητας και χρηματοδότησης στην αγορά και στο οικονομικό κύκλωμα.

Στις χώρες της ζώνης του Ευρώ η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) είναι αυτή που ασκεί την νομισματική και την εποπτική πολιτική

Η Τράπεζα της Ελλάδας με έτος ίδρυσης τον Σεπτέμβρη του 1927 και λειτουργίας το Μάιο του 1928 είναι η κεντρική Τράπεζα της Ελλάδας, η οποία από 1^η Ιανουαρίου 2001 εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, και στο Ευρωσύστημα, και λειτουργεί κάτω από τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) .

Οι αρμοδιότητες της Τράπεζα της Ελλάδας είναι οι κάτωθι (πηγή Τράπεζα της Ελλάδας, 2017):

- Διαχειρίζεται για λογαριασμό της ΕΚΤ , μέρος των διαθεσίμων της τελευταίας σε συνάλλαγμα και χρυσό, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΚΤ.
- Ασκεί την επίβλεψη των χρηματοδοτικών συστημάτων και των μέσων πληρωμών, με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας, της αξιοπιστίας και

της αποδοτικότητάς τους. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας αυτής, παρακολουθεί και επιβλέπει, μεταξύ άλλων, το σύστημα πληρωμών ΔΙΑΣ και το Γραφείο Συμψηφισμού Αθηνών. Από τις 19 Μαΐου 2008, συμμετέχει στο Target2, το νέο διευρωπαϊκό σύστημα ταχείας μεταφοράς κεφαλαίων και διακανονισμού σε συνεχή χρόνο.

- Προωθεί ρυθμίσεις για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την αποτελεσματική διαχείριση χρηματοπιστωτικών κρίσεων.
- Συλλέγει στατιστικά στοιχεία από νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (δηλαδή, τις τράπεζες και τα αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων).
- Εκδίδει τραπεζογραμμάτια ευρώ, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα, μετά από έγκριση της ΕΚΤ, και είναι αρμόδια για την κυκλοφορία και διαχείριση των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ στην Ελλάδα.
- Φροντίζει για την προμήθεια των αναγκαίων ποσοτήτων ανά αξία, είτε από το Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών (ΙΕΤΑ), είτε από διασυνοριακές χρηματοπιστωτικές, καθώς και για την ασφαλή αποθήκευση, διακίνηση και την επανακυκλοφορία ή την καταστροφή τους και μεριμνά για τον ομαλό εφοδιασμό της οικονομίας.
- Εποπτεύει τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας.
- Εποπτεύει και ελέγχει τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις καθώς και τους διαμεσολαβητές στις ασφαλίσεις.
- Έχει την ευθύνη για τη διαχείριση και τη λειτουργία του Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή (Άυλοι Τίτλοι).
- Έχει την ευθύνη της λειτουργίας της Ηλεκτρονικής Δευτερογενούς Αγοράς Τίτλων (ΗΔΑΤ).
- Κατέχει και διαχειρίζεται τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας στα οποία περιλαμβάνονται τα σε συνάλλαγμα και χρυσό διαθέσιμα της Τράπεζας της Ελλάδος και του Ελληνικού Δημοσίου.
- Εξυπηρετεί το Ελληνικό Δημόσιο ως ταμίας και εντολοδόχος του.
- Καταρτίζει και δημοσιεύει στατιστικά στοιχεία που αφορούν την ελληνική οικονομία και διενεργεί εξειδικευμένες στατιστικές έρευνες.

- Δημοσιεύει εκθέσεις και διεξάγει ερευνητικό έργο στο πλαίσιο της παρακολούθησης και ανάλυσης της οικονομικής συγκυρίας και της νομισματικής πολιτικής.

1.2 Θεσμικό Πλαίσιο Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο για την άσκηση της εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων αποτελείται από (πηγή Τράπεζα της Ελλάδας):

- την Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (“CRD IV”) σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ
- τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (“CRR”) σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012.

Οι διατάξεις της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκαν στο εθνικό δίκαιο με τον νόμο 4261/2014. Ο παλαιότερος νόμος 3601/2007 καταργήθηκε, ενώ οι διατάξεις που δεν σχετίζονται με την ενσωμάτωση ενωσιακής νομοθεσίας μεταφέρθηκαν στο σύνολό τους στον νόμο 4261/2014.

Ο νόμος αυτός περιλαμβάνει μεταξύ άλλων διατάξεις σχετικά με:

- την ίδρυση και λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων
- την ελεύθερη εγκατάσταση και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών από τα πιστωτικά ιδρύματα
- τους κανόνες προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων
- τις εξουσίες των εποπτικών αρχών και τις διοικητικές κυρώσεις που δύνανται να επιβάλλουν στα πιστωτικά ιδρύματα
- την εταιρική διακυβέρνηση των πιστωτικών ιδρυμάτων
- την πολιτική αποδοχών που εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα
- την καθιέρωση κεφαλαιακών αποθεμάτων ασφαλείας που τηρούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 έχει ευθεία εφαρμογή σε όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ, χωρίς να απαιτείται ενσωμάτωση των διατάξεών του στο εθνικό δίκαιο κάθε κράτους-μέλους. Σημαντική εξέλιξη στο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο για τα πιστωτικά ιδρύματα αποτελεί η υιοθέτηση της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και των Οδηγιών 2001/24/ΕΚ, 2002/47/ΕΚ, 2004/25/ΕΚ, 2005/56/ΕΚ, 2007/36/ΕΚ, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των Κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012. Η Οδηγία, όπως ενσωματώθηκε στον νόμο 4335/2015, στοχεύει στην εναρμόνιση, σε ενωσιακό επίπεδο, των διαδικασιών εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων και παρέχει στις εθνικές αρχές κοινές εξουσίες και μέσα ώστε να προλαμβάνουν τις καταστάσεις κρίσεων. Στο πλαίσιο της πρόληψης των κρίσεων, θεσπίζονται μεταξύ άλλων:

- οι απαιτήσεις ανάπτυξης σχεδίων ανάκαμψης από τα πιστωτικά ιδρύματα
- τα μέτρα έγκαιρης παρέμβασης που δύνανται να λάβουν οι αρμόδιες αρχές προκειμένου να αποτραπεί η περιέλευση πιστωτικών ιδρυμάτων σε κατάσταση αφερεγγυότητας.

Επιπλέον των ανωτέρω, το θεσμικό πλαίσιο εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων περιλαμβάνει και:

- το σύνολο των σχετικών κατ' εξουσιοδότηση κανονισμών που αφορούν ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα, καθώς και των εκτελεστικών κανονισμών που αφορούν εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα και έχουν εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- το σύνολο των αποφάσεων/πράξεων που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος βάσει των διατάξεων του Καταστατικού της και αφορούν την άσκηση των εποπτικών αρμοδιοτήτων της (Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής, Πράξεις Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, Αποφάσεις της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων, καθώς και Αποφάσεις της προγενέστερης αυτής Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων).

Επιπρόσθετα των ανωτέρω και ειδικά για τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν με τη μορφή πιστωτικού συνεταιρισμού, το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους καθορίζεται από τον νόμο 1667/1986 περί αστικών συνεταιρισμών και τις Πράξεις Διοικητή 2258/2.11.1993 και 2471/10.4.2001, όπως ισχύουν.

Τέλος, για τα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το θεσμικό πλαίσιο εποπτείας τους καθορίζεται από την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 58/18.1.2016.

1.3 Τραπεζικοί κίνδυνοι

Οι τράπεζες ως χρηματοπιστωτικά ιδρύματα διατρέχουν κινδύνους και για την αποφυγή τους λαμβάνονται μέτρα για το αντιστάθμισμα αυτών, με το να διενεργούν προβλέψεις πάνω στα περιουσιακά στοιχεία του κάθε ιδρύματος .

Ως κυριότερους κινδύνους θα συνοψίζαμε στους παρακάτω:

- Πιστωτικός κίνδυνος, ο οποίος οφείλεται στην αθέτηση των υποχρεώσεων των πιστούχων της τράπεζας απέναντι της .Η βασική λειτουργία της τράπεζας , τα δάνεια, καθώς και ο έλεγχος τους αποτελούν για τη διοίκηση της κάθε τράπεζας τη μέγιστη προτεραιότητα.. Οι ζημίες που μπορεί να προέρθουν μέσω του πιστωτικού κινδύνου απομειώνουν την καθαρή περιουσιακή θέση , (γράφημα 1).

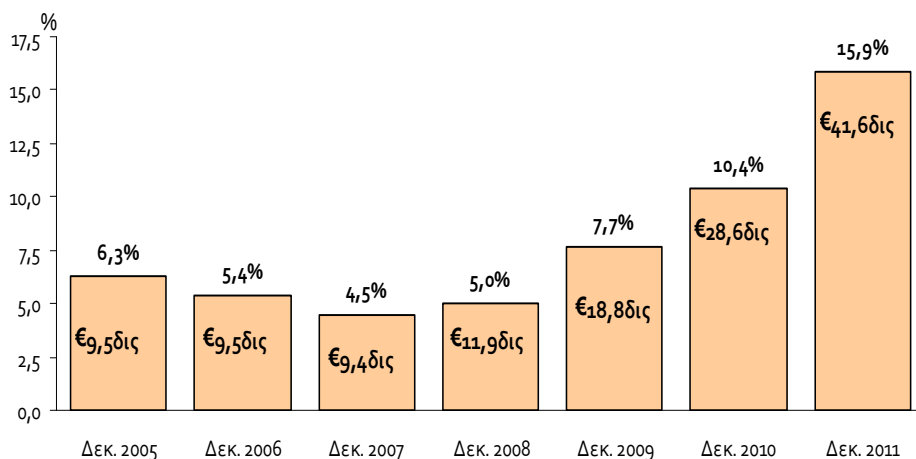
- Κίνδυνος επιτοκίου, ο οποίος οφείλεται στις επιδράσεις που ενδεχόμενα μπορούν να ασκήσουν οι μεταβολές των επιτοκίων στα μεγέθη του ενεργητικού και του παθητικού μιας τράπεζας .

- Κίνδυνος Αγοράς, που οφείλεται στη μεταβλητότητα της αξίας ενός χαρτοφυλακίου, η οποία προκαλείται από τη μεταβολή των αγοραίων τιμών των στοιχείων που το απαρτίζουν.

- Κίνδυνος ρευστότητας τον οποίο ορίζουμε την αναμενόμενη ζημία και άρα ως τη μείωση της καθαρής θέσης της τράπεζας από ενδεχόμενη αδυναμία της για 1) κάλυψη εγκαίρως τρεχουσών και μελλοντικών χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της 2) άντληση αναγκαίων κεφαλαίων λόγω τυχόν αύξησης χορήγησης δανείων η επικερδών τοποθετήσεων 3) την διατήρηση των υπάρχοντων επικερδών τοποθετήσεων καθώς και την τοποθέτηση εκτάκτων εισροών (Αγγελόπουλος 2010)(γράφημα 2,3)

- Λειτουργικός Κίνδυνος, που αναφέρεται στις απώλειες λόγω ανεπαρκών συστημάτων εταιρικής διακυβέρνησης και εσωτερικού ελέγχου. Οι λανθασμένες αποφάσεις της διοίκησης, τα ανθρώπινα σφάλματα και ενδεχόμενες δυσχέρειες μεταξύ των βασικών παραγόντων της εταιρικής διοίκησης .
- Κίνδυνος Συναλλάγματος, ο κίνδυνος συναλλάγματος που αφορά την πιθανότητα να επέλθει μείωση των εισοδημάτων ή και της αξίας του κεφαλαίου μια τράπεζας λόγω απρόβλεπτης δυσμενούς μεταβολής στη συναλλαγματική ισοτιμία ξένων νομισμάτων) στα οποία είναι εκφρασμένα τόσο στοιχεία του ισολογισμού της, όσο και στοιχεία εκτός ισολογισμού (Γκόρτσος, 2011).
- Κίνδυνος Χώρας, ο κίνδυνος χώρας που αφορά στη χώρα δραστηριοποίησης και δράσης του δανειζομένου και αφορά το οικονομικοκοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον αυτής. Η εκτίμηση του κινδύνου σχετίζεται με την αποπληρωμή του εξωτερικού χρέους (δημόσιου και ιδιωτικού) αυτής, ο βαθμός αξιολόγησης της πιστοληπτικής της ικανότητα από διεθνείς οργανισμούς αξιολόγησης, ο βαθμός ολοκλήρωσης των αγορών χρήματος και κεφαλαίου που έχουν διαμορφωθεί σε αυτήν, οι μακροοικονομικές επιδόσεις της και τέλος το πλαίσιο άσκησης νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής (Σαπουντζόγλου και Πεντότης, 2009).
- Συστημικός Κίνδυνος, είναι ο κίνδυνος που αφορά στη συσχέτιση και αλληλεπίδραση των αγορών μεταξύ τους, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα, τη γρήγορη μετάδοση των τυχόν προβλημάτων από τη μια αγορά στις υπόλοιπες .Ο συστημικός κίνδυνος ουσιαστικά αφορά το σύνολο των χρηματοπιστωτικών αγορών άρα ολόκληρο το οικονομικό στερέωμα .

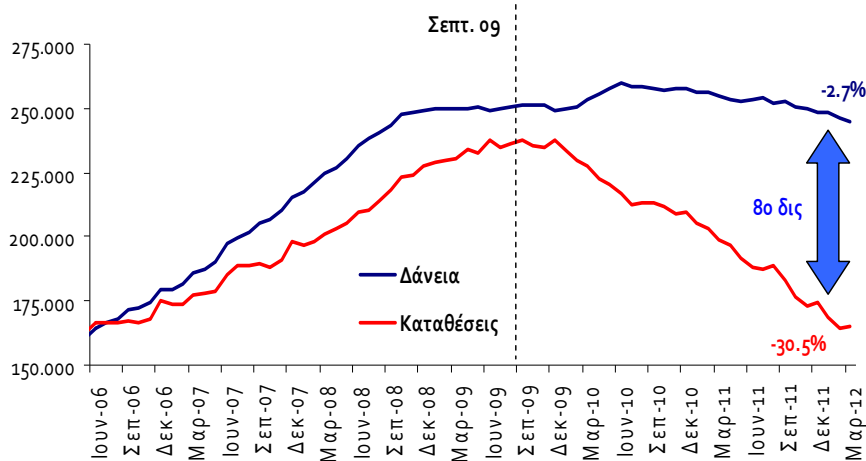
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια*

Πηγή: ΤτΕ, Eurobank EFG Research

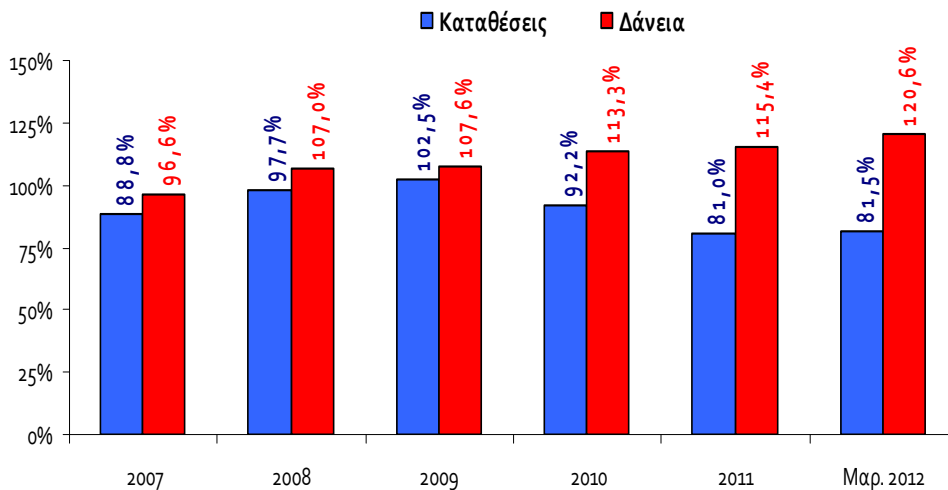
*Λόγος μη εξυπηρετούμενων δανείων για περισσότερες από 90 ημέρες προς σύνολο δανείων(γράφημα 1)

Τραπεζικές καταθέσεις και δάνεια εγχώριων επιχειρήσεων και νοικοκυριών
(υπόλοιπα τέλους περιόδου, σε εκατ. ευρώ)

Πηγή: ΤτΕ, Eurobank EFG Research(γράφημα 2)

Σύνολο τραπεζικής χρηματοδότησης και καταθέσεων εγχώριων επιχειρήσεων και νοικοκυριών
(υπόλοιπα τέλους περιόδου ως ποσοστό του ΑΕΠ)

Πηγή: ΤτΕ, Eurobank EFG Research(γράφημα3)

Κεφάλαιο 2.

Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ελλάδα

2.1 Από τους πιστωτικούς συνεταιρισμούς στις συνεταιριστικές τράπεζες

Ο πρώτος πιστωτικός συνεταιρισμός ιδρύθηκε στην Ελλάδα, στην πόλη της Λαμίας το 1900 με Βασιλικό Διάταγμα, σε μια περίοδο όπου στην Ευρώπη από το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα άρχισε να εμφανίζεται ως θεσμός αρχικά στην Γερμανία με πρωτεργάτες τον Έρμαν Σούτσε (1808-1883) και τον Φρειδερίκου Ραϊφάϊζεν (1818-1888) . Ουσιαστικά μιλάμε για ένα Σωματείο με την επωνυμία «Σύλλογος των Τεχνοεργατών εν Λαμία» αποτελούμενο αρχικά από 582 μέλη, το οποίο λειτούργησε ως συνεταιριστική οργάνωση, σύμφωνα με το καταστατικό του , και με σκοπό την διευκόλυνση των μελών του με τα απαραίτητα κεφάλαια.

Η Συνεταιριστική Πίστη στη χώρα μας άρχισε ουσιαστικά να αναπτύσσεται την τελευταία 25ετία, με βάση το Νόμο 2076/92 με τον οποίο ενσωματώθηκαν στην Ελληνική Τραπεζική Νομοθεσία οι διατάξεις της Β΄ Τραπεζικής Οδηγίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας 77/78 και την ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.1993.

Με βάση το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο τα Συνεταιριστικά Πιστωτικά Ιδρύματα είναι Αστικοί Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί Ν.1667/86, οι οποίοι αφού συγκεντρώσουν το ελάχιστο κεφάλαιο και εκπληρώσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, λαμβάνουν άδεια λειτουργίας Πιστωτικού Ιδρύματος από την Τράπεζα της Ελλάδος, ύστερα από αίτημά τους και διενεργούν όλες τις τραπεζικές εργασίες που αποτελούν αντικείμενο δραστηριότητας των Εμπορικών Τραπεζών, μόνο στο επίπεδο του Νομού που δραστηριοποιούνται.

Οι Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί που λαμβάνουν άδεια να λειτουργήσουν ως Πιστωτικό ίδρυμα δεν μεταβάλλουν την νομική προσωπικότητά τους και επιτρέπεται να χρησιμοποιούν στην επωνυμία τους τον όρο «Συνεταιριστική Τράπεζα»

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ύψος του απαιτούμενου ελάχιστου κεφαλαίου έχει αναπροσαρμοσθεί 3 φορές τα τελευταία χρόνια σε επίπεδα που δεν ανταποκρίνονται στα οικονομικά και πληθυσμιακά δεδομένα πολλών Νομών της χώρας μας, δυσχεραίνοντας στην πράξη, τόσο τη δημιουργία όσο και τη μετεξέλιξη των Πιστωτικών Συνεταιρισμών σε Τράπεζες. Έτσι τα 1,76 εκατ. € (ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.93) που προβλέπονταν αρχικά έγιναν, σύμφωνα με τις ΠΔ/ΤΕ 2413/9.7.97 και

2420/12/9/97 από 1/1/98 2,64 εκατ. € και από 1/7/98 3,52 εκατ. €. Στη συνέχεια με την ΠΔ/ΤΕ 2471/10.4.2001 το ελάχιστο κεφάλαιο αυξήθηκε σε 6,0 εκατ. €.

Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες συναλλάσσονται με τα μέλη τους με άλλα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και με το Ελληνικό Δημόσιο. Διενεργούν όλες της τραπεζικές εργασίες εκτός της αναδοχής (underwriting).

Κατόπιν έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος και υπό τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που τυχόν θέτει κατά περίπτωση, μπορούν να συναλλάσσονται και με μη μέλη τους μέχρι ποσού που σε καμία περίπτωση δεν θα υπερβαίνει ποσοστό 50% επί των χορηγήσεων του ή των καταθέσεων τους.

Στον πιο πάνω περιορισμό δεν υπόκεινται οι συναλλαγές:

- (i) οποιασδήποτε φύσεως όταν συμμετέχει και μέλος της Τράπεζας, καθώς και
- (ii) αυτές που αφορούν δευτερεύουσες τραπεζικές εργασίες διαμεσολαβητικού χαρακτήρα.(πηγή<http://www.este.gr/index.asp>).

2.2 Διάρθρωση Συνεταιριστικών Τραπεζών

Σήμερα στην Ελλάδα λειτουργούν 9 συνολικά Συνεταιριστικές Τράπεζες, από τις οποίες 4 δραστηριοποιούνται στη γεωγραφική τους περιφέρεια, 3 ασκούν την δραστηριότητά τους σε επίπεδο Νομού και 2 Συνεταιριστικές Τράπεζες έχουν άδεια λειτουργίας σ' επίπεδο Επικράτειας.

Λειτουργούν 5 Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί (Αιτωλοακαρνανίας , Άρτας , Βοιωτίας , Μαγνησίας , Μεγαρίδος), οι οποίοι εκτός των προσπαθειών για μετεξέλιξη τους σε Συνεταιριστικές Τράπεζες, δραστηριοποιούνται με τη χορήγηση δανείων ή άλλων οικονομικών διευκολύνσεων στα μέλη τους.

Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες και οι Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί έχουν ιδρύσει την Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος (ΕΣΤΕ) που αποτελεί το όργανο εκπροσώπησης, υποστήριξης και ανάπτυξης της Συνεταιριστικής Πίστης στη χώρα μας.

Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες στο μικρό χρονικό διάστημα λειτουργίας τους έχουν διαδραματίσει ένα σημαντικό ρόλο σε τοπικό επίπεδο, παρεμβαίνοντας συμπληρωματικά και βελτιωτικά στο τραπεζικό σύστημα με την καθιέρωση ενός νέου τύπου Τράπεζας που διακρίνεται για την πελατοκεντρική της αντίληψη, που

στηρίζει και στηρίζεται από τις τοπικές παραγωγικές δυνάμεις και ενισχύει την τοπική ανάπτυξη.

Απευθύνονται κύρια στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και στα φυσικά πρόσωπα, με ανταγωνιστικά τραπεζικά προϊόντα προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες και με χαρακτηριστικά λειτουργίας που τις καθιερώνουν ως αξιόπιστες, φιλικές, ευέλικτες και με κοινωνικό πρόσωπο, Τράπεζες.

Οι πελάτες - μέλη των Συνεταιριστικών Τραπεζών αντιμετωπίζονται σε μια βάση εμπιστοσύνης και μακροχρόνιας προοπτικής συνεργασίας, στοιχεία που συμβάλουν στη συνεχή αναβάθμιση των παρεχόμενων τραπεζικών υπηρεσιών και προϊόντων.

Η αποκεντρωμένη δομή των Συνεταιριστικών Τραπεζών ενισχύει την προσωπική σχέση πελάτη και Τράπεζας, αυξάνει την αποτελεσματικότητα και σε συνδυασμό με το μικρό λειτουργικό κόστος, τα σύγχρονα μηχανογραφικά συστήματα, τα θετικά οικονομικά αποτελέσματα και οφέλη που αυτές επιτυγχάνουν για τα μέλη τους (μέρισμα, υπεραξία μερίδας, κέρδος συναλλαγών), αποκτούν την εμπιστοσύνη των τοπικών κοινωνιών και δημιουργούν προϋποθέσεις δυναμικής ανάπτυξης και προοπτικής(πηγή <http://www.este.gr/index.asp>).

2.3 Παρουσίαση των Συνεταιριστικών Τραπεζών

Υπάρχουν 9 συνεταιριστικές τράπεζες, τις οποίες παρουσιάζουμε αναλυτικά στη συνέχεια.

2.3.1 Συνεταιριστική Τράπεζα Δράμας

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Δράμας δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία του επιμελητηρίου Δράμας, με στόχο να ιδρυθεί ένας χρηματοπιστωτικός φορέας που θα μπορούσε να υποστηρίξει την τοπική οικονομία.

Η προσπάθεια ξεκίνησε στα 17.12.94 με την ίδρυση του Πιστωτικού Συνεταιρισμού «Μακεδονική Πίστη» και από τις αρχές του 1999 η Συνεταιριστική Τράπεζα Δράμας, αφού έλαβε την άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος, προσφέρει χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στα μέλη της και στις επιχειρήσεις του Νομού.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Δράμας συμπλήρωσε αισίως 17 έτη επιτυχούς λειτουργίας. Στο χρονικό αυτό διάστημα πέτυχε να αποκτήσει την εμπιστοσύνη των κατοίκων του Νομού, αλλά και να συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη του:

- Πρωτοπόρησε στην υλοποίηση των Υπουργικών Αποφάσεων για την άρση της οικονομικής δυσπραγίας του Νομού.
- Ανέπτυξε το σύνολο των οικονομικών μεγεθών της σε επίπεδα που ξεπέρασαν κάθε προσδοκία.
- Δημιούργησε προϊόντα και υπηρεσίες που της επιτρέπουν ν' ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μελών της αλλά και τον ανταγωνισμό.
- Ίδρυσε άλλα δύο καταστήματα, στον Άγιο Αθανάσιο και στη Προσοτσάνη.
- Δημιούργησε νέες θέσεις εργασίας, επιτελώντας και κοινωνικό έργο.
- Καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της είχε θετικά αποτελέσματα, διανέμοντας μέρος των κερδών της και δημιουργώντας υπεραξίες με τα εναπομένοντα.
- Λειτουργήσε με αυστηρά και ταυτόχρονα ρεαλιστικά πιστωτικά κριτήρια, με αποτέλεσμα να διαθέτει ένα υγιέστατο χαρτοφυλάκιο και μηδαμινές επισφάλειες. (πηγή www.dramabank.gr)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (σε εκατ. €)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	18,9	27,29	31,61	31,18	36,47	41,4	59,16	57,27	48,71	45,654	40,649	39,047	34,014
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	11,1	18,03	17,97	22,74	28,19	32,92	37,22	44,48	40,22	36,923	36972	35,059	34,327
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	13,6	20,34	24,7	23,76	26,83	28,99	47,32	45,15	38,70	36,917	32,027	30.705	29,562
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	4,95	6,42	6,67	6,85	8,23	10,15	10,34	10,13	9.19	7.852	7.943	7.912	3.974
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	3,02	3,76	3,9	3,94	4,05	5,12	5,21	5,15	4.89	4.586	4.617	4.624	4.625
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	0,26	0,52	0,13	0,34	1,68	0,6	0,37	0,43	0,47	-534	16	-34	-2.601
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	11	12	17	18	16	20	20	22	20	20	20	20	18
ΜΕΛΗ	2.565	2.842	3.135	3.051	3.337	3.822	4.274	4.123	4.690	4.671	4.715	4.740	4.745

2.3.2 Συνεταιριστική Τράπεζα Έβρου

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Έβρου, μετά τις εντατικές προσπάθειες του ΔΣ του Επιμελητηρίου Έβρου, και με την ένθερμη υποστήριξη και αποδοχή του Εβρικού λαού, λαμβάνει την 18/10/96, την άδεια λειτουργίας Πιστωτικού Ιδρύματος με τη σημερινή επωνυμία της. Η εμφάνισή της στην περιοχή, σήμερα σε τοπικό επίπεδο και μελλοντικά σε περιφερειακό, με τον έντονα αποκεντρωμένο χαρακτήρα της, το ελάχιστο κόστος συγκέντρωσης της τοπική αποταμίευσης, την επανατοποθέτηση της στο τοπικό παραγωγικό κύκλωμα και την εξασφάλιση παροχής υπηρεσιών, απόλυτα προσαρμοσμένων στις ανάγκες των τοπικών οικονομικών παραγόντων, θέτει τις βάσεις για την ανάπτυξη της περιοχής.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Έβρου δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια σταδιακή μετατόπιση του κέντρου βάρους της χρηματοδοτικής ενίσχυσης των περιφερειακών ΜΜΕ του Νομού, από τα κεντρικά ή τα Καταστήματα των Εμπορικών Τραπεζών, σε ένα τοπικά αυτόνομα Συνεταιριστικό Πιστωτικό Ίδρυμα, ενισχύοντας έτσι την τοπική οικονομία αλλά και την ευρωστία των μελών της. Η πίστη στη Συνεταιριστική Τράπεζα Έβρου, πηγάζει από το δυναμισμό των μεγεθών της, την ικανότητα του στελεχιακού και υπαλληλικού δυναμικού της και των συνεργατών της αλλά κυρίως από την ανταπόκριση των μελών της. πηγή www.evrosbank.gr)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (σε εκατ. €)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	20,70	22,98	34,55	41,71	43,18	48,27	50,38	51,75	65,44	61,42	60,02	66,15	64,50	69,26	51,16
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	11,76	15,50	24,54	29,82	30,42	30,25	36,86	38,88	43,28	48,36	50,55	52,12	52,64	55,53	40,81
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	16,02	18,14	28,59	33,75	35,81	40,05	41,68	40,93	51,52	48,55	45,87	53,89	52,28	57,59	43,15
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	4,41	4,63	5,67	6,85	7,23	7,51	7,79	10,43	12,39	12,18	13,50	11,33	11,45	10,51	3,62
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	2,89	2,89	3,30	3,72	3,83	3,91	3,92	5,44	6,31	6,27	7,14	6,05	6,10	5,70	8,06
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟΦΟΡΩΝ	0,26	0,32	0,48	0,99	0,14	0,59	0,71	0,18	0,63	0,14	0,16	0,13	0,24	0,16	-0,01
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	2	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	14	14	19	20	20	26	25	27	27	28	28	28	29	29	29
ΜΕΛΗ	2.296	2.497	3.087	3.536	3.768	4.110	4.463	4.927	5.204	10.863	5.585	5.734	5.927	6.097	6.168

2.3.3 Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ξεκίνησε σαν Πιστωτικός Συνεταιρισμός το 1978 με την επωνυμία «Αναπτυξιακός Συνεταιρισμός Νομού Ιωαννίνων - Ο ΣΤΟΧΟΣ» και μετεξελίχθηκε σε Συνεταιριστική Τράπεζα το 1993. Έκτοτε λειτουργεί με τη σημερινή επωνυμία και διενεργεί όλες τις τραπεζικές εργασίες. Άμεση προτεραιότητα της Τράπεζας, για το 2004, ήταν η ανάπτυξη δύο ακόμα καταστημάτων στην περιοχή του νομού Ιωαννίνων και στη συνέχεια η επέκτασή της στους όμορους νομούς, όπου ήδη γίνονται συντονισμένες προσπάθειες, στα πλαίσια μιας μεγάλης Περιφερειακής Τράπεζας για την Ήπειρο, η οποία λόγω της εξειδικευμένης γνώσης του περιβάλλοντος και των τοπικών συνθηκών ζωής, θα είναι σε θέση να προσφέρει, ποιοτικά αναβαθμισμένες, τραπεζικές εργασίες και προϊόντα στους πελάτες - μέλη της, ώστε να καλύψει ουσιαστικά και με πληρότητα τις ανάγκες της ευρύτερης περιοχής της Ηπείρου. Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου σύμφωνα με τις καταστατικές της διατάξεις δεν έχει ως αυτοσκοπό την άμετρη κερδοφορία, που καταλήγει σε βάρος των συναλλασσομένων, αλλά αντίθετα εφαρμόζει την πλέον ανταγωνιστική τιμολογιακή πολιτική, προς όφελος των μελών της, ώστε η Τράπεζα αυτή να είναι πραγματικά μεγάλη γι αυτούς και η Συνεταιριστική Μερίδα να αποτελεί πραγματικό επενδυτικό αγαθό.(πηγή www.epirusbank.com)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (σε εκατ. €)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	26,54	25,20	36,10	34,39	35,75	51,4	73,33	98,78	149,00	218,24	238,40	267,44	258,88	263,64	205,93
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	15,99	20,49	27,10	27,22	27,93	39,38	57,30	77,57	119,11	167,36	184,61	211,35	219,20	216,00	170,03
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	19,63	17,96	26,18	26,63	28,00	42,09	58,53	83,23	134,36	185,52	209,01	229,57	218,16	225,19	172,48
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	6,33	6,78	7,00	7,189	7,14	8,12	12,35	12,81	16,71	17,77	17,51	24,30	28,68	28,47	10,96
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	4,69	5,11	5,27	5,24	5,11	5,88	8,90	8,90	11,61	11,74	11,42	15,88	19,28	19,47	8,40
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	0,14	0,24	0,29	0,28	0,32	0,44	1,05	1,40	1,91	1,56	0,68	4,48	0,62	0,01	-0,03
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	1	2	3	3	3	4	4	4	5	7	8	8	8	9	9
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	15	22	29	23	23	30	33	38	50	61	68	69	69	76	76
ΜΕΛΗ	4.833	5.093	5.576	5.657	5.722	6.106	6.682	6.936	7.885	10.610	9.280	10.766	12.601	13.463	14.817

2.3.4 Συνεταιριστική Τράπεζα Θεσσαλίας

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Θεσσαλίας ιδρύθηκε το 1994, ως Πιστωτικός και Αναπτυξιακός Συνεταιρισμός, μέχρι το 1998, οπότε, αφού εκπλήρωσε τις προϋποθέσεις που θέτει το θεσμικό πλαίσιο, πήρε την έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος να λειτουργήσει ως Πιστωτικό Ίδρυμα. Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Θεσσαλίας είναι μια εδραιωμένη εναλλακτική τραπεζική πρόταση στο Νομό. Στα 18 χρόνια που πέρασαν από τη δημιουργία της, κατέγραψε μια πορεία συνεχών επενδυτικών πρωτοβουλιών και βελτίωσης της καθημερινής της δράσης, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη των μεγεθών της με έντονους ρυθμούς, πολλές φορές με διπλασιασμό τους από χρήση σε χρήση. Η Τράπεζα βρήκε τη χρυσή τομή, δίνοντας στους κατοίκους του Νομού χρηματοδοτικές και αποταμιευτικές διεξόδους, αμείβοντας ταυτόχρονα τους συνεταίρους της με μερίσματα που προέκυπταν από την ανοδική κερδοφορία της. Έχοντας σαν κύριους στόχους της, τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των συνεταίρων της και η συμβολή της στην τοπική ανάπτυξη, σε ένα Νομό μάλιστα, που αντιμετωπίζει σημαντικά οικονομικά προβλήματα, η Τράπεζα σήμερα αντεπεξέρχεται δυναμικά στον τραπεζικό ανταγωνισμό. (πηγή www.bankofthessaly.gr)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (σε εκατ. €)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	18,11	26,98	42,42	52,90	74,30	90,11	119,48	137,38	191,41	212,64	224,24	234,27	240,64	250,37	177,56
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	11,24	19,35	28,72	41,11	57,65	71,37	94,43	103,49	139,12	168,34	177,69	186,49	197,60	204,15	147,67
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	12,52	19,23	32,66	41,52	59,62	70,79	93,33	107,67	159,24	171,56	183,51	196,05	203,13	211,81	154,42
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	4,59	6,30	7,94	9,20	12,30	16,9	21,71	23,46	26,44	29,06	33,57	33,12	34,14	35,66	12,44
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	2,84	3,78	4,35	4,50	5,47	6,9	8,29	8,51	9,03	9,55	11,07	10,84	11,12	11,94	11,94
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	0,40	0,81	1,34	1,80	2,28	2,71	2,52	3,02	2,87	3,31	1,61	1,38	1,73	1,01	-0,019
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	2	2	3	3	4	4	5	7	8	9	10	10	10	10	10
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	12	12	16	18	28	31	39	48	55	68	72	72	75	84	83
ΜΕΛΗ	3.107	3.548	3.983	4.559	5.169	5.861	6.490	6.939	8,09	8.934	9.701	10.513	10.946	11.596	12.015

2.3.5 Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας

Με πρωτοβουλία του Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Καρδίτσας το 1994 κατατέθηκε η πρόταση στην τοπική κοινωνία για ίδρυση ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ στο νομό. Παρά το γεγονός ότι ο νομός Καρδίτσας είναι κατεξοχήν αγροτικός, με μόνο ανεπτυγμένο τον πρωτογενή τομέα και υστερούντων του δευτερογενούς και τριτογενούς, η πρόταση αγκαλιάστηκε από το σύνολο των πολιτών και στις 28/3/1994 η ιδρυτική συνέλευση του Πιστωτικού Συνεταιρισμού ανέδειξε το ιδρυτικό της Συμβούλιο.

Στις αρχές του 1996 ο Συνεταιρισμός άνοιξε κατάστημα και μέχρι τον Απρίλιο του 1998 λειτούργησε με αυτή την μορφή. Αφού εξασφάλισε όλες τις προϋποθέσεις που έθετε η Τράπεζα της Ελλάδος από τον Απρίλιο του 1998 άρχισε να λειτουργεί πλέον, σαν Πιστωτικό Ίδρυμα. Η ανταπόκριση της τοπικής κοινωνίας ήταν συγκινητική και ένας νομός με χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης στον ελλαδικό χώρο απέκτησε ένα σημαντικό αναπτυξιακό εργαλείο που τέθηκε με μεγάλη φιλικότητα στη διάθεση των μελών του και έδωσε τη δυνατότητα σε αυτά να έχουν τη δική τους τοπική Τράπεζα, η οποία από τότε απαντά και δίνει λύσεις σε όλες τις δανειακές ανάγκες των πολιτών. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα από τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της μέχρι και σήμερα παρουσιάζει υψηλή κερδοφορία, η οποία είναι τετραπλάσια της οποιασδήποτε άλλης μορφής σταθερής απόδοσης. Το παραπάνω γεγονός εγγυάται την βιωσιμότητα της Τράπεζας μέσα στο ανταγωνιστικό περιβάλλον της αγοράς.(πηγή www.bankofkarditsa.gr)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (σε εκατ. €)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	16,46	19,67	24,18	31,63	36,88	41,14	45,55	51,41	63,00	67,02	66,10	79,03	92,83	105,54	83,05
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	9,02	10,23	13,99	19,57	23,21	27,29	32,73	39,59	38,27	40,70	42,92	53,42	58,32	61,63	47,82
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	10,80	12,91	17,06	22,42	26,83	27,35	23,34	33,85	44,07	47,87	47,81	61,21	74,77	87,36	70,46
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	5,19	6,07	6,31	8,05	8,45	12,08	14,08	15,33	16,44	17,21	17,16	16,38	16,50	17,22	11,66
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	3,01	3,42	3,51	4,26	4,35	6,1	7,01	7,48	8,01	8,28	8,12	7,56	7,70	7,97	8,13
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	0,58	0,52	0,61	0,85	1,24	1,59	1,71	1,83	1,84	1,67	0,89	0,79	0,33	0,22	0,48
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3	4	4	4
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕΛΗ	8	10	10	12	12	12	14	15	16	17	20	27	28	38	42
	2.482,2	2.809,3	3.037,3	3.370,3	3.372	3.590	3.813	4.012	4.109	4.251	4.448	4.800	5.361	6.292	7.060

2.3.6 Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα

Η Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα ξεκίνησε τη λειτουργία της ως Πιστωτικό Ίδρυμα Ν. Ηρακλείου τον Ιούνιο του 1994 και αναπτύχθηκε με ταχύτατους ρυθμούς κάνοντας αισθητή την παρουσία της στην οικονομική ζωή της Κρήτης αλλά και ευρύτερα. Ο χαρακτήρας και η φιλοσοφία της, διαφέρει σημαντικά από τις Εμπορικές Τράπεζες. Είναι πρωτίστως επιχείρηση της κοινωνικής οικονομίας, χρήσιμη και αναγκαία για την περιφερειακή ανάπτυξη, αφού λειτουργεί ανθρωποκεντρικά και τα κέρδη της παραμένουν στην Κρήτη επ' ωφελεία των συνεταιριών της που έχουν επενδύσει σ' αυτή και είναι χρήστες των προϊόντων και υπηρεσιών της. Η Παγκρήτια είναι μια δυναμική Περιφερειακή Τράπεζα, που διαθέτει το μεγαλύτερο δίκτυο στο νησί με 45 καταστήματα και 7 ακόμη εκτός Κρήτης. Έρχεται πρώτη στις καταθέσεις στην Κρήτη, με μερίδιο αγοράς πάνω από 13% και πάνω από 20% στο Νομό Ηρακλείου, ενώ πρώτη θέση κατέχει επίσης στις χρηματοδοτήσεις προς τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις του νησιού. Αποτελεί μέλος του Ομίλου Συνεταιριστικών Τραπεζών, δίνοντας τη δυνατότητα στους πελάτες της για γρήγορη και ανέξοδη εξυπηρέτηση μέσα από ένα ενοποιημένο δίκτυο καταστημάτων και ΑΤΜ Πανελλαδικά. Η εκτεταμένη εμπειρία της Τράπεζας από την εδραιωμένη για χρόνια συνεργασία της με την τοπική αυτοδιοίκηση, τα Επιμελητήρια, τους τοπικούς Εμπορικούς Συλλόγους, τους Συνεταιριστικούς φορείς του Αγροτικού τομέα και όλους τους τοπικούς φορείς της Κρήτης, δημιούργησε τις προϋποθέσεις ώστε να αναπτύξει ολοκληρωμένα προϊόντα και υπηρεσίες, προσαρμοσμένα στις ανάγκες τους. Στο πλαίσιο αυτό, παρέχει ολοκληρωμένη υπηρεσία διαχείρισης Δημοτικών εσόδων στους Δήμους, με στόχο την ελαχιστοποίηση του λειτουργικού τους κόστους, καθώς και τη νέα υπηρεσία παροχής δωρεάν πληροφόρησης και υποστήριξης προς τους ΟΤΑ και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις για τα τρέχοντα και υπό διαβούλευση Ευρωπαϊκά και Εθνικά αναπτυξιακά προγράμματα που τους αφορούν. Η οικονομική θέση και οι προοπτικές της Παγκρήτιας έχουν αξιολογηθεί αυστηρά από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων που την έχει επιλέξει σαν ενδιάμεσο φορέα για την χρηματοδότηση αναπτυξιακών έργων και έργων υποδομής από τους ΟΤΑ στην Κρήτη, καθώς και επενδυτικών σχεδίων από μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η συνεργασία αυτή είναι στρατηγικής σημασίας για την Παγκρήτια, αφού τόσο το κύρος όσο και οι πόροι της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων της επιτρέπουν να αναπτύξει ακόμη περισσότερο

τους δεσμούς της με τις αγορές που δραστηριοποιείται και να συμβάλλει ουσιαστικά, ως χρηματοπιστωτικός οργανισμός, στην περιφερειακή ανάπτυξη της Κρήτης.(πηγή www.pancretabank.gr)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (σε εκατ. €)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	2014	2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	273,0 3	394,8 3	545,0 7	714,9 5	970,5 8	1.285,5 3	1.673,7 6	1.896,0 3	2.153,1 6	2.063,3 8	1743,48	1.538	1.591	1.440
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	212,2 4	312,5 0	436,2 0	596,2 4	772,4 9	961,77	1.312,8 0	1.574,5 7	1.683,8 0	1.691,3 4	1638,82	1.641	1.663	1.652
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	174,6 5	302,9 5	450,3 2	610,2 3	824,1 2	1.120,6 2	1.369,9 3	1.496,3 9	1.644,7 5	1.517,9 3	1.354,9 6	1.334	1.353	1.015
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	75,56	78,73	83,16	89,12	97,99	113,96	184,72	199,02	210,30	210,488	176,87	39	51	85
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	46,79	48,30	48,67	48,87	49,14	50,94	69,49	69,60	70,60	70,68	70,74	-	-	-
ΚΕΡΑΗ ΠΡΟΦΟΡΩΝ	6,62	8,26	11,38	15,29	19,01	22,14	30,11	31,10	27,37	17,12	-33,65	-149	3	-4
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	22	30	35	42	48	51	52	59	62	61	60	55	55	54
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	169	210	261	287	343	371	386	437	451	415	401	396	394	391
ΜΕΛΗ	34.65 0	41.47 7	49.16 6	55.62 2	63.51 0	71.630	74.404	76.143	77.809	79.585	80.150	81.00 2	81.84 9	83.811

2.3.7 Συνεταιριστική Τράπεζα Πιερίας “ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΙΣΤΗ”

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Πιερίας, 18 χρόνια περίπου από το ξεκίνημα της έδωσε και δίνει καθημερινά το παρόν στην ανάπτυξη του Νομού και αποτελεί ένα σταθερό αναπτυξιακό βραχίονα της ευρύτερης περιοχής. Το 1998, ύστερα από αρκετές δυσκολίες και αντιξοότητες, ο Πιστωτικός Συνεταιρισμός μετεξελίχθηκε σε Συνεταιριστική Τράπεζα Πιερίας με τη χορήγηση από την Τράπεζα Ελλάδος της σχετικής άδειας λειτουργίας ως Πιστωτικό Ίδρυμα. Έκτοτε υπερβαίνοντας τα προβλήματα που αντιμετώπισε, πέτυχε εντυπωσιακούς ρυθμούς ανάπτυξης. Σημειώνεται ότι, ιδιαίτερα την τελευταία τριετία, η ανοδική πορεία όλων των μεγεθών της, είναι θεαματική και οφείλεται στην αλλαγή φιλοσοφίας της, στην επιθετική της πολιτική και στην αναδιάρθρωση και καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της. Σήμερα η Τράπεζα Πιερίας είναι καταξιωμένη στη συνείδηση των συμπολιτών μας και με τον δυναμισμό που την διακρίνει θέτει πιο ψηλά τον πήχη των στόχων της για το μέλλον. Με τους μέχρι σήμερα θεαματικούς ρυθμούς αύξησης των μεγεθών της η Συνεταιριστική Τράπεζα Πιερίας ατενίζει το

μέλλον με αισιοδοξία και διεκδικεί με δυναμισμό τη θέση που της αξίζει στην τοπική αγορά. (πηγή www.pieriabank.gr)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (σε εκατ. €)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	7,15	9,52	11,46	16,93	22,86	29,78	36,86	44,38	41,28	48,10	54,04	47,15	45,30	49,22	53,47	41,28
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	3,10	3,51	5,42	7,76	12,29	15,08	18,96	22,54	23,79	27,35	35,31	39,03	38,82	42,88	45,08	44,13
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	4,04	6,63	8,43	12,37	16,29	23,24	28,96	35,44	28,54	36,84	39,34	35,97	35,33	36,40	04,10	32,40
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	2,83	2,79	2,93	4,06	6,13	5,09	7,35	8,07	8,34	10,02	9,66	9,75	9,26	9,54	9,81	3,39
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	2,36	2,33	2,45	3,08	4,39	4,04	4,79	4,94	5	5,91	5,65	5,52	5,17	5,25	5,46	5,48
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	0,02	0,00	0,01	0,50	0,50	0,78	0,87	0,98	0,61	0,72	0,93	0,82	0,22	0,70	0,01	-1,79
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	6	6	7	7	9	10	10	11	11	13	14	14	14	14	14	15
ΜΕΛΗ	1.549	1.830	2.101	2.302	2.510	2.729	2.937	3.088	3.222	3.070	3.382	3.500	3.576	3.648	3.718	3.763

2.3.8 Συνεταιριστική Τράπεζα Σερρών

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Σερρών λειτούργησε το 2004 με απόφαση της Τραπέζης της Ελλάδος και αποτελεί τη συνέχεια του Αστικού Πιστωτικού Αναπτυξιακού Συνεταιρισμού, ο οποίος ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 1995 από μία ομάδα μικροεπιχειρηματιών που προερχόταν κατά βάση από το Εμπορικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Σερρών. Το πάθος και η αγάπη, τόσο για τον τόπο τους, όσο και η διάσωση των μικρών οικογενειακών επιχειρήσεων, τους έκανε να παραμερίσουν δουλειές και οικογενειακή ησυχία και να ριχτούν στον αγώνα της δημιουργίας της δικής τους Τράπεζας. Σήμερα, μετά από 12 χρόνια, οι καρποί των κόπων τους, είναι γεγονός. Η επιτυχία είναι πραγματικότητα. Οι 6.500 συνεταίροι απολαμβάνουν:

- χαμηλότοκα δάνεια, χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες
- αξιόλογο μέρισμα από τα ίδια κεφάλαια ύψους 14 εκατ. € συμμετέχοντας στην ανάπτυξη του τόπου τους.

Ο βασικότερος στόχος της Συνεταιριστικής Τράπεζας Σερρών είναι η διαμόρφωση των κατάλληλων χρηματοδοτικών προϋποθέσεων που σκοπό έχουν την υποστήριξη των ΜΜΕ που ήδη λειτουργούν στο Νομό Σερρών (και κατά συνέπεια, τη διατήρηση των θέσεων εργασίας) αλλά και τη δημιουργία νέων. Η Συνεταιριστική Τράπεζα, πέρα από τα χορηγούμενα δάνεια, παρέχει και τεχνική υποστήριξη τόσο πριν όσο και μετά τη δημιουργία μιας χρηματοδοτούμενης επιχείρησης. Η αύξηση των κερδών της Συνεταιριστικής Τράπεζας δεν αποτελεί αυτοσκοπό. Εκείνο που προέχει είναι η θεμελίωση της συνεταιριστικής πίστης στο Νομό Σερρών, η προσέλκυση σημαντικού μεριδίου της τοπικής αποταμίευσης των 192.828 κατοίκων του και η συμβολή της στην βελτίωση του τοπικού εισοδήματος. Παρέχει προϊόντα τα οποία καλύπτουν όλο το φάσμα της τραπεζικής αγοράς. (πηγή www.syntraser.gr)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ(σε εκατ. €)													
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	9,28	17,97	33,77	44,05	51,97	55,31	74,38	72,52	71,09	72,60	70,77	81,75	54,49
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	5,35	15,27	28,75	33,06	40,47	42,75	51,37	53,31	54,84	59,93	62,85	65,922	46,16
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	0,00	10,31	24,35	33,84	38,48	40,41	56,61	54,37	56,24	58,08	58,15	61,48	43,69
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	9,19	7,53	9,14	9,79	12,60	13,81	16,72	16,74	14,01	13,20	16,83	11,78	5,00
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	9,01	7,99	8,96	9,71	11,80	12,61	14,65	14,58	12,69	11,18	13,87	14,05	14,08
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	0,06	-0,57	0,18	0,26	0,61	0,64	0,67	0,77	0,79	-0,021	0	0,039	-1,71
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	10	10	12	15	18	21	20	19	17	19	20	20	21
ΜΕΛΗ	1.300	1.524	2.066	2.456	3.032	3.304	3.593	3.847	4.078	4.208	4.644	5.608	6.265

2.3.9 Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων ξεκίνησε τη δραστηριότητά της ως Πιστωτικός Συνεταιρισμός το έτος 1993, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών επαγγελματικής και καταναλωτικής πίστης υψηλής ποιότητας με χαμηλό κόστος και μετεξελίχθηκε σε τράπεζα το 1995. Στα 21 χρόνια από την ίδρυσή της, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας ακολουθώντας ένα δυναμικό σχέδιο δράσης με εντυπωσιακά αποτελέσματα. Το 2007 η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων έλαβε άδεια

από την Τράπεζα της Ελλάδος για συναλλαγές με μη μέλη της, στα πλαίσια του ν. 3601/2007. Το 2008 η Τράπεζα αξιοποίησε τη δυνατότητα που παρασχέθηκε με την τροποποίηση του Ν. 1667/1986 για την απόκτηση έως 1502 μερίδων συνολικά από κάθε φυσικό πρόσωπο ή Ν.Π.Ι.Δ. Έτσι σήμερα η Τράπεζα με τα 23 Καταστήματά της και ενεργητικό 452 εκ. Ευρώ αποτελεί έναν οργανισμό ουσιαστικής σημασίας για την ανάπτυξη της Κρήτης, μια τράπεζα κοινωνικής οικονομίας, ανοικτής σε όλους, και ιδιαίτερα στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, η οποία έχει οικοδομηθεί με σύγχρονες δομές και με ανθρώπινο πρόσωπο. Η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων διαθέτει υγιείς και στέρεες βάσεις, μεγάλη κερδοφορία και ασφαλή λειτουργία ενώ παράλληλα εξασφαλίζει πολύ καλές αποδόσεις για τους καταθέτες, τους επενδυτές και τους 25.000 μετόχους που την εμπιστεύονται. Η Συν/κή Τράπεζα Χανίων συμμετέχει με ποσοστό 15,29% στην Πανελλήνια Τράπεζα Α.Ε. Εξ' άλλου πρωτοστάτησε και στην προσπάθεια για την καθιέρωση του Ομίλου Συν/κών Τραπεζών ως ενιαίου και αποτελεσματικού τραπεζικού δικτύου. Παράλληλα ίδρυσε την εταιρία Ανάπτυξης Ακινήτων ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε. η οποία δραστηριοποιείται ήδη σε μεγάλα έργα στην αγορά ακινήτων στην Κρήτη με εντυπωσιακά αποτελέσματα. Στις αρχές του 2009 η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων ίδρυσε την εταιρεία «ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» με στόχο την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας με την προώθηση σχεδίων τοπικών εταιρειών και επιχειρηματιών. Στους βασικούς σκοπούς της εταιρείας των επιχειρηματικών συμμετοχών συγκαταλέγεται η συμμετοχή στο κεφάλαιο επιχειρήσεων, παρέχοντας έναν εναλλακτικό τρόπο χρηματοδότησης της ίδρυσης ή ανάπτυξής τους, υποστήριξης της διοίκησής τους, δυνατότητα πρόσβασης και αξιοποίησης σύγχρονων μεθόδων ανάπτυξης ώστε να μπορέσουν να ενισχύσουν την κεφαλαιακή τους επάρκεια και να επιτύχουν ταχύτερη και αποτελεσματικότερη ανάπτυξη σε στέρεες βάσεις. Η επιτυχία του Επιχειρηματικού Σχεδίου το οποίο υλοποιείται σήμερα καθιερώνει τη Συν/κή Τράπεζα Χανίων ως μια επιχειρηματική και κοινωνική οντότητα με όραμα που έχει ως αποστολή να δείξει ότι και σήμερα η κοινωνική οικονομία μπορεί να συνυπάρχει, να συνεργάζεται και να συμπληρώνει τα κενά της ελεύθερης αγοράς δραστηριοποιούμενη με ευαισθησία που δε λειτουργεί σε βάρος του αποτελέσματος. (πηγή www.chaniabank.gr)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (σε εκατ. €)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	116,83	146,65	181,90	244,37	303,64	403,08	468,52	577,00	507,74	454,58	475,50	533,94	562,89	452,12
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	83,41	107,82	144,53	193,47	225,12	281,31	368,03	407,51	391,01	388,51	404,90	444,22	453,48	464,27
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	83,47	108,97	145,71	202,55	239,9	290,68	346,62	482,06	388,00	356,59	384,95	447,15	478,94	324,67
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	27,99	30,65	30,40	30,10	54,88	94,43	80,04	75,97	85,64	51,83	58,90	69,53	70,40	35,28
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	17,77	18,85	18,96	18,74	26,82	41,77	36,26	34,88	38,91	32,94	37,43	43,62	43,21	17,91
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	1,68	1,77	1,77	2,70	3,64	5,05	4,55	3,08	2,06	-9,14	-6,12	-7,40	2,08	2,5
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	10	14	17	17	20	22	24	24	24	24	24	26	26	23
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	77	93	112	135	134	165	199	193	197	194	197	197	192	189
ΜΕΛΗ	11.177	12.693	14.372	16.684	18.583	20.648	21.174	21.825	21.865	22.201	22.992	23.860	24.438	24.993

Κεφάλαιο 3.

Παρουσίαση συστημικών τραπεζών

3.1 Εθνική Τράπεζα

Η Εθνική Τράπεζα ιδρύθηκε το 1841 και αποτέλεσε την πρώτη τράπεζα του νέου Ελληνικού Κράτους, με μεγάλη συνεισφορά στην οικονομική ζωή του τόπου σε αυτά τα 175 χρόνια λειτουργία της όπου το 1880 εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αθηνών . Το 1891 η Εθνική Τράπεζα ιδρύει την Ελληνική Εταιρεία Γενικών ασφαλίσεων και το 1927 την Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος και μέχρι το 1928, είχε το αποκλειστικό εκδοτικό προνόμιο και ήταν υπεύθυνη για την έκδοση του νομίσματος . Το 1953 έγινε συγχώνευση με την Τράπεζα Αθηνών και το 1998 μέσω απορροφήσεως με την Εθνική Κτηματική. Τέλος το 2002 Εθνική Τράπεζα ενσωματώνει την Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως , και το 2006 εξαγοράσε τη Finansbank στην Τουρκία και τη Vojvodjanska Banka στη Σερβία.

Η Εθνική αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους και ισχυρότερους Ομίλους χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στην Ελλάδα, με παρουσία στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο , παρέχοντας ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που ανταποκρίνονται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες οικονομικές και χρηματοπιστωτικές ανάγκες επιχειρήσεων και ιδιωτών. Το 1891 ιδρύει την Ελληνική Εταιρεία Γενικών ασφαλίσεων και το 1927 την Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος.

Με 528 καταστήματα και 1.416 ATM, διαθέτει ευρύτατο δίκτυο εξυπηρέτησης, καλύπτοντας ολόκληρη τη γεωγραφική έκταση της Ελλάδας, ενώ παράλληλα αναπτύσσει εναλλακτικά δίκτυα πώλησης των προϊόντων της, όπως οι υπηρεσίες Mobile και Internet Banking. Το Δίκτυο της Τράπεζας στο εξωτερικό περιλαμβάνει 1.217 μονάδες, ενώ ο Όμιλος συνολικά απασχολεί 34.157 εργαζόμενους, εξυπηρετώντας μια αγορά 125 εκατομμυρίων κατοίκων (στοιχεία 31.03.2015).

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΜΙΛΟΥ		
Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης		

ποσά σε εκατ. €		
	2015	2014
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ		
Καθαρά έσοδα από τόκους	1,765	1,998
Καθαρά έσοδα από αμοιβές & προμήθειες	44	139
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1,780	2,064
Δαπάνες προσωπικού και γενικά διοικητικά και λειτουργικά έξοδα	1,104	1,225
Προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	4,175	2,523
Καθαρά κέρδη/ζημίες (μετά από φόρους)	-2,608	-209
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	45,375	68,109
Σύνολο ενεργητικού	111,175	115,464
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	42,959	64,929
Σύνολο παθητικού	101,351	104,746
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	9,824	10,466
ΠΗΓΗ: Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης , 2015 και 2014 Ομίλου www.hba.gr		

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ			
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ			
Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης			
ποσά σε εκατ. €			
	2015	2014	
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ			
Καθαρά έσοδα από τόκους	1,517	1,585	
Καθαρά έσοδα από αμοιβές & προμήθειες	-19	23	

Καθαρά λειτουργικά έσοδα		1,430	1,323
Δαπάνες προσωπικού και γενικά διοικητικά και λειτουργικά έξοδα		869	922
Προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων		4,344	2,370
Καθαρά κέρδη/ζημίες (μετά από φόρους)		-2,846	-382
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)		39,75	43,53
		0	1
Σύνολο ενεργητικού		77,07	81,94
		4	6
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
Υποχρεώσεις προς πελάτες		36,86	44,13
		8	0
Σύνολο παθητικού		68,75	73,29
		9	3
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		8,315	8,653
ΠΗΓΗ: Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης 2015 και 2014 Πιστωτικού Ιδρύματος www.hba.gr			

3.2 Eurobank Ergasias

Η Τράπεζα Eurobank Ergasias ιδρύθηκε το 1990 με αρχική επωνυμία Ευρωεπενδυτική Τράπεζα και στόχο την παροχή κυρίως επενδυτικών υπηρεσιών. Η τράπεζα προχώρησε σε μια σειρά εξαγορών και συγχωνεύσεων με μια ανοδική πορεία έκτοτε και μέσα από μια δυναμική οργανική ανάπτυξη η οποία χρονικά αναλύεται παρακάτω:

- 1994: απόκτηση μεριδίου 75% της EFG Private Bank (Luxembourg) S.A.

- 1996: Εξαγορά της Interbank Ελλάδος Α.Ε., από τη μητρική εταιρία Consolidated Eurofinance Holdings (CEH) S.A.
- 1997: Συγχώνευση Eurobank – Interbank και Εξαγορά του δικτύου καταστημάτων της Credit Lyonnais Grece S.A. Μετονομασία της Ευρωεπενδυτικής σε Τράπεζα EFG Eurobank A.E.
- 1998: Εξαγορά ποσοστού συμμετοχής ελέγχου της Τράπεζας Αθηνών Η Deutsche Bank αποκτά συμμετοχή 10% στην EFG Eurobank Η CEH και η EFG Eurobank εξαγοράζουν από κοινού ποσοστό 18,4% στην Τράπεζα Εργασίας.
- 1999: Ολοκλήρωση συγχώνευσης της EFG Eurobank με την Τράπεζα Αθηνών και την Τράπεζα Κρήτης και εισαγωγή της EFG Eurobank στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.
- 2000: Συγχώνευση EFG Eurobank - Τράπεζας Εργασίας και μετονομασία σε Τράπεζα EFG Eurobank Ergasias A.E. Απόκτηση ποσοστού 19,25% στην Banc Post S.A. Ρουμανίας.
- 2002: Ολοκλήρωση νομικής συγχώνευσης, δι' απορροφήσεως, της Telesis Τράπεζας Επενδύσεων. Απόκτηση συμμετοχής 43% στη Post Bank Βουλγαρίας μέσω εξαγοράς του 50% της Alico / CEH Balkan Holdings.
- 2003: Απόκτηση ποσοστού 90,8% της Postbanka AD Σερβίας και μετονομασία της σε EFG Eurobank AD Beograd. Απόκτηση του πλειοψηφικού ελέγχου του μετοχικού κεφαλαίου της Banc Post Ρουμανίας. Συγχώνευση με απορρόφηση της «Επενδύσεις Εργασίας ΑΕΕΧ» και της «Επενδύσεις Αναπτύξεως ΑΕΕΧ» Διάθεση του ποσοστού της Τράπεζας που κατείχε η Deutsche Bank..
- 2004: Εξαγορά της Intertrust ΑΕΔΑΚ. Αύξηση συμμετοχής στην Post Bank Βουλγαρίας σε 96,74% μέσω εξαγοράς του υπόλοιπου 50% της Alico/CEH Balkan Holdings. Αύξηση συμμετοχής στην EFG Eurobank Beograd AD σε 93,5%.
- 2005: Απόκτηση ελέγχου της HC Istanbul χρηματιστηριακής στην Τουρκία Ολοκλήρωση εξαγοράς της Capital Securities S.A στη Ρουμανία
- Συγχώνευση με απορρόφηση της «Πρόδος Ελληνικές Επενδύσεις ΑΕΕΧ».

- Απόκτηση ποσοστού 62,3% της Nacionalna štedionica Banka Σερβίας.
- 2006: Οργανική ανάπτυξη στην τραπεζική αγορά της Πολωνίας μέσω της Polbank EFG . Ολοκλήρωση εξαγοράς 100% της Nacionalna štedionica Banka Σερβίας και συγχώνευση με την EFG Eurobank AD Beograd Σερβίας. Μετονομασία σε Eurobank EFG štedionica a.d. Beograd. Εξαγορά της DZI Bank Βουλγαρίας με απόκτηση ποσοστού άνω του 90%.
- 2007: Οργανική ανάπτυξη στην Κύπρο. Εξαγορά του 70% της Tekfenbank Τουρκίας και μετονομασία σε Eurobank Tekfen. Ολοκλήρωση εξαγοράς της Universal Bank Ουκρανίας. Ολοκλήρωση συγχώνευσης Postbank & DZI στη Βουλγαρία.
- 2008-2010: Ο όμιλος Eurobank EFG αναδεικνύεται ως συστημική δύναμη στη Νοτιοανατολική Ευρώπη
- 2011: Συγχώνευση με απορρόφηση της ΔΙΑΣ Α.Ε.Ε.Χ.
- 2012: Πώληση της Eurobank Tekfen στην Burgan Bank Μεταβίβαση μεριδίου 70% της Polbank EFG στην Raiffeisen Bank International Μετονομασία του Ομίλου και αλλαγή της επωνυμίας της Τράπεζας σε «Τράπεζα Eurobank Ergasias Α.Ε.»
- 2013: Ανακεφαλαιοποίηση της Eurobank από το ΤΧΣ. Ο όμιλος Eurobank διευρύνεται με την εξαγορά του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου Ελλάδος και της Νέας Proton Bank. Η λειτουργική ενοποίηση της Νέας Proton Bank ολοκληρώνεται τον Δεκέμβριο.
- 2014: Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου κατά €2.864 εκατ. τον Μάιο, το 64,6% των κοινών μετοχών κατέχεται από θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές. Η λειτουργική ενοποίηση του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου Ελλάδος ολοκληρώνεται τον Μάιο, με την ενοποίηση και των συστημάτων της πρώην T Bank. Με σεβασμό στους πελάτες και την ιστορία του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, η Τράπεζα διατηρεί το δίκτυο καταστημάτων διακριτό, με σήμανση Δίκτυο Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο
- 2015: Εξαγορά των εργασιών του Καταστήματος Βουλγαρίας της Alpha Bank από την Eurobank Bulgaria AD (“Postbank”) Μετά και την

ολοκλήρωση της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου €2.038.920.000 το Νοέμβριο με τη συμμετοχή αποκλειστικά ιδιωτικών κεφαλαίων, το 97,62% ανήκει σε θεσμικούς και ιδιώτες μετόχους.(πηγή www.eurobank.gr)

EUROBANK - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΜΙΛΟΥ		
ποσά σε εκατ. €		
	2015	2014
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ		
Καθαρά έσοδα από τόκους	1,463	1,470
Καθαρά έσοδα από αμοιβές & προμήθειες	192	205
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1,762	1,796
Λειτουργικά έξοδα	1,017	1,035
Προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	2,665	2,264
Καθαρά κέρδη/ζημίες (μετά από φόρους)	-1,155	-1,196
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	39,893	42,133
Σύνολο ενεργητικού	73,553	75,518
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	31,446	40,878
Σύνολο παθητικού	66,421	69,214
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7,132	6,304
ΠΗΓΗ: Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης 2015 και 2014 Ομίλου www.hba.gr		

EUROBANK - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ		
ποσά σε εκατ. €		
	2015	2014

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ		
Καθαρά έσοδα από τόκους	1,001	999
Καθαρά έσοδα από αμοιβές & προμήθειες	60	74
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1,484	1,160
Λειτουργικά έξοδα	709	699
Προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων		
	2,503	1,901
Καθαρά κέρδη/ζημίες (μετά από φόρους)	-1,051	-1,383
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	32,974	35,076
Σύνολο ενεργητικού	64,195	67,494
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	22,802	31,985
Σύνολο παθητικού	58,064	62,237
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	6,131	5,257
ΠΗΓΗ: Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης 2015 και 2014		
Πιστωτικού Ιδρύματος www.hba.gr		

3.3 Alpha bank

Η Alpha Bank ιδρύθηκε το 1879 από τον Ιωάννη Φ. Κωστόπουλο, όταν δημιούργησε μια εμπορική επιχείρηση στην Καλαμάτα. Το 1918 μετονομάστηκε σε Τράπεζα Καλαμών. Το 1924 η έδρα της μεταφέρθηκε στην Αθήνα και μετονομάστηκε σε Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως, μετέπειτα σε Τράπεζα Πίστεως και τέλος μετά την συγχώνευση με την Ιωνική Τράπεζα το 2000 σε Alpha Bank. Τον Οκτώβριο του 2012 απέκτησε το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορικής Τράπεζας από την Credit Agricole .Τον Σεπτέμβριο του 2014 ολοκληρώθηκε η εξαγορά των εργασιών Λιανικής Τραπεζικής της Citibank.

Ο Όμιλος Alpha Bank είναι ένας από τους μεγαλύτερους ομίλους του χρηματοοικονομικού τομέα με διεθνή παρουσία σε Λονδίνο, Ρουμανία, Κύπρο, ,

Σερβία, Ουκρανία, Αλβανία και Π.Γ.Δ.Μ. , με ευρύ φάσμα υπηρεσιών, λιανικής τραπεζικής, τραπεζικής μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων, πιστωτικών καρτών, διαχείρισης κεφαλαίων, επενδυτικής τραπεζικής, του private banking, χρηματοστηριακών εργασιών, leasing και factoring.

ALPHA BANK - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΜΙΛΟΥ		
Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης		
ποσά σε εκατ. €		
	2015	2014
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ		
Καθαρά έσοδα από τόκους	1,897	1,919
Καθαρά έσοδα από αμοιβές & προμήθειες	309	334
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2,221	2,360
Δαπάνες προσωπικού και γενικά διοικητικά και λειτουργικά έξοδα	1,059	1,190
Προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	2,988	1,847
Καθαρά κέρδη/ζημιές (μετά από φόρους)	-1,371	-330
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	46,186	49,557
Σύνολο ενεργητικού	69,297	72,935
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	31,434	42,901
Σύνολο παθητικού	60,244	65,229
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	9,053	7,706
ΠΗΓΗ: Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης 2015 και 2014 Ομίλου www.hba.gr		

ALPHA BANK - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ		

ποσά σε εκατ. €	2015	2014
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ		
Καθαρά έσοδα από τόκους	1,609	1,525
Καθαρά έσοδα από αμοιβές & προμήθειες	256	272
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1,822	1,882
Δαπάνες προσωπικού και γενικά διοικητικά και λειτουργικά έξοδα	841	943
Προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	2,699	1,387
Καθαρά κέρδη/ζημίες (μετά από φόρους)	-1,032	-59
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	41,558	43,476
Σύνολο ενεργητικού	64,993	67,635
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	27,734	37,817
Σύνολο παθητικού	56,575	60,813
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	8,418	6,821
ΠΗΓΗ: Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης 2015 και 2014 Πιστωτικού Ιδρύματος www.hba.gr		

3.4 Τράπεζα Πειραιώς

Η Τράπεζα Πειραιώς ιδρύθηκε το 1916 ως ιδιωτική Τράπεζα. Από το 1975 έως το 1991 λειτούργησε ως κρατική Τράπεζα, ώσπου το 1991 ιδιωτικοποιήθηκε και από τότε παρουσιάζει μεγάλη ανάπτυξη εργασιών, μεγεθών και δραστηριοτήτων μέσω συγχωνεύσεων, επεκτάσεων, εξαγορών και δυναμικής οργανικής ανάπτυξης. Από το 1990 έως και σήμερα, η Τράπεζα Πειραιώς υλοποίησε μία σειρά στρατηγικών κινήσεων, με σκοπό την εδραίωσή της στην εγχώρια αγορά και στο εξωτερικό.

- 1998: Γίνεται απορρόφηση των εργασιών της Chase Manhattan στην Ελλάδα, και εξαγορά της Τράπεζας Μακεδονίας-Θράκης και της μικρής εξειδικευμένης Τράπεζας Credit Lyonnais Hellas,
- 1999: Αποκτά τον έλεγχο της Τράπεζας Χίου και στην απορρόφηση των εργασιών της National Westminster Bank PLC στην Ελλάδα.
- 2000 : ενοποίηση των τραπεζικών δραστηριοτήτων της στην Ελλάδα, μέσω της απορρόφησης των εμπορικών Τραπεζών Μακεδονίας-Θράκης και Χίου.
- 2002: Αποκτά τον έλεγχο της ETBAbank με ολοκλήρωση των εργασιών το Δεκέμβριο 2003. Συμφωνείται Στρατηγικής Συνεργασίας του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς με το διεθνή τραπεζοασφαλιστικό Όμιλο ING για την ελληνική αγορά, με έμφαση στο χώρο των τραπεζοασφαλειών, η οποία ανανεώθηκε τον Οκτώβριο 2007 για 10 έτη.
- 2005: Επέκταση στις αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και Ανατολικής Μεσογείου, με εξαγορά της βουλγαρικής Τράπεζας Eurobank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank Bulgaria) , εξαγορά της Atlas Bank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank Beograd) στη Σερβία , εξαγορά της Egyptian Commercial Bank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank Egypt) στην Αίγυπτο .
- 2006: Συγχώνευση των καταστημάτων της Τράπεζας Πειραιώς στη Βουλγαρία με την Eurobank.
- 2007: Εξαγορά της International Commerce Bank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank ICB) στην Ουκρανία , στην Κύπρο ιδρύεται η Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου , και εξαγορά του δικτύου της Arab Bank Κύπρου.
- 2009: Σύναψη στρατηγικής συνεργασίας με τη BNP Wealth Management στο Wealth Management , και 10 ετή συμφωνία με την ERGO A.A.E.Z., θυγατρική της Ergo International στην Ελλάδα και μέλος του γερμανικού ασφαλιστικού Ομίλου Munich Re, στον κλάδο των γενικών ασφαλειών.
- 2012: Απόκτηση του υγιούς τμήμα της Αγροτικής Τράπεζας. , και συμφωνία με τη Societe Generale για την απόκτηση του συνολικού ποσοστού συμμετοχής (99%) της τελευταίας στη Γενική Τράπεζα.
- 2013: Απόκτηση των τραπεζικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα της Τράπεζας Κύπρου, της Cyprus Popular Bank και της Ελληνικής Τράπεζας καθώς η απόκτηση της Millennium Bank Ελλάδας.

- 2014: Συμφωνία για πώληση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΤΕ Ασφαλιστικής στην ERGO Insurance Group, θυγατρική της Munich Re.
- 2015: Απόκτηση του υγιούς τμήμα της Πανελληνίας Τράπεζας Α.Ε.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΜΙΛΟΥ		
Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης		
ποσά σε εκατ. €		
	2015	2014
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ		
Καθαρά έσοδα από τόκους	1,877	2,002
Καθαρά έσοδα από αμοιβές & προμήθειες	306	333
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2,393	2,562
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού και έξοδα διοίκησης	1,361	1,399
Προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων		
	3,837	4,083
Καθαρά κέρδη/ζημίες (μετά από φόρους)	-1,896	-1,972
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	50,591	57,143
Σύνολο ενεργητικού	87,934	89,290
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39,358	54,733
Σύνολο παθητικού	77,913	81,967
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	10,021	7,322
ΠΗΓΗ: Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης 2015 και 2014 Ομίλου www.hba.gr		

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ		
Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης		

ποσά σε εκατ. €		
	2015	2014
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ		
Καθαρά έσοδα από τόκους	1,711	1,641
Καθαρά έσοδα από αμοιβές & προμήθειες	215	218
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2,154	2,070
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού και έξοδα διοίκησης	1,152	1,066
Προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	4,397	4,074
Καθαρά κέρδη/ζημίες (μετά από φόρους)	-2,389	-2,065
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	49,426	53,988
Σύνολο ενεργητικού	83,408	84,603
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	36,971	50,240
Σύνολο παθητικού	73,800	77,216
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	9,608	7,387
ΠΗΓΗ: Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης 2015 και 2014 Πιστωτικού Ιδρύματος www.hba.gr		

3.5 Το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα προ κρίσης

Στο ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα δραστηριοποιούνταν στο πρόσφατο παρελθόν ένας σημαντικός αριθμός πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς επίσης και λοιπές εταιρίες, οι οποίες εξειδικεύονταν στην παροχή συγκεκριμένων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, στο τέλος του 2008 ήταν στην Ελλάδα εγκατεστημένα και λειτουργούσαν:

- 36 πιστωτικά ιδρύματα (19 εμπορικές τράπεζες συν 1 πιστωτικό ίδρυμα που έχει εξαιρεθεί από την εφαρμογή του ν. 3601/2007, δηλαδή το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και 16 συνεταιριστικές τράπεζες) με καταστατική έδρα στην Ελλάδα, είχαν αδειοδοτηθεί και εποπτεύονταν από την Τράπεζα της Ελλάδος και υπάγονταν

στο καθεστώς της αμοιβαίας αναγνώρισης (κοινοτικό διαβατήριο) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3601/2007,

- 24 υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επίσης, υπάγονταν στο καθεστώς της αμοιβαίας αναγνώρισης (κοινοτικό διαβατήριο) του ν. 3601/2007, εποπτευόμενα από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής των πιστωτικών ιδρυμάτων,

- 6 υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που είχαν έδρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εποπτεύονταν από την Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς δεν υπάγονταν στο καθεστώς της αμοιβαίας αναγνώρισης.

Τέλος, υπήρχαν στην Ελλάδα 92 επιπλέον εταιρείες, οι οποίες εξειδικεύονταν στην παροχή συγκεκριμένων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και εποπτεύονταν επίσης από την Τράπεζα της Ελλάδας (βλέπε Πίνακες 1, 2) (γράφημα 4).

Πιστωτικά ιδρύματα	Αριθμός	Ενεργητικό (σε εκατ.ευρώ)	Ποσοστό επί του συνόλου του ενεργητικού
Πιστωτικά ιδρύματα	66	461.985	87,2%
Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα	20	418.658	79,1%
Υποκ/ματα ξένων πιστωτικών ιδρυμάτων	30	39.437	7,4%
• από χώρες ΕΕ	24	38.740	7,3%
• από χώρες εκτός ΕΕ	6	697	0,1%
Συνεταιριστικές τράπεζες	16	3.890	0,7%
Θεσμικοί επενδυτές	359	54.489	10,3%
-Ασφαλιστικές	81	15.053	2,8%

εταιρίες			
-Φορείς κοινωνικής ασφάλισης		29.562	5,6%
Οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων	278	9.875	1,9%
• Αμοιβαία κεφάλαια	269	8.700	1,6%
• Εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία	9	1.175	0,2%
Λοιπές μη τραπεζικές επιχειρήσεις	92	13.111	2,5%
Χρηματιστηριακές εταιρίες	72	1.629	0,3%
Εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης	12	8.801	1,7%
Εταιρίες πρακτόρευσης απαιτήσεων	4	1.857	0,4%
Εταιρίες παροχής πιστώσεων και εταιρίες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών	4	823	0,2%
Σύνολο	517	529.586	100%

Πίνακας 1.

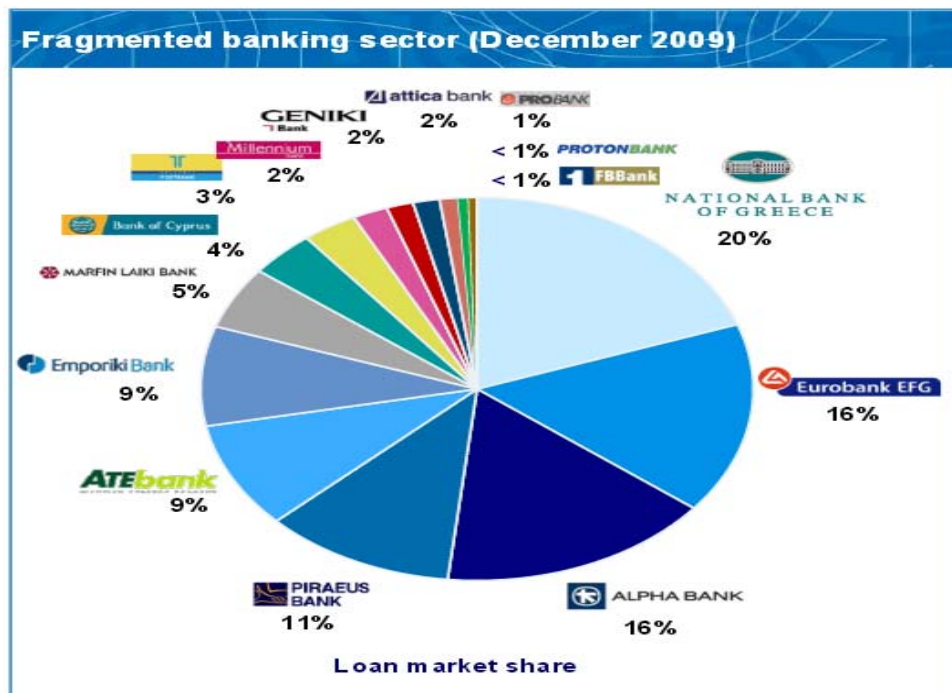
Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος, Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας,
Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και ICAP.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ & ΣΥΝΟΛΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ 31/12/2008	Δίκτυο				
	Κατ/των-	Υποκ/των			
	Νομός Αττικής	Νομός Θεσ/νίκης	Λοιπή Χώρα	Σύνολο	Προσ/κο
ΣΥΝΟΛΟ	1659	406	2065	4130	67798
A. Πιστωτικά ιδρύματα	1649	404	1835	3888	64152
B. Π.Ι. με τη μορφή Π.Συνεταιρ.	7	1	169	177	1152
Γ. Τράπεζα της Ελλάδος	3	1	61	65	2494
A1. Ελληνικά Π.Ι.	1470	381	1748	3599	58223
1. Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	209	52	318	579	13163
2. Alpha Bank	182	47	187	416	7558
3. Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος	140	34	198	372	5485
4. EFG Eurobank - Ergasias	202	53	173	428	7680
5. Τράπεζα Πειραιώς	154	44	158	356	5118
6. Γενική Τράπεζα της Ελλάδος	63	15	63	141	1784
7. Marfin - Εγνατία	95	24	73	192	2732
8. Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος	112	33	333	478	5834
9. Τράπεζα Αττικής	37	10	28	75	1139
10. Millenium Bank	92	26	45	163	1521
11. Proton Τράπεζα	22	2	8	32	567
12. Τράπεζα Probank*	46	6	31	83	980
13. Πανελλήνια Τράπεζα	12	6	14	32	235
14. First Business Bank *	10	2	4	16	997
15. Aspis Bank	33	8	31	72	994
16. Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο	57	17	80	154	1713
17. Τ.Παρακατ.& Δανείων	2	1	1	4	440
18. Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος	1	1	3	5	243
19. Aegean Baltic Bank*	1			1	40
A2. Υποκ/τα Αλλοδαπών Π.Ι.	179	23	87	289	5929
A2i. Μέλη της Ε.Ε.					
20. Bayerische Hvb	1			1	68
21. HSBC Bank	19	2	1	22	604
22. BNP Paribas (Hellas)	1			1	117
23. ABN AMRO Bank NV	2			2	57
24. CETELEM	1			1	111
25. INTESA SANPAOLO S.p.A.	3	1		4	31
26. CITIBANK	68	5	11	84	1570
27. F.C.E. Bank Plc	1			1	33
28. EUROHYPO AG.	1			1	5
29. Union de Creditos Inmobiliarios	1	1		2	41
30. FIDIS BANK	1			1	19

31. Τράπεζα Κύπρου	71	14	75	160	3027
32. BNP Securities Services	1			1	44
33. Fortis Bank	1			1	27
34. Daimlerchrysler Bank Polska	1			1	12
35. Deutsche Bank	1			1	14
36. Banca IMI	1			1	5
A2ii. Μη μέλη της ΕΕ					
37. Bank of America National Association	1			1	33
38. American Express	1			1	68
39. KEDR	1			1	21
40. Bank Saderat Iran	1			1	22
ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ					
ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΤΗΝ					
ΕΛΛΑΔΑ & ΣΥΝΟΛΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ					
ΣΤΟΙΧΕΙΑ 31/12/2008					
		Δίκτυο			
		Κατ/των-			
		Υποκ/των			
	Νομός	Νομός	Λοιπή	Σύνολο	Προσ/κο
	Αττικής	Θεσ/νίκης	Χώρα		
B. Π.Ι.με τη μορφή πιστωτικού συνεισ/μού	7	1	169	177	1152
1. Εβρου			5	5	27
2. Αχαΐκή			11	11	104
3. Δωδεκανήσου	1		18	19	28
4. Χανίων	1		23	24	195
5. Παγκρήτια	5	1	54	60	452
6. Ηπείρου			4	4	38
7. Λαμίας			6	6	43
8. Θεσσαλίας			7	7	48
9. Καρδίτσας			1	1	15
10. Πελοποννήσου			10	10	43
11. Ευβοίας			9	9	47
12. Πιερίας			1	1	13
13. Δράμας			2	2	21
14. Λέσβου			11	11	34
15. Σερρών			2	2	16
16. Δ. Μακεδονία			5	5	28
ΠΗΓΗ: Τράπεζες					
*στοιχεία 2007					

ΠΗΓΗ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
www.hba.gr) Πίνακας 2.

Ο τραπεζικός κλάδος και τα μερίδια αγοράς 2009

(πηγή www.bankingnews.gr) (Γράφημα 4).

Παρατηρούμε ότι οι τράπεζες που θα παρέμειναν μετά και τις ανακεφαλαιώσεις (Alpha, Εθνική, Πειραιώς, Αττικής, Eurobank) κατείχαν το 65% της αγοράς το 2009.

Από την ένταξη της Ελλάδας στην ζώνη του ευρώ το 2000 οι σχετικά υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης και ο εκσυγχρονισμός της ελληνικής οικονομίας τα τελευταία χρόνια σχετίζονται άμεσα με την απελευθέρωση, την αναδιάρθρωση και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

Το ειδικό βάρος των ελληνικών τραπεζών στην ελληνική οικονομία, όπως αυτό αντανακλάται από το λόγο του ενεργητικού ως προς το ΑΕΠ, αυξήθηκε από 127%, περίπου, το 2000 σε 190% το 2008.

Οι ελληνικές τράπεζες αναδείχθηκαν σε κύριο μηχανισμό χρηματοδότησης της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Κατά τη φάση αυτή υπήρξε εκτεταμένη αναδιοργάνωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος μέσω σημαντικού αριθμού ιδιωτικοποιήσεων, συγχωνεύσεων και εξαγορών και μέσω της δημιουργίας ολοκληρωμένων χρηματοπιστωτικών ομίλων. Παράλληλα, οι τραπεζικοί όμιλοι πραγματοποίησαν τις πρώτες κινήσεις έξω-συνοριακής δραστηριοποίησής τους στην ευρύτερη περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Η αναζήτηση νέων επενδυτικών ευκαιριών εκ μέρους των ελληνικών τραπεζών στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του

1990. Οι ελληνικές τράπεζες ακολούθησαν τις ελληνικές βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις στα Βαλκάνια, αφού πρώτα διέγνωσαν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης των δραστηριοτήτων τους. Οι περισσότερες ελληνικές τράπεζες επέλεξαν την ανάπτυξή τους μέσω εξαγορών σε μια αναπτυσσόμενη αγορά , και λιγότερο τη στρατηγική επέκτασης μέσω οργανικής ανάπτυξης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη δυνατότητα για άμεση πρόσβαση στα τραπεζικά συστήματα των χωρών στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης και για εκμετάλλευση των ευκαιριών που προέκυψαν από τη ραγδαία πιστωτική ανάπτυξη, στις περισσότερες χώρες την τελευταία δεκαετία. Οι θυγατρικές τους εκτός Ελλάδας αποτέλεσαν σημαντική πηγή εσόδων και επέδρασαν θετικά στην κερδοφορία τους. Ειδικότερα μετά το 2010, τα κέρδη από δραστηριότητες εκτός Ελλάδας αποτέλεσαν αντιστάθμισμα των ζημιών στο εσωτερικό, που προήλθαν κυρίως από την επιβολή έκτακτων επιχειρηματικών εισφορών από το κράτος αλλά και την απομείωση της αξίας των ομολόγων που κατείχαν.

Το δίκτυο των ελληνικών τραπεζών στο εξωτερικό στο τέλος του 2008 παρουσιάζεται στους πίνακες 3,4 . Από τους πίνακες αυτούς προκύπτει ότι η έντονη παρουσία των ελληνικών τραπεζικών εκτός από την ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης , στην Υπόλοιπη Ευρώπη , Αφρική και Αμερική .

ΔΙΚΤΥΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ κατά ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ /ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ & ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ 31.12.2008

Κατ/τα	Χώρα	Επωνυμία	Υποκ/τα	ροσωπικό
Τράπεζα	1. Βουλγαρία	United Bulgarian Bank AD	279	3253
	2. Σερβία	Vojvodjanska Banka S.A.	204	2620
	3. Τουρκία	Finansbank	458	9986
ΕΘΝΙΚΗ	4. Ρουμανία	Banka Romaneasca SA	148	1679
	5. Κύπρος	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Κύπρου	16	283

	6. Ν. Αφρική	The South African Bank of Athens Ltd	10	182
	7. Π.Γ.Δ.Μ.	Stopanska Banka AD-Skopje	66	1125
	1. Λουξεμβούργο	EFG Private Bank (Luxembourg) S.A	1	61
	2. Ρουμανία	Banc Post S.A.	293	3738
	3. Βουλγαρία	Eurobank EFG Bulgaria AD (Bulgarian Postbank AD)	223	2889
EFG-EUROBANK ERGASIAS				
	4. Ουκρανία	O.J.S.C. Universal Bank	180	1910
	5. Τουρκία	Tefkenbank	42	661
	6. Κύπρος	Eurobank EFG Cyprus	3	88
	7. Σερβία	EurobankEFG Stedionica AD Beograd	122	1535
	1. Αλβανία	Emporiki Bank Albania SA	19	208
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	2. Βουλγαρία	Emporiki Bank Bulgaria EAD	28	271
	3. Κύπρος	Emporiki Bank Cyprus LTD	12	179
	4. Ρουμανία	Emporiki Bank Romania SA	29	439
	1. Η.Π.Α	Marathon Bank of NY	14	166
	2. Ρουμανία	Piraeus Bank Romania	180	2021
	3. Αλβανία	Tirana Bank	45	514
	4. Βουλγαρία	Piraeus Bank Bulgaria	94	1098
ΠΕΙΡΑΙΩΣ				
	5. Σερβία	Piraeus Bank AD Beograd	47	593
	6. Ουκρανία	OJSC Piraeus Bank ICB	85	870
	7. Κύπρος	Piraeus Bank Cyprus	14	277
	8. Αίγυπτος	Piraeus Bank Egypt SAE	57	1285
MARFIN EGNATIA	Ρουμανία	EGNATIA Bank (Romania)S.A	27	297
	1. FYROM	Alpha Bank AD SKOPJE	24	276
	2. Κύπρος	Alpha Bank Cyprus Ltd	37	770
ALPHA Bank	3. Μ. Βρετανία	Alpha Bank London Ltd	2	67
	4. Ρουμανία	Alpha Bank Romania	200	2547

	5. Ουκρανία	OJSC ASTRA Bank	22	338
	6. Σερβία	Alpha Bank Srbija AD	162	1691
ΑΤΕ Bank	Ρουμανία	ΑΤΕ Bank Romania	27	360
ΠΗΓΗ: ΤΡΑΠΕΖΕΣ(ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ www.hba.gr)				

(Πίνακας 3).

**ΔΙΚΤΥΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ , ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ &
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 31.12.2008**

	Εθνική		Alpha Bank		EFG Eurobank Ergasias		Εμπορική		Πειραιώς		Αγροτική		ΣΥΝΟΛΟ
	Κατ/τα	Εργαζ.	Κατ/τα	Εργαζ.	Κατ/τα	Εργαζ.	Κατ/τα	Εργαζ.	Κατ/τα	Εργαζ.	Κατ/τα	Εργαζ.	Κατ./Εργ.
Χώρες	Υποκ/τα	Εργαζ.	Υποκ/τα	Εργαζ.	Υποκ/τα	Εργαζ.	Υποκ/τα	Εργαζ.	Υποκ/τα	Εργαζ.	Υποκ/τα	Εργαζ.	
Αίγυπτος	7	109											7 / 109
Αλβανία	30	341	42	329									72 / 670
Βουλγαρία			120	994									120 / 994
Γερμανία											1	13	1 / 13
Κύπρος	1	2											1 / 2
Μ.Βρετανία	1	61	1		1	15	1	7	1	166			5 / 234
Πολωνία					177	2392							177 / 2392
ΣΥΝΟΛΟ	39	513	163	1323	178	2407	1	7	1	166	1	13	383/4414

ΠΗΓΗ: ΤΡΑΠΕΖΕΣ(ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ www.hba.gr) (Πίνακας 4).

Το σκεπτικό της επέκτασης στα χρόνια της ευφορίας ήταν ότι οι χώρες των Βαλκανίων, μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου και την υιοθέτηση του οικονομικού μοντέλου της ελεύθερης αγοράς, θα ακολουθούσαν υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Οι τράπεζες μέσω μεγάλων επενδύσεων στις γειτονικές χώρες απέκτησαν

ισχυρή παρουσία σε αυτές τις αγορές πιστεύοντας ότι, όταν η εγχώρια αγορά έφτανε σε στάδιο ωρίμανσης, τότε θα ξεκινούσε η έντονα αναπτυξιακή πορεία των «νέων» αγορών εξασφαλίζοντάς τους μεγάλα κέρδη για πολλά χρόνια και προχώρησαν σε ένα μπαράζ εξαγορών.

3.6 Οικονομικά στοιχεία των εμπορικών τραπεζών

Η Ελληνική Οικονομία συγκλίνοντας από τη δεκαετία του 1990 προς τις οικονομίες των χωρών της ζώνης του ευρώ έδωσαν ώθηση στις ελληνικές τράπεζες να υιοθετήσουν επιχειρησιακές στρατηγικές που εστίαζαν :

- Στη συγκρότηση ολοκληρωμένων χρηματοοικονομικών ομίλων και την απόκτηση “κρίσιμου μεγέθους” για την επιτυχή δραστηριοποίησή τους στην ενοποιημένη ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά και την αξιοποίηση των οικονομιών κλίμακας και φάσματος. Μεγάλο ρόλο στη μεγέθυνση των τραπεζών έπαιξε ο μεγάλος αριθμός των συγχωνεύσεων και εξαγορών που πραγματοποιήθηκαν αυτήν την περίοδο. Σε αντίθεση προς τη γενική τάση στην ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά για περιορισμό των δικτύων καταστημάτων και των εργαζομένων στον τραπεζικό κλάδο .
- Στην αναβάθμιση της τεχνολογικής υποδομής και των πληροφοριακών συστημάτων τους, καθώς και την εισαγωγή πιο εξελιγμένων συστημάτων αξιολόγησης και διαχείρισης των κινδύνων,
- Στην προσφορά νέων προϊόντων και υπηρεσιών με έμφαση τη λιανική τραπεζική και τις ανάγκες του πελάτη, και
- Στην ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού και την όλο και μεγαλύτερη σύνδεση της απόδοσης με το σύστημα αμοιβής του προσωπικού.

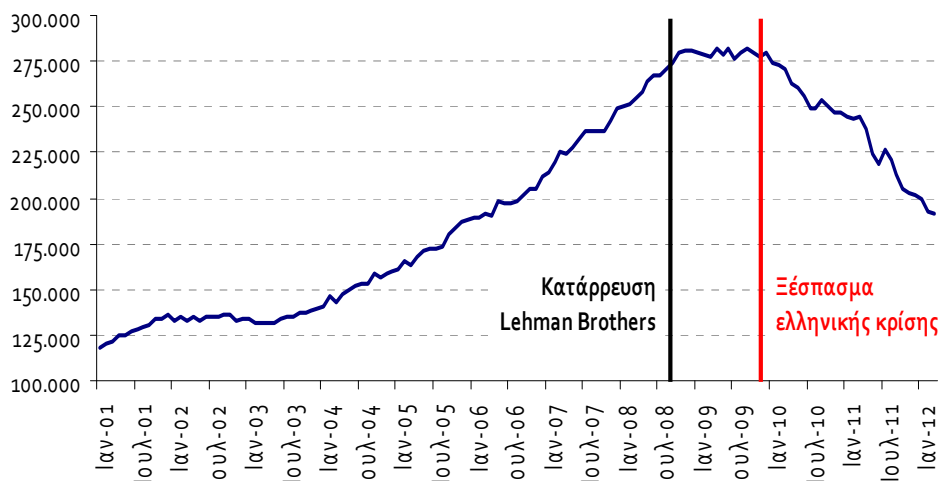
Η εμπιστοσύνη καταθετών και επενδυτών στη σταθερότητα και την ευρωστία του ελληνικού τραπεζικού ήταν ιδιαίτερα μεγάλη όπως αποτυπώνεται στο γράφημα 5 και στο πίνακα 5.

Γράφημα 5

Καταθέσεις και repos των μη NXI στα NXI στην Ελλάδα (εκτός της Τράπεζας της Ελλάδος)

(Σύνολο Γενικής Κυβέρνησης, εγχώριων επιχειρήσεων και νοικοκυριών & μη-κάτοικων)

(υπόλοιπα τέλους περιόδου, σε εκατ. ευρώ)*

Πηγή: ΤτΕ, Eurobank EFG Research

* Από τον Ιούνιο 2010 και μετά, δεν περιλαμβάνονται υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μεταβιβαζόμενα περιουσιακά στοιχεία εγχώριων επιχειρήσεων(που συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στη λογιστική)

Πίνακας 5

Καταθέσεις και ρεπος των μη ΝΧΙ στα ΝΧΙ στην Ελλάδα (εκτός της Τράπεζας της Ελλάδος) (υπόλοιπα τέλους περιόδου, σε δις ευρώ)*

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Μαρ. 2012
Γενική Κυβέρνηση	3,5	3,8	4,2	5,1	5,9	6,0	7,0	8,3	7,9	13,3	8,6	8,5
Επιχειρήσεις και Νοικοκυριά	126,0	124,2	126,2	137,5	159,6	174,9	197,9	227,6	237,5	209,6	174,2	165,4
Μη Κάτοικοι	6,2	5,8	9,6	17,2	22,1	30,5	43,8	44,5	34,1	24,3	19,4	17,7
Σύνολο καταθέσεων και ρέπος	135,7	133,8	140,0	159,9	187,6	211,5	248,7	280,4	279,5	247,2	202,2	191,6

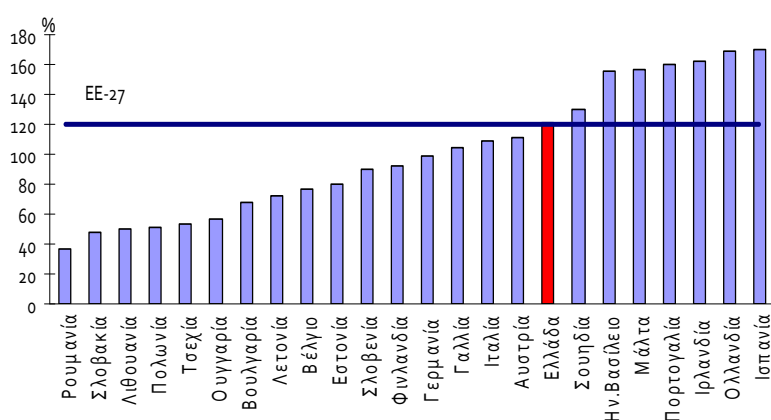
Πηγή: ΤτΕ, Eurobank EFG Research

Επίσης στο παρελθόν οι ελληνικές τράπεζες απέφυγαν να ακολουθούν πρακτικές αλόγιστης χρηματοδότησης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων.

Έτσι ο συνολικός δανεισμός στο τέλος του 2008, του ιδιωτικού τομέα από το εγχώριο τραπεζικό σύστημα δεν υπερέβαινε τον αντίστοιχο μέσο ευρωπαϊκό όρο. Το σύνολο των πιστώσεων με τη μορφή καταναλωτικών δανείων ήταν κοντά στο 13% επί του συνόλου των χορηγηθέντων δανείων στον ιδιωτικό τομέα (Πίνακας 6). Επιπροσθέτως, το σύνολο του δανεισμού προς τις εγχώριες επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά διαμορφώνεται στο 123% του ΑΕΠ, πολύ κοντά στον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο (Γράφημα 6), με την πρόσφατη αύξηση του παραπάνω ποσοστού να οφείλεται στην δραματική μείωση του ΑΕΠ και όχι στην ενίσχυση του δανεισμού.

Γράφημα 6

Σύνολο τραπεζικών πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα (ως ποσοστό του ΑΕΠ)

Πηγή: EKT, Eurobank EFG Research

Πίνακας 6

Χρηματοδότηση εγχώριων επιχειρήσεων και νοικοκυριών πλην ΝΧΙ από τα εγχώρια ΝΧΙ (εκτός της Τράπεζας της Ελλάδος) (υπόλοιπα τέλους περιόδου, σε δις. ευρώ)

	2007	2009	2011	Μαρ. 2012	Ως % του συνόλου
Επιχειρήσεις	111,3	130,0	120,1	118,3	48,3%
Ελεύθεροι επαγγελματίες, αγρότες, ατομικές επιχειρήσεις*	0,0	0,0	15,4	15,1	6,2%
Ιδιώτες & Ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα					
Εκ των οποίων:					
Καταναλωτικά	31,9	36,0	33,0	32,3	13,2%
Στεγαστικά	69,1	80,2	78,0	77,2	31,6%
Λοιπά	2,8	3,0	1,7	1,8	0,7%
Σύνολο χρηματοδότησης προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα	215,1	249,2	248,1	244,7	100,0%

Πηγή: ΤτΕ, Eurobank EFG Research

* Από τον Ιούνιο του 2010 τα δάνεια προς ελεύθερους επαγγελματίες, αγρότες και ατομικές επιχειρήσεις δεν περιλαμβάνονται στα δάνεια προς επιχειρήσεις, αλλά αποτελούν ξεχωριστή υποκατηγορία δανείων.

Η συνεχώς ανοδική πορεία των κερδών των ελληνικών τραπεζών στηριζόμενη σε πολύ μεγάλο βαθμό στα έσοδα τόσο από τις συνήθεις τραπεζικές εργασίες, όσο και από τη διακράτηση κρατικών ομολόγων των οποίων οι τιμές αυξήθηκαν λόγω της πορείας σύγκλισης των ελληνικών επιτοκίων με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά αποτυπώνεται στο παρακάτω πίνακα (πίνακας 7).

Πίνακας 7: Ανάλυση Εσόδων και Εξόδων των Μεγαλύτερων Τραπεζών κατά τα Έτη 1995, 2001 και 2007

ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	1995*	2001**	2007***
	(ΕΛΠ)	(ΕΛΠ)	(ΔΛΠ)
Ανάλυση Εσόδων			
Τόκοι & Εξομοιούμενα Έσοδα	86,7%	79,4%	85,7%
Έσοδα Προμηθειών	8,2%	9,2%	7,9%
Έσοδα από Μερίσματα			1,6%
Έσοδα από Τίτλους	1,3%	2,6%	2,7%
Αποτελέσματα Χρημ/κών Πράξεων	2,3%	6,8%	1,2%
Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης	1,5%	2,0%	1,0%
Ανάλυση Εξόδων			
Τόκοι & Εξομοιούμενα Έξοδα	76,3%	56,7%	61,9%
Έξοδα Προμηθειών	0,6%	1,9%	1,5%
Δαπάνες Προσωπικού	13,9%	21,4%	17,4%
Λοιπά Έξοδα Διοίκησης	4,6%	10,1%	8,8%
Αποσβέσεις	1,7%	4,0%	1,8%
Λοιπά Έξοδα Εκμετάλλευσης	0,2%	0,3%	1,3%
Προβλέψεις	2,6%	5,6%	7,3%

* 19 Π.Ι.: Εθνική, Αγροτική, Εμπορική, Πίστεως, Ιονική, Εργασίας, Αθηνών, Eurobank, Μακεδονίας-Θράκης, Χίου, Πειραιώς, Αττικής, Κεντρικής Ελλάδας, Εγνατία, ΕΤΒΑ, Telesis, Aspis, Γενική, ΕΤΕΒΑ

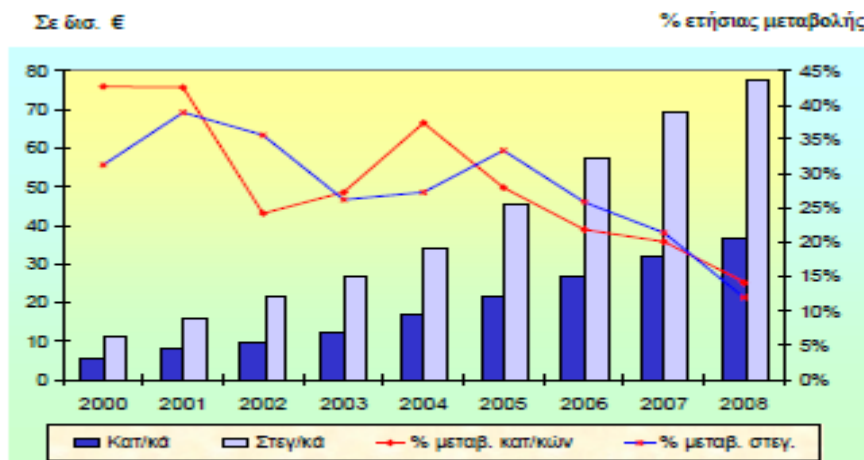
** 15 Π.Ι.: Εθνική, Αγροτική, Εμπορική, Alpha, Eurobank-Ergasias, "Νέα" Πειραιώς, Αττικής, Εγνατία, ΕΤΒΑ, Aspis, Γενική, ΕΤΕΒΑ, Nova, Κύπρου (ελληνικό τμήμα), Λαϊκή (ελληνικό τμήμα)

*** 18 Π.Ι.: Εθνική, Αγροτική, Εμπορική, Alpha, Πειραιώς, Αττικής, Εγνατία, Aspis, Γενική, Millenium, Κύπρου,(ελληνικό τμήμα), Λαϊκή (ελληνικό τμήμα), Marfin Egnatia Bank, Marfin, Probank, FBB, Proton Bank, Πανελλήνια (Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από ισολογισμούς τραπεζών.)

Σημαντική πηγή κερδοφορίας αποτελούσαν τα έσοδα σε επίπεδο τραπεζικών ομίλων από άλλες διαρκώς αναπτυσσόμενες χρηματοοικονομικές δραστηριότητες με κυριότερες τις χρηματιστηριακές, τη χρηματοοικονομική μίσθωση, τα αμοιβαία κεφάλαια και τη διαχείριση ακίνητης περιουσίας.

Στα χρόνια που ακολούθησαν την υιοθέτηση του ευρώ από το 2002, οι ελληνικές τράπεζες, υποβοηθούμενες από τη διαμόρφωση των επιτοκίων σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα και από τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης που γνώρισε η ελληνική οικονομία, στράφηκαν πολύ πιο έντονα στις εργασίες της λιανικής τραπεζικής (Γράφημα 7, Πίνακας 8)

Γράφημα 7

Πηγή: ΤτΕ, 2003 (2006, 2008, 2009), Στατιστικό δελτίο οικονομικής συγκυρίας, 63 (96, 110, 117), Αθήνα.

Πίνακας: Μεταβολή της πίστης στην Ελλάδα (μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής %, 2000-2008)

Πίνακας 8.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Στεγαστικά Δάνεια	23,2%	23,9%	38,3%	30,6%	26,5%	29%	31,5%	24,4%	16,8%
Καταναλωτική Πίστη	24,2%	45,2%	33%	24,2%	35,3%	33,2%	25,9%	22,6%	21,2%

Πηγή .Τράπεζα της Ελλάδος

Έτσι, από το 1999, οπότε τοποθετείται χρονικά η έναρξη της έντονης ανοδικής πορείας της ελληνικής αγοράς στεγαστικής και καταναλωτικής πίστης, μέχρι τα τέλη του 2008, τα δάνεια προς τα νοικοκυριά αυξάνονταν με ρυθμό 30% κατά μέσο όρο

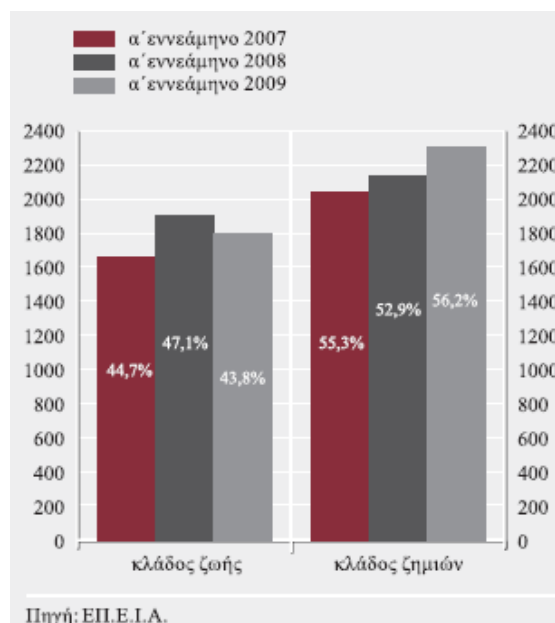
ετησίως, ενώ ο δανεισμός των επιχειρήσεων και οι καταθέσεις κατά 14-15%. Αυτή η εξέλιξη είχε ως αποτέλεσμα τη σταδιακή αύξηση του λόγου χορηγήσεων προς καταθέσεις, από 57% περίπου το 1999 σε 103% στα τέλη του 2007, παραμένοντας ωστόσο σημαντικά χαμηλότερος από τον ευρωπαϊκό μέσον όρο λόγω της συγκριτικά αργοπορημένης απελευθέρωσης και παραμένοντας ωστόσο σημαντικά χαμηλότερος από τον ευρωπαϊκό μέσον όρο λόγω της συγκριτικά αργοπορημένης απελευθέρωσης και ανάπτυξης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

3.7 Λοιποί τομείς χρηματοπιστωτικού συστήματος

3.7.1 Ασφαλιστικές εταιρείες

Κατά το α' εξάμηνο του 2009 το ενεργητικό των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στο σύνολό τους παρουσίαζε αύξηση και ανέρχονταν σε 15,9 δισεκ. ευρώ, έναντι 15,1 δισεκ. ευρώ στο τέλος του 2008, αποτελώντας το 2,8% του ενεργητικού του χρηματοπιστωτικού συστήματος (2008 2,8%). Σύμφωνα με τα στοιχεία της Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης ΕΠ.Ε.Ι.Α η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών έφθανε τα 2,8 δισεκ. ευρώ το α' εξάμηνο του 2009 και τα 4,1 δισεκ. ευρώ στο εννέαμηνο 2009 (ήτοι αύξηση 1,5% και 1,7% αντίστοιχα έναντι των αντίστοιχων περιόδων του 2008 – Γράφημα 8).

Γράφημα 8 .Παραγωγή ασφαλιστρών

Η συγκέντρωση των δέκα μεγαλύτερων εταιριών σε παραγωγή ασφαλιστρων και το α' εξάμηνο 2009, ιδίως στον κλάδο ζωής διατηρούνταν σε υψηλά επίπεδα . Έτσι οι 10 μεγαλύτερες εταιρίες σε παραγωγή ασφαλιστρων στον κλάδο ζωής και ζημιών συγκέντρωναν το 86,37% και 55,25% της συνολικής παραγωγής ασφαλιστρων του κάθε κλάδου αντίστοιχα, έναντι 88,7% και 54,9% στο τέλος του 2008. Στο σύνολο των ασφαλιστρων και των δύο κλάδων, ο σχετικός βαθμός συγκέντρωσης ανέρχονταν σε 54,83%, έναντι 57,3% στο τέλος του 2008.

Η κερδοφορία, το α' εξάμηνο 2009 τα προ φόρων κέρδη του συνόλου των ασφαλιστικών εταιριών ανέρχονταν σε 25,7 εκατ. ευρώ, έναντι ζημιών 93,8 εκατ. ευρώ το α' εξάμηνο 2008 , λόγω της αύξηση της αξίας του επενδυτικού χαρτοφυλακίου ορισμένων ασφαλιστικών εταιριών μεγάλου μεγέθους. (πηγή Τράπεζας της Ελλάδος)

3.7.2 Αμοιβαία κεφάλαια

Το Σεπτέμβριο του 2009, η αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων, μετά από τέσσερα έτη συνεχούς κάμψης, κατέγραφε μικρή άνοδο. Κύριο χαρακτηριστικό των αμοιβαίων κεφαλαίων αυτή ήταν η αύξηση των τοποθετήσεων ιδίως σε μετοχές του ελληνικού χρηματιστηρίου και δευτερευόντως σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου με μείωση σε τοποθετήσεις σε κρατικά ομόλογα εξωτερικού, καθώς και σε προϊόντα χρηματαγοράς.

Η αξία ενεργητικού του συνόλου των αμοιβαίων κεφαλαίων στο τέλος Σεπτεμβρίου του 2009 ανέρχονταν σε 8,6 δισεκ. ευρώ, αυξημένη κατά 2,9% έναντι του τέλους του 2008

Η πτωτική πορεία των επιτοκίων και το 2009 στην αγορά χρήματος και η ανανεωμένη διάθεση των επενδυτών να αναλάβουν κινδύνους οδήγησε σε μετακίνηση κεφαλαίων από αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων (μείωση κατά περίπου 600 εκατ. ευρώ) και ομολογιακά αμοιβαία κεφάλαια (μείωση κατά περίπου 80 εκατ.ευρώ) σε μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια (αύξηση κατά περίπου 800 εκατ. ευρώ), σε αμοιβαία κεφάλαια που επενδύουν σε μερίδια άλλων αμοιβαίων κεφαλαίων (αύξηση κατά περίπου 85 εκατ. ευρώ) και σε μικτά αμοιβαία κεφάλαια (αύξηση κατά 60 εκατ. ευρώ).

Στο τέλος του Σεπτεμβρίου 2009 τα μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια αποτελούσαν (με βάση το ενεργητικό) το 1/3 του συνολικού ενεργητικού των αμοιβαίων κεφαλαίων (έναντι του 1/4 το Δεκέμβριο του 2008), με αντίστροφη τάση στα αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθέσιμων με το ενεργητικό των ομολογιακών αμοιβαίων κεφαλαίων να αποτελεί το 30% περίπου του συνόλου, έναντι 10% των μικτών και 6,5% των funds of funds. (πηγή Τράπεζας της Ελλάδος)

3.7.3 Εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών

Ο υψηλός βαθμός συγκέντρωσης του οποίου αποτελεί το κύριο χαρακτηριστικό στον τομέα της παροχής επενδυτικών υπηρεσιών δεν εγκυμονούσε κίνδυνο για τη σταθερότητα του συνολικού χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Ο κύκλος εργασιών των εταιριών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών διαμορφωνόταν κατά το α εξάμηνο του 2009 σε περίπου 41 δισεκ. ευρώ, μειωμένος κατά 58,4% σε σύγκριση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2008.

Κατά το α' εξάμηνο 2009 το 50% της συνολικής συναλλακτικής δραστηριότητας διεκπεραιώθηκε από μόνο 4 εταιρίες και το 70% από 10 εταιρίες του κλάδου αντίστοιχα., με κύριο χαρακτηριστικό τη χαμηλή έκθεση του τραπεζικού τομέα προς τις εταιρίες αυτές. (πηγή Τράπεζας της Ελλάδος)

3.7.4 Εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing)

Το α' εξάμηνο 2009, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, το ενεργητικό των εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης αυξημένο οριακά (κατά 1,8%) σε σύγκριση με το τέλος του 2008, διαμορφώνονταν στα μέσα του έτους τα 9 δισεκ. ευρώ.

Από το 2008 πολλές επιχειρήσεις του τομέα εμφανίζονταν διστακτικές σε νέες χορηγήσεις για επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου, ενώ αρκετές αντιμετωπίζουν μείωση της κερδοφορίας τους.

Το 2008 τα κέρδη προ φόρων του συνόλου των επιχειρήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης είχαν ανέλθει σε 69,8 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 42,4% σε σύγκριση με το 2007. Πτωτικά επηρεάστηκαν, όπως ήταν αναμενόμενο, και οι βασικοί δείκτες

αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων (ROE) και ενεργητικού (ROA) (ROE 2008: 7,1%, ROE 2007: 12,1%, ROA 2008: 0,8%, ROA 2007: 1,5%).

Ο κλάδος προχώρησε σε τιτλοποίηση περίπου 2 δισεκ. ευρώ ενήμερων απαιτήσεων των εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης από τις τράπεζες του ομίλου στον οποίο άνηκαν , με σκοπό την ενίσχυση της ρευστότητάς τους. (πηγή Τράπεζας της Ελλάδος)

3.7.5 Εταιρείες πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring)

Τον Ιούνιο του 2009 ο αριθμός των εταιριών πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων ανέρχονταν σε τέσσερις με συνολικό ενεργητικό του κλάδου εμφάνισε μειούμενο κατά 14,7% σε σύγκριση με το τέλος του 2008 διαμορφούμενο σε 1,6 δισεκ. ευρώ.

Το 2008 τα κέρδη προ φόρων ανέρχονταν σε 25,4 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 37,6% σε σύγκριση με το 2007, εξέλιξη που επηρέαζε θετικά και τους βασικούς δείκτες αποδοτικότητας (ROE 2008: 14,5%, ROE 2007: 13,2%, ROA 2008: 1,4%, ROA 2007: 1,3%).

Η αύξηση της κερδοφορίας των εταιριών πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων αποδόθηκε στο γεγονός ότι σε περιόδους οικονομικής ύφεσης και έλλειψης ρευστότητας αποκτούν ιδιαίτερη σημασία για τις επιχειρήσεις η παροχή ρευστότητας μέσω προκαταβολών και η κάλυψη από τον πιστωτικό κίνδυνο. (πηγή Τράπεζας της Ελλάδος)

3.7.6 Εταιρείες παροχής πιστώσεων

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, το ενεργητικό των εταιριών παροχής πιστώσεων διαμορφωνόταν κατά το α' εξάμηνο του 2009 σε 0,8 δισεκ. ευρώ, μειωμένο κατά 1,8% σε σύγκριση με το τέλος του 2008 με δραστηριοποίηση τριών εταιριών παροχής πιστώσεων, οι οποίες εξειδικεύονταν στη χορήγηση καταναλωτικών δανείων προς φυσικά πρόσωπα. (πηγή Τράπεζας της Ελλάδος)

Κεφάλαιο 4.

Οι επιπτώσεις της κρίσης στις τράπεζες

4.1 Ιστορική εξέλιξη της κρίσης

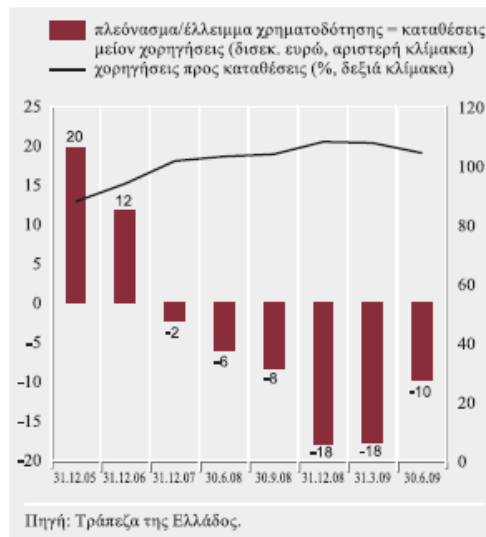
Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση που εκδηλώθηκε με επίκεντρο τις ΗΠΑ είχε αρνητικές επιδράσεις και στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα. Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα περιήλθε σε κρίση από το 2008 και ύστερα, με αυξανόμενο κίνδυνο ρευστότητας δηλαδή, οι τράπεζες δεν μπορούσαν να αντλήσουν τα απαραίτητα κεφάλαια είτε μέσω αύξησης κάποιων στοιχείων του παθητικού, είτε μέσω ρευστοποίησης ορισμένων στοιχείων του ενεργητικού.

Οι αιτίες για τις ισχυρές πιέσεις που ασκήθηκαν από το 2008 στην κεφαλαιακή επάρκεια των Τραπεζών εντοπίζονται στην περίοδο της ανάπτυξης και ειδικότερα στην προηγηθείσα απελευθέρωση της καταναλωτικής και της στεγαστικής πίστης, ως συνέπεια της ολικής άρσης των περιορισμών κεφαλαίων, στην άσκηση πιστωτικής πολιτικής από τις τράπεζες, με την παράλληλη έλλειψη, κατάλληλων εποπτικών εργαλείων διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου.

Σημαντική καταγραφή της κατάστασης του κινδύνου ρευστότητας και της εξάρτησης των τραπεζών από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης, αποτελεί η διαχρονική εξέλιξη της σχέσης μεταξύ καταθέσεων και χορηγήσεων των ελληνικών τραπεζών, που αποτελεί βασικό παραδοσιακό δείκτη μέτρησης του κινδύνου ρευστότητας (γράφημα 9), δείχνει ότι λόγος χορηγήσεων προς καταθέσεις συνέχισε να καθιστά επιτακτική την ανάγκη προσφυγής σε χονδρική χρηματοδότηση.

Εξέλιξη Λόγου Χορηγήσεων προς Καταθέσεις Ελληνικών Εμπορικών Τραπεζών

(Γράφημα 9)

Ο ν.3723/2008, λειτουργώντας ως πρώτο στάδιο ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών, ανέδειξε τις μέχρι τότε ανάγκες των Τραπεζών για τη συνέχιση άντληση ρευστότητας από εξωτερικές πηγές (ΤτΕ,ΕΚΤ) και για τη διασφάλιση ανθεκτικής κεφαλαιακής επάρκειας.

Το 2010, με την ενεργοποίηση του προγράμματος στήριξης από την Ε.Ε., την Ε.Κ.Τ. και το Δ.Ν.Τ., η Ελληνική οικονομία προσπάθησε, να αντιμετωπίσει τα σοβαρά προβλήματα αναχρηματοδότησης του δημοσίου χρέους της. Τα προβλήματα αυτά συνδέονταν με τις συνεχείς υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής της ικανότητας από τους οίκους αξιολόγησης, την έλλειψη ρευστότητας και τη μειωμένη εμπιστοσύνη που επικρατούσε στη διατραπεζική αγορά, ως προέκταση της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Σε σύντομο διάστημα φάνηκε ότι το εν λόγω Πρόγραμμα στήριξης δημοσιονομικής προσαρμογής δεν ήταν ικανό να αντιμετωπίσει την ομαλή εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους της χώρας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τα όρια που είχαν τεθεί.

Η αλληλεπίδραση των αρνητικών εξελίξεων στα μακροοικονομικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας, μεταξύ 2010-2012, με τον αυξανόμενο πιστωτικό κίνδυνο (εξαιτίας και των πολιτικών ακραίας λιτότητας και της συνακόλουθης έξαρσης της ανεργίας), ενέτειναν τον κίνδυνο ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα, καθιστώντας

διαρκή την ανάγκη περαιτέρω στήριξής του, με τη μορφή της παροχής εγγυήσεων από το ελληνικό Δημόσιο για άντληση ρευστότητας.

Με αυτά τα δεδομένα, η Τράπεζα της Ελλάδος εκπόνησε το Μάρτιο του 2012, μελέτη στρατηγικής αξιολόγησης του τραπεζικού τομέα, με στόχο την αξιολόγηση των προοπτικών βιωσιμότητας των ελληνικών τραπεζών.

Από τη μελέτη προέκυψαν τέσσερις «συστημικές τράπεζες», η Εθνική τράπεζα, η Eurobank, η Alpha Bank και η τράπεζα Πειραιώς, οι οποίες κρίθηκαν κατάλληλες για δημόσια στήριξη μέσω της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης. Οι «μη συστημικές τράπεζες» σύμφωνα και με όσα προβλέπονταν στο Μνημόνιο θα έπρεπε να ανακεφαλαιοποιηθούν αποκλειστικά με ιδιωτικά κεφάλαια έως το τέλος Απριλίου 2013, διαφορετικά έπρεπε να τεθούν σε διαδικασία εξυγίανσης μέχρι το τέλος Ιουνίου 2013.

Υπό το παραπάνω πρίσμα, η Τράπεζα της Ελλάδος, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ο φορέας μέσω του οποίου θα υλοποιηθεί η ανακεφαλαιοποίηση των συστημικών τραπεζών), αλλά και οι ίδιες οι συστημικές τράπεζες πήραν μια σειρά πρωτοβουλιών για τη δημιουργία ισχυρών τραπεζικών σχημάτων, επαρκώς ανακεφαλαιωμένων, που θα διασφάλιζαν τη σταθερότητα του εγχώριου τραπεζικού συστήματος και θα συνέβαλαν ενεργά στην επανεκκίνηση και ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Τα χρόνια 2011-2013 συντελέστηκαν οι παρακάτω αλλαγές:

2011	<ul style="list-style-type: none">- Εισαγωγή σε καθεστώς εκκαθάρισης της Τράπεζας Proton και μεταφορά του υγιούς τμήματος στη νέα Proton, με μοναδικό μέτοχο το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, τον Οκτώβριο 2011- Εισαγωγή σε καθεστώς εκκαθάρισης της Τράπεζας TBANK(πρώην ΑΣΠΙΣ Τράπεζα) και μεταφορά του υγιούς τμήματος στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, τον Δεκέμβριο 2011.
2012	<ul style="list-style-type: none">- Εισαγωγή σε καθεστώς εκκαθάρισης των συνεταιριστικών τραπεζών Αχαΐας, Λαμίας, Λέσβου-Λήμνου και μεταφορά των καταθέσεων τους στην Εθνική Τράπεζα, τον Μάρτιο 2012.- Απορρόφηση του υγιούς τμήματος της Αγροτικής Τράπεζας από την Τράπεζα Πειραιώς, τον Ιούλιο 2012,- Εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας από την Alpha Bank, τον Οκτώβριο 2012.- Εξαγορά της Γενικής Τράπεζας από την τράπεζα Πειραιώς, τον Δεκέμβριο 2012,

2013	<ul style="list-style-type: none"> - Διάσπαση του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και ίδρυση του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου («καλή Τράπεζα») με μοναδικό μέτοχο το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, τον Ιανουάριο 2013 - Εξαγορά του Δικτύου Καταστημάτων στην Ελλάδα της Τράπεζας Κύπρου, CPB (Λαϊκής Τράπεζας) και Ελληνικής Τράπεζας από την Τράπεζα Πειραιώς, τον Μάρτιο 2013, - Εξαγορά της Millenium Bank από την Τράπεζα Πειραιώς, τον Απρίλιο 2013, - Εισαγωγή σε καθεστώς εκκαθάρισης της τράπεζας First Business Bank (λόγω αδυναμίας ανακεφαλαιοποίησης) και μεταβίβαση των υγιών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της στην Εθνική Τράπεζα, τον Μάιο 2013.
------	--

- Εισαγωγή σε καθεστώς εκκαθάρισης της Τράπεζας Proton και μεταφορά του υγιούς τμήματος στη νέα Proton, με μοναδικό μέτοχο το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, τον Οκτώβριο 2011,
- Εισαγωγή σε καθεστώς εκκαθάρισης της Τράπεζας TBANK(πρώην ΑΣΠΙΣ Τράπεζα) και μεταφορά του υγιούς τμήματος στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, τον Δεκέμβριο 2011,
- Εισαγωγή σε καθεστώς εκκαθάρισης των συνεταιριστικών τραπεζών Αχαΐας, Λαμίας, Λέσβου-Λήμνου και μεταφορά των καταθέσεών τους στην Εθνική Τράπεζα, τον Μάρτιο 2012,
- Απορρόφηση του υγιούς τμήματος της Αγροτικής Τράπεζας από την Τράπεζα Πειραιώς, τον Ιούλιο 2012,
- Εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας από την Alpha Bank, τον Οκτώβριο 2012,
- Εξαγορά της Γενικής Τράπεζας από την τράπεζα Πειραιώς, τον Δεκέμβριο 2012,
- Διάσπαση του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και ίδρυση του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου («καλή Τράπεζα») με μοναδικό μέτοχο το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, τον Ιανουάριο 2013,

- Εξαγορά του Δικτύου Καταστημάτων στην Ελλάδα της Τράπεζας Κύπρου, CPB (Λαϊκής Τράπεζας) και Ελληνικής Τράπεζας από την Τράπεζα Πειραιώς, τον Μάρτιο 2013,
- Εξαγορά της Millenium Bank από την Τράπεζα Πειραιώς, τον Απρίλιο 2013,
- Εισαγωγή σε καθεστώς εκκαθάρισης της τράπεζας First Business Bank (λόγω αδυναμίας ανακεφαλαιοποίησης) και μεταβίβαση των υγιών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της στην Εθνική Τράπεζα, τον Μάιο 2013.

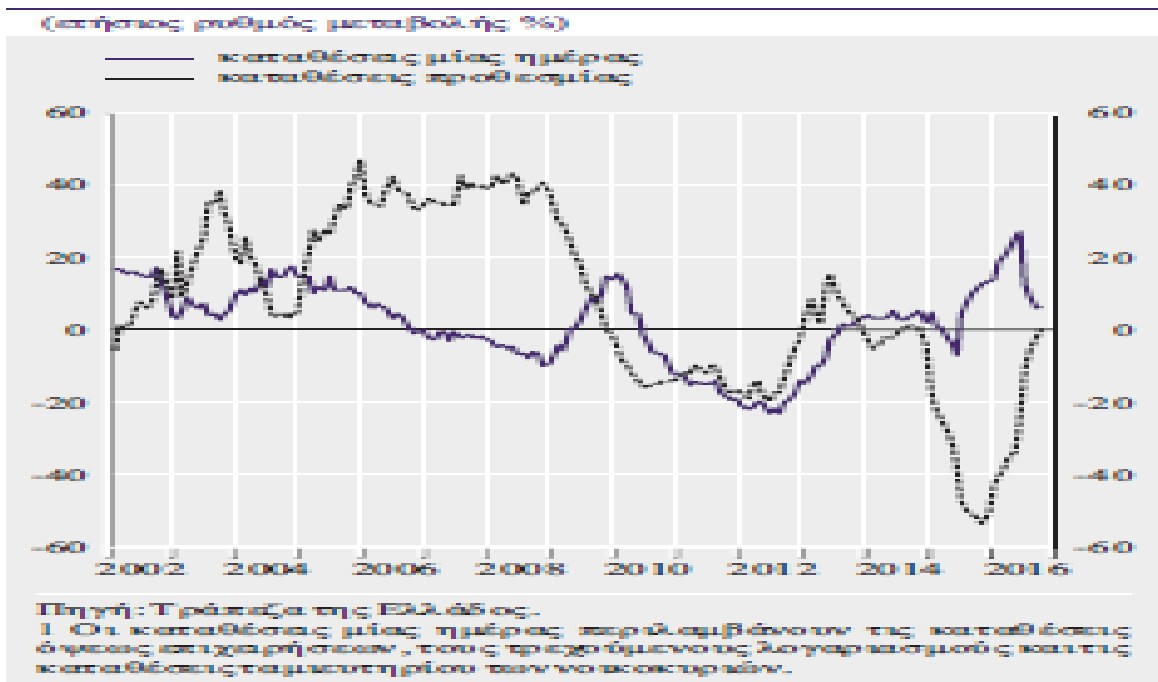
Το 2008 ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας για το τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα ανερχόταν σε 10% (το ελάχιστο όριο 8%) ενώ στο τρίτο τρίμηνο του 2014 είχε ανέλθει σε 15,39%, εμφανίζοντας ισχυρή θωράκιση έναντι μελλοντικών κινδύνων. (στοιχεία ΔΝΤ).

Στο τέλος του 2014 ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας για τις εμπορικές τράπεζες ήταν ως εξής: Εθνική: 13,6%, Alpha: 14,7%, Πειραιώς: 12,6%, Eurobank: 16,6%, Αττικής: 9,7%. Ενώ ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας βελτιώθηκε, οι καταθέσεις εμφάνισαν αρχικά μια κάποια σταθεροποίηση με αυξομειώσεις, στη συνέχεια έδειξαν σαφώς φθίνουσα πορεία.

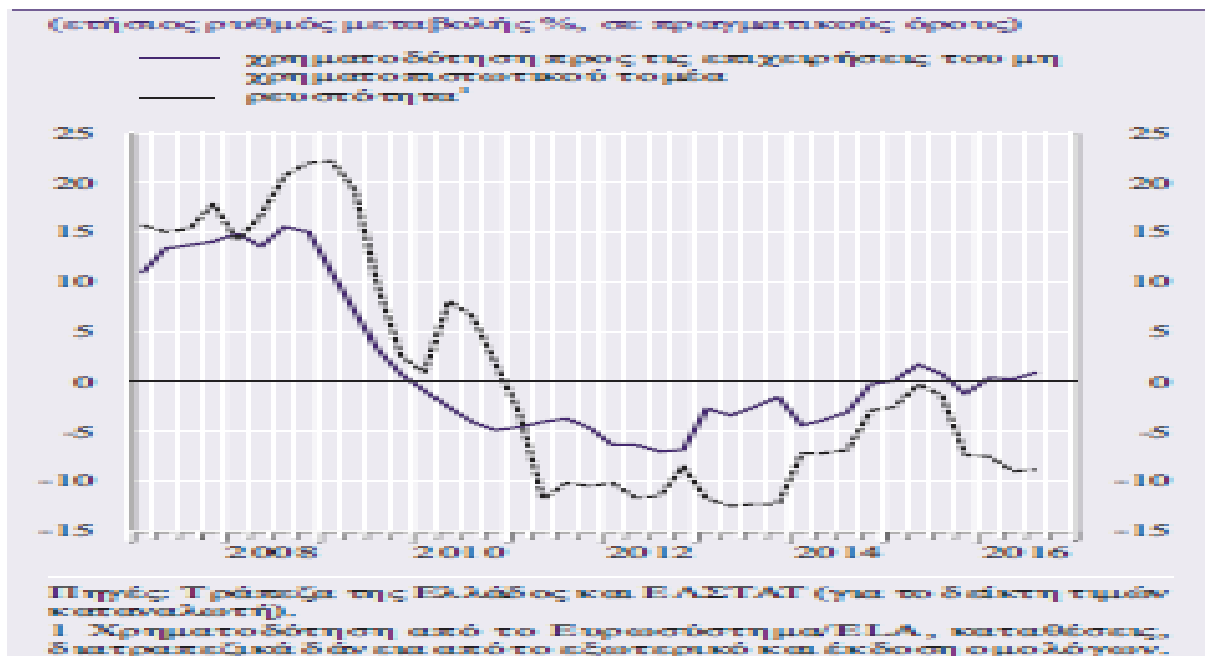
Στο τέλος του 2009 το μέγεθος των καταθέσεων κατοίκων εσωτερικού- εξωτερικού ήταν 245,740 δις €, στο τέλος του 2012 είχε σταθεροποιηθεί στα 173,3 δις, στο τέλος του 2013 βρισκόταν στα 177 δις και στο τέλος του 2014 μειώθηκαν στα 173,2 ενώ εμφάνισαν ραγδαία αποκλιμάκωση και το Μάρτιο του 2015 στα 149,03 δις.

Συνολικά οι καταθέσεις των εγχώριων νοικοκυριών και επιχειρήσεων μειώθηκαν κατά 98,9 δις το διάστημα 12/2009-03/2015. (γράφηματα 10,11)

Καταθέσεις προθεσμίας και 1 ημέρας
Μη χρημ/κων επιχειρήσεων και νοικοκυριών
(Ιανουάριος 2012- Οκτώβριος 2016) (γράφημα 10)

Χρηματοδότηση προς ΜΧΕ και ρευστότητα
Τραπεζικού συστήματος (γράφημα 11)

Η διεισδυτική, περίπου, διάρκεια της ανακεφαλαιοποίησης (2011-2013) και της δραστηρικής αναδιάρθρωσης του τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα, συνέβαλε αρνητικά στη

χρηματοδότηση της ελληνικής οικονομίας, συμβάλλοντας περαιτέρω στη διατήρηση ενός δυσμενούς επιχειρηματικού κλίματος, εν μέσω μάλιστα μιας πρωτοφανούς μείωσης του εγχώριου προϊόντος.

Το κόστος της ανακεφαλαιοποίησης, όπως προκύπτει με στοιχεία της 31/12/2014, συμπεριλαμβανομένου του ποσού που έχει καταβάλει ο ιδιωτικός τομέας, ανέρχεται σε € 53,448 δις (€ 42,062 δις ευρώ μέσω του ΤΧΣ και υποχρεώσεων του ΤΕΚΕ και € 11,387 δις ευρώ από ιδιώτες μετόχους).

Η διάρθρωση των κεφαλαίων ύψους 42,062 δις, που εκταμιεύθηκαν από το ΤΧΣ με τη μορφή ομολόγων του EFSF προς τις τράπεζες, αναλύεται, σύμφωνα και με τον παρακάτω Πίνακα 9 , ως εξής:

1. ποσό 24,428 δις ως αποζημίωση στις συστημικές τράπεζες, για τη ζημία από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του ελληνικού δημοσίου χρέους, με το δημόσιο να κατέχει ανάλογο ποσοστό επί του μετοχικού κεφαλαίου των τραπεζών,

2. ποσό 14,801 δις για την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού που προέκυψε από τα μέτρα εξυγίανσης, αντί της κανονικής του κάλυψης από το Σκέλος Εξυγίανσης του Τ.Ε.Κ.Ε.:

i. σε 3 εμπορικές τράπεζες ύψους 8,490 δις

ii. σε 6 συνεταιριστικές τράπεζες ύψους 0,779 δις

iii. από την ίδρυση 3 μεταβατικών πιστωτικών ιδρυμάτων ύψους 5,531 δις

Σύμφωνα με τη διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης, παρατηρούμε ότι, το λογιστικό αποτέλεσμα της επένδυσης του δημοσίου προς τον τραπεζικό τομέα, σύμφωνα και με τις καταστάσεις του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας , εμφανίζει καταγραφή συσσωρευμένων ζημιών ύψους € 25,194 δις.

**Κόστος εξυγίανσης και ανακεφαλαιοποίησης πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα,
2011-05/2015, ποσά σε ευρώ
Πηγή: ΤτΕ, ΤΧΣ**

Μη συστημικά Πιστωτικά Ιδρύματα	Ανάδοχος	Κεφάλαια που δόθηκαν από το ΤΧΣ			Συνολικό κόστος εξυγίανσης
		Χρηματοδοτικό κενό ¹	Στον ανάδοχο για την κάλυψη κεφαλαιακών	Ως μετοχικό κεφάλαιο	
Proton Bank ²		1.121.621.860		910.000.000	2.031.621.860
T Bank ³	Ταχ. Ταμειυτήριο	676.956.514			676.956.514
Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο		3.732.554.000		500.000.000	4.232.554.000
Συνετ. Λέσβου-Λήμνου	Εθνική Τράπεζα	55.516.733			55.516.733
Αχαϊκή Συνετ.	Εθνική Τράπεζα	209.473.992			209.473.992
Συνετ. Λαμίας	Εθνική Τράπεζα	55.493.756			55.493.756
ATEBank	Τρ. Πειραιώς	7.470.717.000	570.000.000		8.040.717.000
Κυπριακές τράπεζες	Τρ. Πειραιώς		524.000.000		524.000.000
First Business Bank ⁵	Εθνική Τράπεζα	456.970.455	95.000.000		551.970.455
Probank ⁵	Εθνική Τράπεζα	562.733.502	233.000.000		795.733.502
Ιυνετ. Δυτ. Μακεδονίας	Alpha Bank	95.244.475			95.244.475
Συνετ. Ευβοίας	Alpha Bank	105.178.136			105.178.136
Συνετ. Δωδεκανήσου	Alpha Bank	258.547.648			258.547.648
Πανελλήνια Τράπεζα	Τρ. Πειραιώς	273.000.000 (ΤΕΚΕ)			
Συνολικό κόστος εξυγίανσης για τις μη συστημικές τράπεζες⁴		14.801.008.071	1.422.000.000	1.410.000.000	17.633.008.071
Συστημικά Πιστωτικά Ιδρύματα	Κεφαλαιακές ανάγκες	Ιδιωτική	Ιδιωτική	Ποσοστό ΤΧΣ	ΤΧΣ
	σύμφωνα με την ΤτΕ	τοποθέτηση(2012)	τοποθέτηση(2014)		
Εθνική Τράπεζα Ελλάδος	9.756.000.000	1.079.000.000	2.500.000.000	57,24%	8.677.000.000
Τράπεζα Πειραιώς	7.335.000.000	1.444.000.000	1.750.000.000	66,90%	5.891.000.000
Alpha Bank	4.571.000.000	550.000.000	1.200.000.000	66,20%	4.021.000.000
Eurobank	5.839.000.000	0	2.864.000.000	35,41%	5.839.000.000
Συνολικό κόστος ανακεφαλαιοποίησης συστημικών τραπεζών	27.501.000.000	3.073.000.000	8.314.000.000		24.428.000.000
Συνολικό κόστος εξυγίανσης και ανακεφαλαιοποίησης τραπεζών⁷					53.448.008.071

Πίνακας 9

Σύμφωνα με τη διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης, παρατηρούμε ότι, το λογιστικό αποτέλεσμα της επένδυσης του δημοσίου προς τον τραπεζικό τομέα, σύμφωνα και με τις καταστάσεις του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, εμφανίζει καταγραφή συσσωρευμένων ζημιών ύψους € 25,194 δις.

Το ποσό αυτό περιλαμβάνει α) τη μεταβλητή αποτίμηση των εισηγμένων μετοχών στο Χ.Α., τις οποίες κατέχει το ΤΧΣ, ως αμιγώς νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, στις 4 συστημικές τράπεζες, και β) τη συσσωρευμένη απομείωση που επήλθε, για την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού, που κατέβαλε το Δημόσιο για την εξυγίανση των μη συστημικών τραπεζών, ύψους € 10,669 δις, το οποίο σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση 2014 του ΤΧΣ, εκτιμήθηκε ως μη ανακτήσιμο.

4.2 Οι επιπτώσεις στις Συνεταιριστικές Τράπεζες

Παρατηρώντας τα οικονομικά στοιχεία τα οποία ήδη παραθέσαμε οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι οι περισσότερες Συνεταιριστικές Τράπεζες ήταν σε καλή θέση έτσι ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν την οικονομική κρίση και να συνεχίσουν το έργο τους στο να στηρίζουν τις τοπικές οικονομίες προσφέροντας μια εναλλακτική διεξοδο , σε σχέση με τις εμπορικές τράπεζες-κολοσσούς όπου με σκοπό τη μεγαλύτερη απόδοση και την μεγιστοποίηση των κερδών εκτέθηκαν σε υπερβολικό ρίσκο και αμφίβολες επενδύσεις.

Ενα σημαντικό πλήγμα που υπέστησαν οι συνεταιριστικές τράπεζες αφορά στη σημαντική μείωση του αριθμού των μελών τους.

Παρατηρώντας τα στοιχεία που έχουμε παραθέσει παραπάνω, θα λέγαμε ότι και το 2009 η τάση ήταν σταθερά ανοδική και μάλιστα με ιδιαίτερα ικανοποιητικούς ρυθμούς.

Από το 2010 παρουσιάστηκε μια κατακόρυφη μείωση του ρυθμού αύξησης των μελών συνολικά ,έτσι από 196.179 μέλη το τέλος του 2008 , τα μέλη στο τέλος του 2015 ανέρχονταν σε 163.637 , δηλαδή μείωση -16,59% (πίνακες 10,11). Ο βασικότερος λόγος για αυτή την πτώση είναι η αδυναμία συμμετοχής από μεγάλο μέρος των πολιτών , όπως επίσης και από τη πλειοψηφία των ΜΜΕ , που βρέθηκαν σε οικονομικό αδιέξοδο λόγω της παρατεταμένης κρίσης .

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΤΟΥΣ 2008 (ποσά σε .000 €)

	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ																ΣΥΝΟΛΟ
	ΑΧΑΪΚΗ	ΔΡΑΜΑΣ	Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΔΩΔΕΚ/ΣΟΥ	ΕΒΡΟΥ	ΕΥΒΟΙΑΣ	ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΛΑΜΙΑΣ	ΛΕΙΒΟΥ	ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ	ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΥ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΧΑΝΙΩΝ	
Ενεργητικό	248.173	41.403	53.441	297.750	51.746	102.275	98.775	137.381	51.410	68.681	77.614	1.896.030	62.051	41.278	55.309	468.516	3.751.834
Χορηγήσεις	195.298	32.924	42.741	266.894	38.882	87.057	77.568	103.492	39.585	58.646	60.881	1.574.572	50.502	23.793	42.748	368.034	3.063.617
Καταθέσεις	183.169	28.987	41.754	252.850	40.928	83.468	83.226	107.668	33.850	51.250	62.851	1.496.390	45.107	28.536	40.409	346.616	2.927.060
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	15.131	5.123	8.028	23.427	5.443	7.758	8.898	8.506	7.480	13.595	7.414	69.603	7.400	4.999	12.611	36.258	241.673
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	33.557	10.149	9.715	37.987	10.432	15.936	12.807	23.459	15.327	15.189	11.524	199.016	15.386	8.340	13.814	80.037	512.674
Προσωπικό	102	20	25	135	27	47	38	48	15	43	34	437	36	11	21	199	1.238
Κέρδη προ φόρων	3.417	604	220	2.303	180	1.102	1.397	3.021	1.827	-918	68	31.103	497	607	640	4.551	50.616
Καταστήματα	11	2	5	19	5	10	4	7	1	6	11	59	10	1	2	24	177
Υποκαστήματα	11	2	2	10	3	3	3	6	1	5	3	48	3	1	1	24	126
Θυρίδες			3	9	2	7	1	1		1	8	11	7		1		51
Ετη λειτουργίας	14	10	8	13	12	10	14 ½	10 ½	10 ½	14 ½	9	14 ½	10	10	4 ½	13	
Πλήθος Μελών	14.212	3.822	4.155	20.030	4.927	6.522	6.936	6.939	4.012	12.457	5.744	76.143	2.580	3.222	3.304	21.174	196.179

Πηγή www.este.gr Πίνακας 10

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΜΕ 31/12/15 (ποσά σε .000 €)

	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ										ΣΥΝΟΛΟ
	ΔΡΑΜΑΣ	ΕΒΡΟΥ	ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΧΑΝΙΩΝ		
Ενεργητικό	34.014	51.175	205.927	177.563	83.051	1.439.686	41.278	54.487	452.115	2.539.294	
Χορηγήσεις	34.327	40.812	170.026	147.668	47.818	1.651.882	44.127	46.156	464.266	2.647.080	
Καταθέσεις	29.562	43.151	172.476	154.419	70.462	1.015.014	32.401	43.687	324.669	1.885.842	
Ίδια Κεφάλαια	3.974	3.620	10.957	12.439	11.661	85.187	3.385	5.001	35.284	171.508	
Συνετ/κό κεφάλαιο	4.625	8.061	8.395	11.940	8.127	28.668	5.483	14.078	17.908	107.285	
Αριθμός Μελών	4.745	6.168	14.817	12.015	7.060	83.811	3.763	6.265	24.993	163.637	
Προσωπικό	18	29	76	83	42	391	15	21	189	844	
Καταστήματα	3	5	9	10	4	54	2	2	23	112	
Καταστήματα	3	3	6	9	1	44	2	1	21	90	
Θυρίδες		2	3	1	3	10		1	2	22	
Κέρδη προ φόρων	-2.601	-1.221	-3	-1.905	480	4.278	-1.792	-1.705	2.502	-1.968	
Αριθμός Πελατών	6.709	13.639	15.810	28.209	7.690	224.354		6.265	49.609	352.285	
Ετη λειτουργίας	17	19	21 ½	17 ½	17 ½	21 ½	17	11 ½	20		

Πηγή www.este.gr Πίνακας 11

Στην Ελλάδα το 2012 λειτουργούσαν 16 συνεταιριστικές τράπεζες και άλλοι 8 Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί.

Τον Μάρτιο του 2012 η ΤτΕ έκανε ανάκληση των άδειών από την Αχαϊκή Συνεταιριστική (13 καταστήματα), Λαμίας (5 καταστήματα) και Λέσβου-Λήμνου (3 καταστήματα). Το σύνολο των καταθέσεων των τριών αυτών τραπεζών, ανερχόταν σε 3,3 δισ. ευρώ και οι συνολικές τους χορηγήσεις ήταν ύψους σε 3,5 δισ. ευρώ. Το σύνολο των εργαζόμενων στις εν λόγω 3 τράπεζες ανερχόταν σε 180 υπαλλήλους.

Τον Δεκέμβριο του 2013 η ΤτΕ έκανε ανάκληση των άδειών των Συνεταιριστικών Τραπεζών Δυτικής Μακεδονίας, Δωδεκανήσου και Ευβοίας και μεταφορά του συνόλου των καταθέσεων στην Alpha Bank σύμφωνα με τον νόμο 3601/2007

Και ενώ την 5ετία 2005-2010, τα οικονομικά μεγέθη είχαν ως εξής :

- Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων των συνεταιριστικών τραπεζών παρουσίαζε μία αύξηση της τάξης του 18,9%
- Το ενεργητικό αύξηση κατά 24,0%
- Χορηγήσεις αύξηση κατά 24,7%
- Καταθέσεις αύξηση κατά 23,4%
- Καταστήματα αύξηση κατά 12,2%, με αύξηση για ο προσωπικό 12,9% και μέλη 8,0% .

Την περίοδο όμως 2008-2015 τα αντίστοιχα μεγέθη διαμορφώθηκαν ως εξής :

- Σύνολο ιδίων κεφαλαίων σε απόλυτους αριθμούς από 512.674 το 2008 σε 171.508 το 2015 μείωση -66,55%
- Σύνολο Ενεργητικού σε απόλυτους αριθμούς από 3.751.834 το 2008 σε 2.539.294 το 2015 μείωση -35,32%
- Χορηγήσεις από 3.063.617 το 2008 ανήλθαν σε 2.647.080 το 2015 μείωση -13,52,7%
- Καταθέσεις από 2.927.060 το 2008 ανήλθαν σε 1.885.842 το 2015 μείωση -35,58%
- Καταστήματα από 177 το 2008 σε 90 το 2015 μείωση -49,16%
- Προσωπικό από 1.238 το 2008 σε 864 το 2015 μείωση -30,21%

Η κεφαλαιακή επάρκεια όπως αναφέρεται στο εποπτικό της Βασιλείας II προσδιορίζεται πως ένας πιστωτικός οργανισμός για να διαθέτει κεφαλαιακή επάρκεια θα πρέπει να διατηρεί κεφάλαια ισοδύναμα με 8% του σταθμισμένου ως προς τους κίνδυνους, ενεργητικό του.(Πίνακας 12)

Τράπεζα	2015
Δράμας	12,39
Έβρου	8,78
Ηπείρου	9,30
Θεσσαλίας	8,95
Καρδίτσας	18,11
Παγκρήτια	8,78
Πιερίας	9,200
Σερρών	10,28
Χανίων	11,62

Πίνακας 12 (πηγή Τράπεζες , www.este.gr Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών

Επίσης μεγάλη μείωση παρατηρήθηκε στη κερδοφορία των συνεταιρισμών από κέρδη 50.616 (σε .000€) το 2008 σε ζημιές 1.968 το 2015 .

4.3 Οι επιπτώσεις στις συστημικές Τράπεζες

Για την αντιμετώπιση της κρίσης προσφέρθηκε στην Ελλάδα το 2011, βοήθεια ύψους 109 δις ευρώ για την ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας, με απαραίτητη προϋπόθεση την συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών, στα αγγλικά Private Sector Involvement (PSI) με την πρώτη κρατικοποίηση ελληνικής τράπεζας, της Proton Bank, στις 11 Οκτωβρίου 2011.

Με την ολοκλήρωση του PSI το 2012 και το τελικό ποσοστό συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα να φτάνει το 96,6%, η Ελλάδα καταφέρνει να μειώσει σημαντικά το χρέος της κατά 90,53 δις ευρώ.

Οι ελληνικές τράπεζες λόγω της ισχυρής παρουσίας των ελληνικών ομολόγων στα χαρτοφυλάκιά τους, καταγράφουν τεράστιες κεφαλαιακές ζημιές με αποτέλεσμα να κλονισθεί σημαντικά η κεφαλαιακή επάρκειά τους. Η συμμετοχή των τραπεζών στο PSI ήταν η παρακάτω:

- Εθνική Τράπεζα 14,8 δις
- Τράπεζα Πειραιώς 7,7 δις
- Alpha Bank 6 δις
- Eurobank 7,3 δις

Τον Δεκέμβριο του 2012 οι ελληνικές τράπεζες δέχονται δεύτερο πλήγμα λόγω επαναγοράς ομολόγων με ποσό συμμετοχής 14 δις ευρώ, καθώς αυτό ήταν προαπαιτούμενο για την έγκριση εκταμίευσης της δεύτερης δόσης του πακέτου οικονομικής προσαρμογής της Ελλάδας,

Οι ζημιές προ φόρων των ελληνικών τραπεζών έχουν φτάσει πλέον περίπου τα 38 δις ευρώ, εξαιτίας της συμμετοχής τους στο PSI, την επαναγορά ομολόγων και στην συνεχιζόμενη φυγή των καταθέσεων.

Οι συνεχείς ανακεφαλαιώσεις των συστημικών τραπεζών τις θωράκισαν σε ένα βαθμό με αποτέλεσμα στις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου που ολοκληρώθηκαν το Δεκέμβριο του 2015, οι 4 ελληνικές τράπεζες να συγκεντρώσουν 10 δις € μέσω έκδοσης κοινών μετοχών, εκ των οποίων 8 δις € καλύφθηκαν από τον ιδιωτικό τομέα, δείγμα εμπιστοσύνης προς το Τραπεζικό Σύστημα .

Η κεφαλαιακή επάρκεια (πίνακας 13) στο τέλος του 2015 είναι ικανοποιητική ,και από τις υψηλότερες στην Ευρώπη.

Τράπεζα	2015
Εθνική	17,5
Πειραιώς	17,5
Alpha	16,7
Eurobank	17,0

Πηγή Τράπεζες (πίνακας 13)

Η φυγή των καταθέσεων κατά 98,9 δις το διάστημα 12/2009-03/2015 λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στις Τράπεζες αλλά και το αβέβαιο πολιτικό σκηνικό παρόλο τις παροδικές τονώσεις ρευστότητας λόγω ανακεφαλαιώσεων , παρουσιάζεται παρακάτω (πίνακας 14), όπου βλέπουμε το λόγο των διαθεσίμων προς τα δάνεια και τις απαιτήσεις κατά πελατών με την Τράπεζα Πειραιώς να παρουσιάζει μεγάλη πτώση λόγω εξαγορών το 2013 άλλων τραπεζών (millennium κτλ) .

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Εθνική	3,57	8,7	2,96	2,58	4,74	4,3	2,84
Πειραιώς	5,59	4,53	5,26	5,56	3,33	5,31	4,95
Alpha	3,41	7,02	3,18	2,35	2,27	2,91	1,68
Eurobank	4,12	5,14	5,05	2,52	1,74	2,28	1,2

Πηγή Τράπεζες (πίνακας 14)

Στο τέλος του 2015 στη χώρα λειτουργούσαν επτά τράπεζες μέλη της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (πίνακας 15)

Δίκτυο τραπεζικών καταστημάτων και αριθμός προσωπικού τραπεζών-μελών και συνδεδεμένων μελών της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών					
Στοιχεία έως 31/12/2015					
	Δίκτυο τραπεζικών καταστημάτων				Συνολικός Αριθμός Υπαλλήλων
	Νομός Αττικής	Νομός Θεσ/νίκης	Λοιπή Επικράτεια	Σύνολο	
ΣΥΝΟΛΟ (α+β)	986	247	1.185	2.418	44.402
α) Τράπεζες Μέλη της ΕΕΤ	982	247	1.185	2.414	44.273
1. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	203	47	276	526	10.939
2. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	230	68	411	709	14.254
3. ALPHA BANK	276	62	270	608	9.012
4. ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS	225	61	200	486	8.672
5. ΑΤΤΙΚΑ BANK	34	8	28	70	871
6. CITIBANK	0	0	0	0	128
7. HSBC BANK	14	1	0	15	397

(πίνακας 15)

Συνοψίζοντας τις κυριότερες συνέπειες της κρίσης για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα θα καταλήγαμε στα εξής :

- Αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων ,
- Αύξηση του κόστους χρηματοδότησης ,
- Μείωση της ζήτησης για χρηματοοικονομικά προϊόντα.

Και για να ανταποκριθούν οι τράπεζες προέβησαν στις εξής κινήσεις:

- Διασφάλισαν την κεφαλαιακή επάρκεια μέσω αυξήσεων μετοχικών κεφαλαίων ,
- Διατήρησαν την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου τους,
- Περίορισαν το κόστος λειτουργίας τους.

4.4 Ανάλυση Συνεταιριστικών και συστημικών Τραπεζών με αριθμοδείκτες

Στη συνέχεια θα γίνει χρηματοοικονομική ανάλυση των Συνεταιριστικών και των συστημικών Τραπεζών ,για τη χρονική περίοδο 2009-2015 με τη χρήση ορισμένων βασικών αριθμοδεικτών εν μέσω κρίσης για να εξάγουμε χρήσιμα συμπεράσματα.

Για λόγους ομοιομορφίας αναλύονται οι 9 Συνεταιριστικές Τράπεζες, οι οποίες λειτουργούσαν κατά το τέλος του 2015 και μπορούσαν να αξιολογηθούν για όλο το εξεταζόμενο διάστημα.

Για να επιτευχθεί αυτό χρησιμοποιήθηκαν κάποιοι βασικοί αριθμοδείκτες και οι οποίοι είναι οι εξής :

.Κερδοφορίας – Αποδοτικότητας

- 1.1 Δείκτης Αποδοτικότητας Ενεργητικού (Return On Assets ROA) ο οποίος ισούται με καθαρά κέρδη / σύνολο Ενεργητικού και μας δείχνει την ικανότητα της διοίκησης να δημιουργεί κέρδη με τα χρηματοοικονομικά μέσα που διαθέτει.
- 1.2 Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων (Return On Equity ROE) ο οποίος ισούται με καθαρά κέρδη / Ίδια Κεφάλαια και αποτυπώνει την αποτελεσματικότητα της Τράπεζας χρησιμοποιώντας τα κεφάλαια των μετόχων στη δημιουργία κερδών .

.Ρευστότητας

- 2.1 Ο λόγος Χορηγήσεις / Καταθέσεις αποτυπώνει την ανάγκη για ρευστότητα της Τράπεζας για να μπορεί να ανταποκριθεί στις Υποχρεώσεις της,
- 2.2 Ο λόγος Σύνολο Ενεργητικού / Σύνολο χορηγήσεων αποτυπώνει την αναλογία των δανείων που κατακρατά η Τράπεζα άρα χαμηλή τιμή σημαίνει μεγάλη αποδοτικότητα με μεγάλο όμως κίνδυνο .

.Κεφαλαιακής επάρκειας

- 3.1 Ο λόγος Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων / Σύνολο Ενεργητικού αποτυπώνει την αναλογία των Ιδίων κεφαλαίων με τα στοιχεία του Ενεργητικού , και μια χαμηλή τιμή σημαίνει ανάγκη για Εξωτερική Χρηματοδότηση .
- 3.2 Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων / Σύνολο Χορηγήσεων αποτυπώνει την αναλογία των Ιδίων κεφαλαίων με τα χορηγηθέντα κεφάλαια προς τους πελάτες της Τράπεζας , και μια χαμηλή τιμή σημαίνει ανάγκη για Εξωτερική Χρηματοδότηση .
- 3.3 Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων / Σύνολο Καταθέσεων , ο δείκτης όπως οι προηγούμενοι αυτής της υποκατηγορίας δείχνει την εμπιστοσύνη των πελατών και δεν μετρά τη ρευστότητα της Τράπεζας .

Αποτελέσματα

1.Κερδοφορίας – Αποδοτικότητας

1.1 Αναλύοντας το Δείκτη Αποδοτικότητας Ενεργητικού (Return On Assets ROA) ο οποίος ισούται με καθαρά κέρδη / σύνολο Ενεργητικού για το διάστημα 2009-2015

(πίνακες 16,17) παρατηρούμε ότι όσον αφορά τις Συνεταιριστικές Τράπεζες γενικότερα η αποδοτικότητα τους είναι υψηλότερη του συνόλου των συστημικών τραπεζών . Παρόλα αυτά όμως παρατηρούμε και για τις Συνεταιριστικές Τράπεζες μια επιδείνωση του δείκτη από το 2011 με αποκορύφωση το 2015 όπου κλείνει με αρνητικό πρόσημο κυρίως λόγω τις δημιουργίας ζημιών χρήσεως .

Η συστημικές τράπεζες λόγω της ανάγκης υψηλών προβλέψεων καθώς και των αυξανόμενων κόκκινων δανείων και γενικότερα της συρρίκνωσης του ενεργητικού τους , του PSI το 2011 , με αποκορύφωση των capital control το 2015 εμφάνιζαν αρνητική αύξηση του συγκεκριμένου δείκτη.

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Δράμας	0,623	0,753	0,096	-1,170	0,040	-0,087	-7,647
Έβρου	0,969	0,225	0,027	0,020	1,492	0,023	-2,386
Ηλείου	1,281	0,716	0,284	0,168	1,545	0,0004	-0,001
Θεσσαλίας	1,501	1,554	0,717	0,059	0,050	0,040	-1,073
Καρδίτσας	2,927	2,493	1,340	0,993	1,699	0,209	0,578
Παγκρήτια	1,271	0,830	-1,925	-0,001	0,300	0,011	0,297
Πιερίας	1,487	1,728	1,735	0,049	0,096	0,002	-4,341
Σερρών	0,906	1,055	0,111	-0,295	-0,141	0,482	-3,129
Χανίων	0,534	0,406	-2,011	-1,286	-0,687	0,004	0,554

Πίνακας 16 (πηγή Τράπεζες , www.este.gr Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών)

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Εθνική	0,25	-0,37	-13,91	-3,75	0,76	-0,47	-5,89
Πειραιώς	0,3	0,07	14,66	-1,28	2,92	-2,44	-2,88
Alpha	0,63	0,09	-6,96	-2,11	4,2	-0,09	-1,59
Eurobank	0,03	-0,09	-6,8	-2,25	-1,42	-2,05	-1,64

Πίνακας 17 (πηγή Τράπεζες , www.hba.gr Ελληνική Ένωση Τραπεζών)

Επιπλέον όπως αναφέρεται στην Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητα της Τράπεζας της Ελλάδος (2010) λόγω της επιδείνωσης του μακροοικονομικού περιβάλλοντος οι συνεταιριστικές τράπεζες ενίσχυσαν τα συστήματα διαχείρισης κινδύνων τους, προσαρμόσαν την πολιτική πιστοδοτήσεών τους στις νέες συνθήκες και προέβηκαν στο σχηματισμό αυξημένων προβλέψεων για τον πιστωτικό κίνδυνο που συνέβαλε και στη εμφάνιση ζημιών στους ισολογισμούς των συνεταιριστικών τραπεζών.

1.2 Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων (Return On Equity ROE) .

Αναλύοντας τα αποτελέσματα του συγκεκριμένου δείκτη (πίνακες 18,19) παρατηρούμε ότι η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων είναι καλύτερη στις συνεταιριστικές τράπεζες με μεγάλη διαφορά ανάμεσα σε αυτές, και στις συστημικές λόγω κυρίως των συνεχόμενων ανακεφαλαιώσεων των συστημικών τραπεζών με αποκορύφωμα το έτος 2011 λόγω PSI.

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Δράμας	0,780	4,253	0,511	-6,801	0,202	-0,430	-65,450
Έβρου	1,231	1,133	0,119	0,115	9,161	0,152	-33,729
Ηλείου	1,420	8,790	3,862	1,844	13,809	0,004	-0,027
Θεσσαλίας	1,804	11,372	4,787	0,417	0,353	0,283	-15,315
Καρδίτσας	4,184	9,712	5,163	4,792	10,226	1,283	4,116
Παγκρήτια	1,664	8,134	-18,977	-0,006	2,944	0,130	5,022
Πιερίας	1,941	9,673	8,389	0,238	0,496	0,010	-52,939
Σερρών	1,191	4,571	0,564	-1,621	-0,678	3,344	-34,093
Χανίων	0,640	2,409	-2,011	-10,381	-5,040	2,955	7,100

Πίνακας 18 (πηγή Τράπεζες , www.este.gr Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών)

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Εθνική	2,74	-4,11	-1139,8	-74,45	9,68	-4,41	-54,6
Πειραιώς	4,51	-0,12	-312,28	-29,4	30,31	-27,96	-24,87
Alpha	8,98	-1,27	-648,07	-263,25	39,97	-0,86	-12,26
Eurobank	0,05	-1,62	-419,79	-105,47	-25,16	-26,31	-17,14

Πίνακας 19 (πηγή Τράπεζες , www.hba.gr Ελληνική Ένωση Τραπεζών)

Παρατηρούμε έντονες διακυμάνσεις και διαφοροποιήσεις τόσο μεταξύ των Συνεταιριστικών Τραπεζών όσο και διαχρονικά που σαν εξήγηση , θα μπορούσαμε να αναφέρουμε την χαμηλή παραγωγικότητα καθώς και τις υπερεπενδύσεις κεφαλαίων .

2.Ρευστότητας

2.1 Αναλύουμε το λόγο Χορηγήσεις / Καταθέσεις μπορούμε να διαπιστώσουμε κατά πόσο είναι δυνατό η τράπεζα να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της Παρατηρούμε για το έτος 2015 ότι πάνω από τις μισές συνεταιριστικές τράπεζες και όλες τις συστημικές να υπερκαλύπτουν οι χορηγήσεις τους τις καταθέσεις τους (Πίνακες 20,21) .

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Δράμας	78,655	98,512	103,941	100,024	112,254	114,180	116,119
Έβρου	84,001	99,607	110,216	96,710	98,522	96,418	94,579
Ηπείρου	88,650	90,213	88,330	92,063	96,912	95,918	98,580
Θεσσαλίας	87,370	98,125	96,826	95,124	94,722	96,384	95,628
Καρδίτσας	86,830	85,029	89,766	87,271	79,867	70,552	67,864
Παγκρήτια	102,374	111,424	120,950	123,764	122,713	122,707	162,745
Περίας	74,236	90,717	108,503	109,897	110,217	116,301	136,190
Σερρών	90,70	98,054	98,509	103,171	107,677	107,222	105,652
Χανίων	84,534	100,773	108,951	105,182	95,154	94,685	142,997

Πίνακας 20(πηγή Τράπεζες , www.este.gr Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών)

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Εθνική	104,9	113,5	120,1	117,7	106,9	104,8	105,6
Πειραιώς	125,3	127,6	156,1	120,6	114,8	104,4	129,8
Alpha	119,7	128,7	152,6	142,3	121,6	115,5	146,9
Eurobank	119,2	126,6	148,1	140,3	109,8	103,1	126,8

Πίνακας 21 (πηγή Τράπεζες , www.hba.gr Ελληνική Ένωση Τραπεζών)

Ο δείκτης παρουσιάζει τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσει η τράπεζα σε ενδεχόμενη ανάληψη χρημάτων από τους πελάτες της , άρα όσο υψηλότερος ο δείκτης τόσο μεγαλύτερες οι δυσκολίες για την τράπεζα (Ζοπουνίδης,2009)

2.2 Το Σύνολο Ενεργητικού / Σύνολο χορηγήσεων μεταξύ των συνεταιριστικών παρουσιάζει διαφοροποιήσεις και διακυμάνσεις με τις περισσότερες στο τέλος του 2015 να υπερκαλύπτει το σύνολο του ενεργητικού τους το σύνολο των χορηγήσεων ,

άρα χαμηλή αποδοτικότητα των τραπεζών και ανάληψη χαμηλού κινδύνου (πίνακας 22).

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Δράμας	158,968	128,753	121,107	123,647	108,642	111,375	99,088
Έβρου	151,517	126,990	118,721	126,931	136,570	124,714	125,392
Ηπείρου	125,093	130,404	129,135	126,535	116,979	122,058	121,115
Θεσσαλίας	137,585	126,317	126,201	125,617	123,898	122,641	120,245
Καρδίτσας	164,647	164,691	154,029	147,958	169,010	171,243	173,681
Παγκρήτια	127,875	121,997	106,387	102,264	101,733	101,289	87,154
Πιερίας	175,877	151,414	120,803	116,671	114,975	118,611	93,544
Σερρών	144,800	136,037	129,628	121,141	129,190	124,011	118,050
Χανίων	141,593	129,855	117,006	117,436	124,820	124,125	97,383

Πίνακας 22 (πηγή Τράπεζες , www.este.gr Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών)

3.Κεφαλαιακής επάρκειας

3.1 Ο λόγος Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων / Σύνολο Ενεργητικού αποτυπώνει την αναλογία των Ιδίων κεφαλαίων με τα στοιχεία του Ενεργητικού , και μια χαμηλή τιμή σημαίνει ανάγκη για Εξωτερική Χρηματοδότηση . (πίνακες 23,24)

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Δράμας	17,472	17,694	18,866	17,199	19,802	17,39	12,39
Έβρου	18,932	19,835	22,490	17,131	16,285	15,174	8,78
Ηπείρου	11,213	8,142	7,343	9,086	11,192	10,797	9,30
Θεσσαλίας	13,813	13,667	14,970	14,139	14,272	14,242	8,95
Καρδίτσας	26,086	25,673	25,959	20,728	16,612	16,316	18,11
Παγκρήτια	9,767	10,201	10,144	9,805	10,196	8,394	8,78
Πιερίας	20,835	17,869	20,679	20,445	19,343	15,68	9,200
Σερρών	22,485	23,078	19,711	18,181	20,785	12,56	10,28
Χανίων	13,167	16,866	11,402	12,388	13,640	12,507	11,62

Πίνακας 23 (πηγή Τράπεζες , www.este.gr Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών)

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Εθνική	8,1	9,1	-0,2	-1,8	7,1	9,1	8,8
Πειραιώς	5,5	5,6	-4	-3,2	9,2	8,2	11,4
Alpha	6,1	8,6	3,3	1,3	11,3	10,5	13
Eurobank	5,6	6,9	1,1	-1	5,8	9,30	9,6

Πίνακας 24 (πηγή Τράπεζες , www.hba.gr Ελληνική Ένωση Τραπεζών)

Παρατηρούμε στο τέλος του 2015 πως οι συνεταιριστικών τράπεζες με υψηλότερο δείκτη από τις συστημικές δεν χρήζουν άμεσης ανακεφαλαιώσης ,αν και πολλές από αυτές κινήθηκαν στον να αυξήσουν τα κεφάλαια τους με αυξήσεις κεφαλαίου .

Οι συνεχείς ανακεφαλαιώσεις των συστημικών τραπεζών τις θωράκισαν σε ένα βαθμό με αποτέλεσμα στις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου που ολοκληρώθηκαν το Δεκέμβρη του 2015, οι 4 ελληνικές τράπεζες να συγκεντρώσουν 10 δις € μέσω έκδοσης κοινών μετοχών, εκ των οποίων 8 δις € καλύφθηκαν από τον ιδιωτικό τομέα, δείγμα εμπιστοσύνης προς το Τραπεζικό Σύστημα .

Η κεφαλαιακή επάρκεια από το 2011(λόγω PSI) έως στο τέλος του 2015 βαίνει αυξανόμενη, με αποτέλεσμα στο τέλος του 2015 να κινείται σε ικανοποιητικά επίπεδα με τη Eurobank να μην έχει επηρεαστεί τόσο πολύ λόγω μικρής έκθεσης της σε ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου.

3.2 Το σύνολο Ιδίων κεφαλαίων / Σύνολο Χορηγήσεων παρουσιάζει για τις συνεταιριστικές τράπεζες μια ανομοιογένεια και υπολείπεται των συστημικών που πλέον παρουσιάζει στο τέλος του 2015 μια ομοιομορφία . (πίνακες 25,26)

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Δράμας	27,775	22,782	22,848	21,266	21,513	22,568	11,577
Έβρου	28,629	25,189	26,700	21,029	22,241	18,925	8,870
Ηπείρου	14,027	10,618	9,482	11,497	13,092	13,179	6,444
Θεσσαλίας	19,005	17,264	18,893	17,760	17,683	17,467	8,424
Καρδίτσας	42,950	42,280	39,985	30,669	28,076	27,941	24,386
Παγκρήτια	12,489	12,445	10,792	10,027	10,372	8,502	5,157
Περίας	36,644	27,056	24,981	23,853	22,239	21,752	7,671
Σερρών	32,559	31,394	25,551	22,024	26,852	17,875	10,835
Χανίων	18,643	21,902	13,341	14,548	17,025	15,525	7,600

Πίνακας 25 (πηγή Τράπεζες , www.este.gr Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών)

Τράπεζα	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Εθνική	15,07	-2,02	-8,36	13,78	20,92	19,68
Πειραιώς	8,8	-6,89	-7,29	14,41	19,44	13,68
Alpha	11,1	1,64	-1,31	16,16	20,26	15,69
Eurobank	11,75	-0,03	-3,88	7,08	18,59	14,99

Πίνακας 26 (πηγή Τράπεζες , www.hba.gr Ελληνική Ένωση Τραπεζών)

Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε από την συμπεριφορά του συγκεκριμένου δείκτη τα εξής :

- Αναλογικά τα ίδια κεφάλαια των συνεταιριστικών τραπεζών είναι λιγότερα των συστημικών.
- Οι χορηγήσεις των συνεταιριστικών τραπεζών είναι σαφώς λιγότερες των συστημικών.

Παρατηρούμε την μείωση του δείκτη από το 2010-2012 λόγω των αρνητικών τιμών των ιδίων κεφαλαίων των συστημικών τραπεζών και από 2013 και μετά την άνοδο των του ποσοστού των ιδίων κεφαλαίων το οποίο δινόταν για δάνεια πελατών.

Αντιθέτως οι συνεταιριστικές τράπεζες δεν παρουσίασαν αρνητικό δείκτη παρά μόνο αυξομειώσεις ανά τράπεζα και έτος που σημαίνει ίδιο ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων το οποίο δινόταν για δάνεια πελατών .

3.3 Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων / Σύνολο Καταθέσεων , ο δείκτης όπως οι προηγούμενοι αυτής της υποκατηγορίας δείχνει την εμπιστοσύνη των πελατών και δεν μετρά τη ρευστότητα της Τράπεζας . (πίνακες 27,28)

Τράπεζα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Δράμας	21,846	22,442	23,748	21,271	24,795	25,768	13,443
Έβρου	24,048	25,090	29,428	21,029	21,912	18,247	8,389
Ηπείρου	12,435	9,579	8,376	10,584	12,688	12,641	6,353
Θεσσαλίας	16,604	16,941	18,293	16,894	16,750	16,835	8,055
Καρδίτσας	37,294	35,951	35,893	26,765	22,424	19,713	16,549
Παγκρήτια	12,786	13,867	13,053	12,410	12,728	10,433	8,393
Πιερίας	27,203	24,544	27,106	26,214	24,511	25,298	10,447
Σερρών	29,544	30,784	24,914	22,723	28,913	19,166	11,447
Χανίων	15,760	22,071	14,535	15,301	16,200	14,699	10,868

Πίνακας 27 (πηγή Τράπεζες , www.este.gr Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών)

Τράπεζα	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Εθνική	16,73	-2,42	-9,61	14,09	22,55	19,61
Πειραιώς	12,29	-11,23	-8,82	17,05	26,13	14,7
Alpha	14,18	2,5	-1,85	19,06	30,35	18,04
Eurobank	12,62	0,04	5,55	7,82	26,89	16,44

Πίνακας 28 (πηγή Τράπεζες , www.hba.gr Ελληνική Ένωση Τραπεζών)

Παρατηρούμε ότι τόσο στις συνεταιριστικές όσο και στις συστημικές το 2014 ο δείκτης παίρνει πολύ υψηλές τιμές που συνεπάγεται την εμπιστοσύνη των πελατών ο οποίος παίρνει καθοδική τροχιά το 2015 λόγω capital controls.

Το 2001 και 2012 λόγω κουρέματος των Ελληνικών ομολόγων ο δείκτης παρουσιάζεται αρνητικός ειδικότερα στις τράπεζες που κατείχαν αυτά τα ομόλογα .

4.5 Σύνοψη της εμπειρικής έρευνας

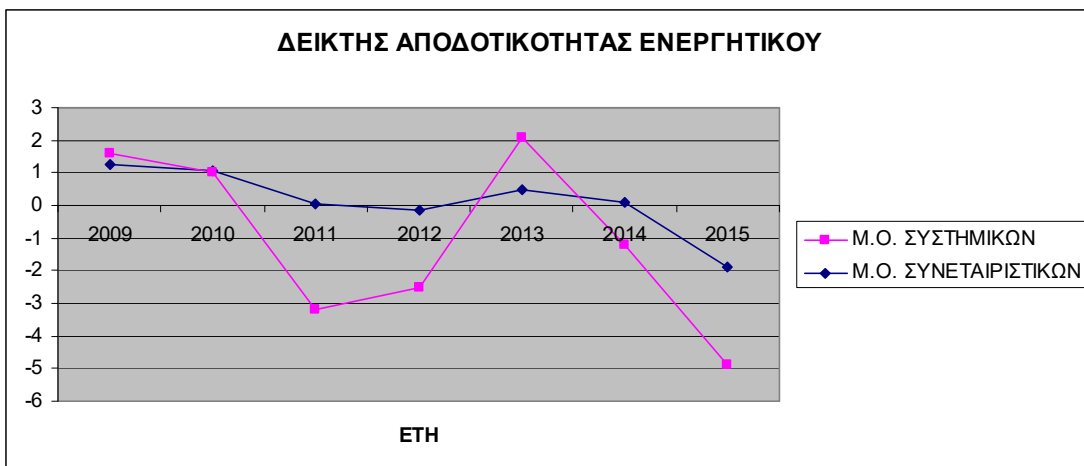
Κερδοφορίας – Αποδοτικότητας

Παρουσιάζουμε παρακάτω με διαγράμματα τα αποτελέσματα των αριθμοδεικτών που βασίστηκαν στην εμπειρική έρευνα και έχουν ως εξής :

.Κερδοφορίας – Αποδοτικότητας

Παρατηρούμε από το δείκτη Αποδοτικότητας Ενεργητικού (Return On Assets ROA) (γράφημα 12) ότι η αποδοτικότητα των συνεταιριστών είναι κάπως σταθερή τα τελευταία χρόνια με επιδείνωση το 2015 όπου κλείνει με αρνητικό πρόσημο κυρίως λόγω τις δημιουργίας ζημιών χρήσεως από το σχηματισμό αυξημένων προβλέψεων για τον πιστωτικό κίνδυνο που συνέβαλε και στη εμφάνιση ζημιών στους ισολογισμούς τους.

Η συστημικές τράπεζες εξαιτίας του PSI το 2011 , με αποκορύφωση των capital control το 2015 εμφάνιζαν αρνητική τιμή του συγκεκριμένου δείκτη.

(Γράφημα 12)

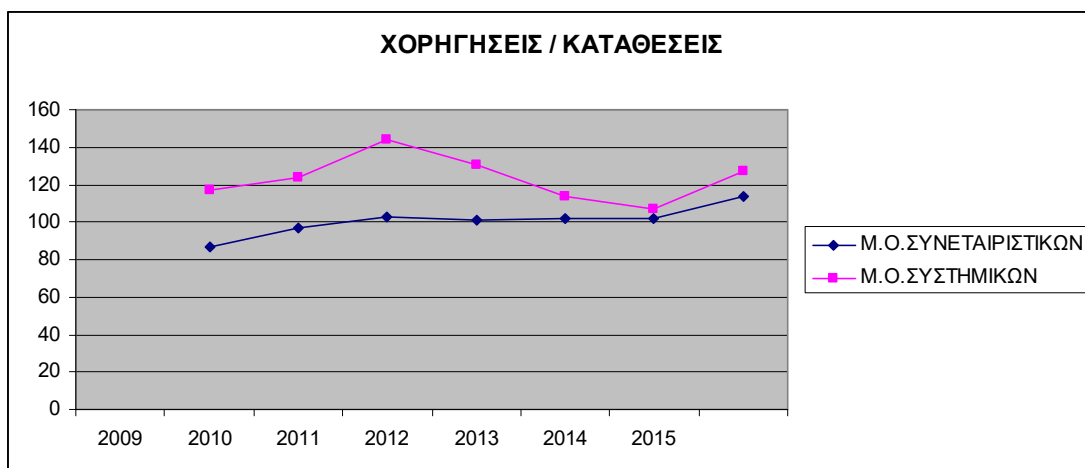
Και στο γράφημα του δείκτη Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (Return On Equity ROE) (γράφημα 13) αποτυπώνεται το 2011 η επίπτωση του PSI στις συστημικές τράπεζες, ενώ παρόλο που ο κλάδος των συνεταιριστικών τραπεζών παρουσιάζει μια σταθερότητα εντούτοις στο τέλος του 2015 γυρνά σε αρνητικό πρόσημο σημάδι χαμηλής παραγωγικότητα καθώς και υπερεπενδύσεων κεφαλαίων.

(Γράφημα 13)

.Ρευστότητας

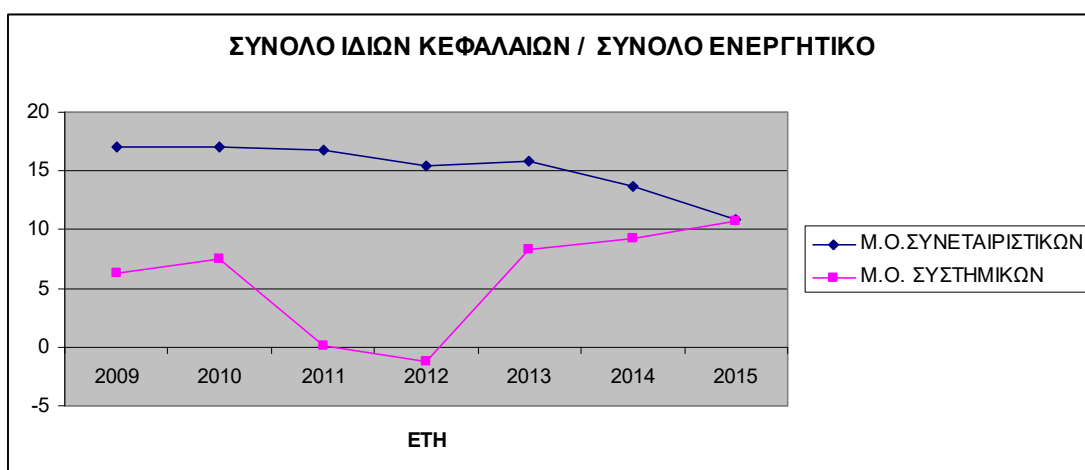
Ο δείκτης χορηγήσεις / καταθέσεις (γράφημα 14) που στις συστημικές είναι υψηλότερος διαχρονικά φανερώνει ότι έχουν μεγαλύτερο πρόβλημα σε ενδεχόμενη ανάληψη χρημάτων από τους πελάτες της.

(Γράφημα 14)

.Κεφαλαιακής επάρκειας

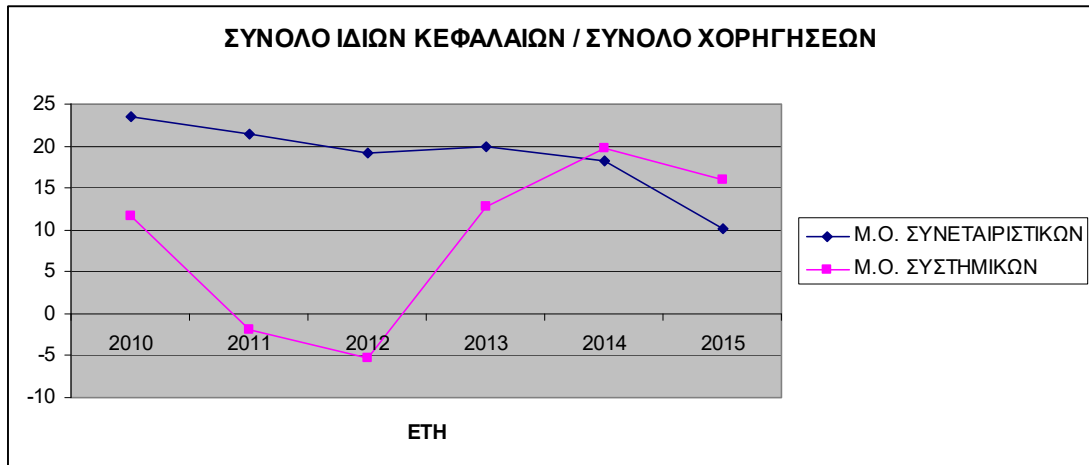
Ο λόγος Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων / Σύνολο Ενεργητικού (γράφημα 15) αποτυπώνει την μεγαλύτερη ανάγκη για Εξωτερική Χρηματοδότηση των συστημικών τραπεζών, η οποία υπερκαλύφθηκε με αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου με αποτέλεσμα στο τέλος του 2015 να κινείται σε ικανοποιητικά επίπεδα για όλες τις τράπεζες.

(Γράφημα 15)

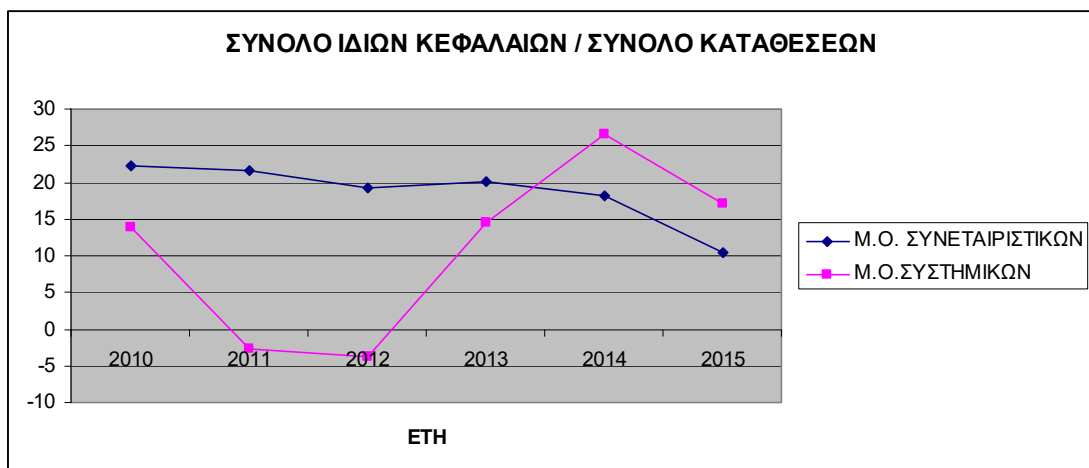
Από το 2010-2012 ο δείκτης ιδίων κεφαλαίων / χορηγήσεις (γράφημα 16) είναι αρνητικός στις συστημικές τράπεζες λόγω των αρνητικών τιμών των ιδίων κεφαλαίων, από το 2013 και μετά την άνοδο του ποσοστού των ιδίων κεφαλαίων το οποίο δινόταν για δάνεια πελατών.

Οι συνεταιριστικές τράπεζες δεν παρουσίασαν διαχρονικά αρνητικό δείκτη που σημαίνει ίδιο ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων το οποίο δινόταν για δάνεια πελατών.

(Γράφημα 16)

Από το 2010 έως το 2012 ο δείκτης ιδίων κεφαλαίων / καταθέσεις (γράφημα 17) έχει καθοδική τροχιά ειδικότερα στις συστημικές τράπεζες και φαίνεται η επιρροή του κουρέματος των Ελληνικών ομολόγων, με επιστροφή της εμπιστοσύνης των πελατών στις Ελληνικές τράπεζες το 2014 χρονιά με τις υψηλότερες τιμές με γύρισμα σε καθοδική ξανά τροχιά το 2015 λόγω capital control.

(Γράφημα 17)

Κεφάλαιο 5.

Συμπεράσματα

Τα τελευταία δέκα περίπου χρόνια το ελληνικό τραπεζικό σύστημα γνώρισε επαναστατικές αλλαγές χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί λειτουργίας 100 και πλέον ετών εξαφανίστηκαν σε μια νύκτα, όπως η συνεταιριστική τράπεζα της Λαμίας .

Σήμερα, η χρηματοπιστωτική κρίση έχει μεταφερθεί και επηρεάζει αρνητικά και τα θεμελιώδη μεγέθη της πραγματικής οικονομίας στη χώρα μας. Οι ελληνικές τράπεζες καλούνται για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια να λειτουργήσουν σε συνθήκες παρατεταμένου καθοδικού κύκλου της οικονομίας - όπου δεν υπάρχουν ιστορικά δεδομένα συμπεριφοράς των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων σε τέτοιες δύσκολες οικονομικές συνθήκες και να αντιμετωπίσουν τους σοβαρούς κινδύνους που απορρέουν από την έξω συνοριακή δραστηριοποίησή τους.

Η κρίση επίσης έφερε στην επιφάνεια και επιδείνωσε τις διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας. Τα υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα, το μεγάλο δημόσιο χρέος και το υψηλό έλλειμμα στο ισοζύγιο πληρωμών αντανακλούν το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και περιορίζουν τα περιθώρια ενεργότερης διαχείρισης της κρίσης από την πλευρά της κυβερνητικής πολιτικής.

Σε αυτή την εργασία προσπαθήσαμε στο πρώτο μέρος να δούμε το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα πιστωτικά ιδρύματα. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) είναι αυτή που ασκεί την νομισματική και την εποπτική πολιτική με τη Τράπεζα της Ελλάδας να λειτουργεί κάτω από τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) , και να εφαρμόζει της οδηγίες της που είναι κοινές για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης επιγραμματικά αναφέραμε τους βασικότερους Τραπεζικούς Κινδύνους .

Στη συνέχεια παρουσιάσαμε τις συνεταιριστικές τράπεζες κάνοντας μια ιστορική αναδρομή από τότε που πρωτοεμφανίστηκαν ως θεσμός στην Ευρώπη από το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα με τη μορφή πιστωτικών συνεταιρισμών .

Η Συνεταιριστική Πίστη στη χώρα μας άρχισε ουσιαστικά να αναπτύσσεται την τελευταία 25ετία, με βάση το Νόμο 2076/92 με τον οποίο ενσωματώθηκαν στην Ελληνική Τραπεζική Νομοθεσία οι διατάξεις της Β΄ Τραπεζικής Οδηγίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας 77/78 και την ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.1993.

Οι τοπικές κοινωνίες αγκάλιασαν και βοήθησαν το θεσμό των συνεταιριστικών τραπεζών για εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης,

Οι τοπικές κοινωνίες είναι ουσιαστικά το μεγάλο όπλο των συνεταιριστικών τραπεζών απέναντι στις εμπορικές τράπεζες .

Η αποκεντρωμένη δομή των συνεταιριστικών τραπεζών, η προσωπική σχέση πελάτη και Τράπεζας, αυξάνει την αποτελεσματικότητα της , και δημιουργούν προϋποθέσεις δυναμικής ανάπτυξης και προοπτικής για τα μέλη τους.

Η εργασία έδειξε ότι το 2008 στην Ελλάδα λειτουργούσαν 36 πιστωτικά ιδρύματα συμπεριλαμβανομένων και 16 συνεταιριστικών τραπεζών (19 εμπορικές τράπεζες συν 1 πιστωτικό ίδρυμα που έχει εξαιρεθεί από την εφαρμογή του ν. 3601/2007, δηλαδή το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και 16 συνεταιριστικές τράπεζες) .

Στο τέλος του 2015 το χρηματοπιστωτικό τοπίο είχε αλλάξει άρδην. Λειτουργούσαν μόνο 5 πιστωτικά ιδρύματα και 9 συνεταιριστικές τράπεζες . Μάλιστα είδαμε μια μεγάλη μείωση στο τέλος του 2015 των μελών των συνεταιριστικών τραπεζών στο 16,5% περίπου, που όπως αναφέραμε και πιο πάνω αποτελούν το μεγάλο τους πλεονέκτημα. Αυτό ήταν αναπόφευκτο, καθώς το 2008-2015 έκλεισαν στην χώρα 320.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις (σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής), οι οποίες αποτελούν και το πυρήνα των πελατών των συνεταιριστικών τραπεζών .

Η κρίση έπληξε, όπως είναι αυτονόητο, και τις συνεταιριστικές τράπεζες ειδικότερα στον τομέα των χορηγήσεων. Ενώ σε επίπεδο συνολικού τραπεζικού τομέα το υπόλοιπο των μη εξυπηρετούμενων δανείων προσεγγίζει τα 105 δισεκ. ευρώ, δηλαδή το 45,2% του συνόλου των δανείων, όλες οι συνεταιριστικές τράπεζες εμφανίζουν ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων σημαντικά υψηλότερο από το μέσο όρο του συστήματος. Τον Μάρτιο του 2017 τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των συνεταιριστικών τραπεζών ανήλθαν σε 1,7 δισεκ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 57,6% του συνόλου των δανείων τους. Ταυτόχρονα, ο βαθμός κάλυψης των μη εξυπηρετούμενων δανείων από συσσωρευμένες προβλέψεις (41,5%) είναι χαμηλότερος του μέσου όρου του τραπεζικού συστήματος (49,1%). Ανησυχητικό είναι επίσης το γεγονός ότι, με ελάχιστες εξαιρέσεις, οι συνεταιριστικές τράπεζες εμφανίζουν δυσκολία επίτευξης των στόχων για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, παρά το γεγονός ότι οι τεθέντες στόχοι είναι λιγότερο φιλόδοξοι από εκείνους των συστημικών εμπορικών τραπεζών.

Οι εννέα συνεταιριστικές τράπεζες που λειτουργούν σήμερα μέσω ενός δικτύου 87 καταστημάτων, προσφέροντας κυρίως τις βασικές τραπεζικές εργασίες (καταθέσεις-χορηγήσεις), είναι μικρού μεγέθους και κατέχουν μόλις το 1% της αγοράς

πιστώσεων, με συνολικές χορηγήσεις προ προβλέψεων 2,8 δισεκ. ευρώ το Μάρτιο του 2017. Αντιστοίχως μικρά είναι και τα υπόλοιπα βασικά τους μεγέθη. Ενδεικτικά, το Μάρτιο του 2017 το σύνολο του ενεργητικού τους ανερχόταν σε 2,5 δισεκ. ευρώ, οι καταθέσεις σε 1,9 δισεκ. ευρώ και τα εποπτικά ίδια κεφάλαια σε 222 εκατ. ευρώ.

Όσον αφορά τη γεωγραφική κατανομή της δραστηριότητας των συνεταιριστικών τραπεζών στην Ελλάδα, η Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα, που αντιπροσωπεύει το ήμισυ του ενεργητικού του συνεταιριστικού τραπεζικού κλάδου, διαθέτει άδεια λειτουργίας σε επίπεδο επικράτειας, τρεις σε επίπεδο όμορων νομών ή διοικητικής περιφέρειας (Χανίων, Ηλείου, Θεσσαλίας) και πέντε σε επίπεδο νομού (Καρδίτσας, Έβρου, Σερρών, Πιερίας, Δράμας).

Κύριο χαρακτηριστικό της κρίσης ήταν και είναι η έλλειψη ρευστότητας. Ο κίνδυνος ρευστότητας αποτέλεσε τη μεγαλύτερη πρόκληση όλων των ελληνικών τραπεζών λόγω της φυγής καταθέσεων και λόγω του αποκλεισμού από τις αγορές κεφαλαίου. Αυτό βέβαια αφορά και τις μεγάλες συστημικές τράπεζες, οι οποίες προχώρησαν επίσης σε σημαντικές μειώσεις προσωπικού και ορθολογικοποίηση του δικτύου τους. Για την αντιμετώπιση των μεγάλων αυτών προβλημάτων, έλαβαν χώρα συνεχείς αυξήσεις κεφαλαίων, με αποτέλεσμα στο τέλος του 2015 τόσο οι συνεταιριστικές όσο και οι συστημικές τράπεζες να παρουσιάζουν ικανοποιητικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, και ορισμένη μείωση του κόστους λειτουργίας τους μέσω κλεισίματος καταστημάτων τους και μείωσης του κόστους προσωπικού με προγράμματα εθελουσίας εξόδου των υπαλλήλων. Αυτές ήταν μερικές από τις ενέργειες στις οποίες προχώρησαν όλα αυτά τα χρόνια οι διοικήσεις των τραπεζών, ανεξαρτήτως τύπου, στον ένα ή τον άλλο βαθμό.

Ήδη μετά και την συμφωνία του Ιουλίου 2015, η οποία αφορούσε το νέο πρόγραμμα προσαρμογής, η εθνική οικονομία αρχίζει σιγά-σιγά να έχει θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης και μια βελτίωση σε κάποια μακροοικονομικά μεγέθη.

Στο τελευταίο κομμάτι της εργασίας μέσω αριθμοδεικτών τη συμπεριφορά τόσο των συνεταιριστικών αλλά και των συστημικών τραπεζών παρατηρήσαμε μια ανθεκτικότητα στα οικονομικά στοιχεία των συνεταιριστικών τραπεζών απορρέει τόσο από το μέγεθος τους (αποτελούν περίπου το 1% της αγοράς) όσο και από την περιορισμένη έκθεση τους σε τραπεζικούς κινδύνους έχουν συγκριτικά μικρό λειτουργικό κόστος (small is beautiful). Επίσης, ο τοπικός τους χαρακτήρας και η ιδιαιτερότητα τους τις προστατεύει καλύτερα από τους κινδύνους της παγκοσμιοποίησης και τον οξυμένο διεθνή ανταγωνισμό, ενώ τους παρέχει το

πλεονέκτημα της άμεσης φυσικής παρουσίας με τους τοπικούς πελάτες τους. Έτσι, ελαχιστοποιώντας τους κινδύνους, μπορούν να αξιοποιήσουν καλύτερα, κάτω υπό προϋποθέσεις, τις ευκαιρίες που προσφέρει η κρίση.

Πρόσφατα σε ομιλία του σε εκδήλωση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηλείου ο υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, Θεόδωρος Μητράκος, ανέφερε ότι οι συνεταιριστικές τράπεζες θα πρέπει, να «χτίσουν» πάνω στις αδυναμίες που ανέδειξε η κρίση, ενισχύοντας τα κεφάλαιά τους και την οργανωτική τους δομή, με έμφαση στη διαχείριση του κινδύνου και τη στήριξη της υγιούς τοπικής επιχειρηματικότητας. Σύμφωνα με τον κ. Μητράκο, οι συνεταιριστικές τράπεζες, ως εκ της φιλοσοφίας τους, θα μπορούσαν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο σε τοπικό επίπεδο λειτουργώντας συμπληρωματικά προς τις εμπορικές τράπεζες. Συνεπώς, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι ο ρόλος των εν λόγω τραπεζών είναι περισσότερο συμπληρωματικός, παρά ανταγωνιστικός στο γενικό πλαίσιο του εγχώριου τραπεζικού συστήματος. Ως εκ τούτου, οι συνεταιριστικές τράπεζες θα πρέπει να αξιολογηθούν ως μια συμπληρωματική στρατηγική ομάδα των τραπεζικών ιδρυμάτων.

Με βάση την αξιολόγηση αυτή, απαιτείται περαιτέρω ανάδειξη του τοπικού τους χαρακτήρα ως το θεμελιώδες συγκριτικό τους πλεονέκτημα. Ωστόσο η επιτυχής δραστηριοποίησή τους στην τοπική ή περιφερειακή αγορά, απαιτεί την χρηματοοικονομική τους θωράκιση και την προώθηση της δύναμης της συνεργασίας που θα αποτυπωθεί σε όρους αύξησης των πηγών εσόδων, διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων τους και περιορισμού του κόστους λειτουργίας, ιδίως μέσω από κοινού επενδύσεων σε μηχανογράφηση και υποδομές. Οι τομείς των υποδομών τους είναι αναγκαίο να ενισχυθούν τόσο για την καλύτερη διαχείριση των κινδύνων όσο και για την προσαρμογή στις απαιτήσεις εποπτικής παρακολούθησης. Παράλληλα, απαιτείται βελτίωση της οργανωτικής δομής, καθώς, παρά τις σοβαρές προσπάθειες που έγιναν για τη βελτίωση των διαδικασιών και της οργανωτικής δομής τα τελευταία έτη, εξακολουθούν να εντοπίζονται προβλήματα στην πιστοδοτική πολιτική, τόσο σε ότι αφορά την ορθή εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου και την εγκριτική διαδικασία, όσο και ως προς τον τρόπο ρύθμισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η ενίσχυση του ρόλου των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων και Εσωτερικού Ελέγχου, αναμένεται να συμβάλει θετικά στη βελτίωση των πρακτικών αξιολόγησης και διαχείρισης του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου, στην ορθή

παρακολούθηση των δανειακών φακέλων, αλλά και στη διαδικασία διενέργειας ρυθμίσεων.

Αξιολογώντας τις προοπτικές του κλάδου των συνεταιριστικών τραπεζών, σημειώνουμε ότι εκτίμηση είναι ότι αυτός μπορεί να παίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Οι θεσμικές παρεμβάσεις έχουν ήδη συμβάλει και αναμένεται να συμβάλουν περαιτέρω στην ενίσχυση της κεφαλαιακής τους βάσης και στη βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης του κλάδου, χωρίς ωστόσο να χάνεται ο συνεταιριστικός του χαρακτήρας. Περαιτέρω, μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, που παρέχουν προγράμματα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, της ανάπτυξης και της απασχόλησης στις περιφέρειες της Ευρώπης, δίνεται η ευκαιρία στις συνεταιριστικές τράπεζες να υποστηρίξουν μικρές ελληνικές επιχειρήσεις με τη συμμετοχή τους σε ειδικά προγράμματα χρηματοδοτήσεων, και ενδεχομένως μικρο-χρηματοδοτήσεων (microfinance), όταν διαμορφωθεί πλήρως το σχετικό θεσμικό πλαίσιο.

Επίσης, η Τράπεζα της Ελλάδος εγκαινίασε το 2016 διαδικασία εποπτικού διαλόγου για τις κεφαλαιακές τους ανάγκες, όπου συζητούνται σε τακτική βάση όλα τα σχετικά ζητήματα με διαφάνεια και με βάση το προβλεπόμενο αναλυτικό υπόβαθρο. Στο πλαίσιο αυτό, οι συνεταιριστικές τράπεζες ενημερώνονται για τις ετήσιες κεφαλαιακές ανάγκες τους και υποβοηθούνται στην εσωτερική τους διαδικασία αξιολόγησης των λειτουργιών και των επιδόσεών τους.

Η παρούσα έρευνα περιορίστηκε στις εναπομείναντες στο τέλος του 2015 συνεταιριστικές και συστημικές τράπεζες της Ελλάδας, και δεν ελήφθησαν υπόψη οικονομικά στοιχεία τραπεζών οι οποίες συγχωνεύτηκαν ή απορροφήθηκαν, κυρίως λόγω των προβλημάτων συλλογής στοιχείων ειδικότερα για τις συνεταιριστικές τράπεζες.

Μια ενδιαφέρουσα πρόταση για έρευνα θα ήταν να δούμε πως οι συνεταιριστικές τράπεζες εκτός Ελλάδας, αντιμετώπισαν την χρηματοπιστωτική κρίση και εάν τελικά ο θεσμός αποτελεί ανάχωμα σε τέτοιου είδους συστημικών κρίσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αγγελόπουλος Π., « Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα» «Εκδόσεις Σταμούλη» , Αθήνα 2010.

Γκόρτσος Χ., «Εισαγωγή στο Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Δίκαιο» Εκδόσεις «Νομική Βιβλιοθήκη» ,Αθήνα 2011.

Γοργογιάννη Ι., «Συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ευρώπη- Μοντέλα Οργάνωσης», Δ.Ε.Ε.Τ., Σεπτέμβριος 1996 .

Καμενίδης Χρ., «Συνεταιριστική Οικονομική», Εκδόσεις «Α.Π.Θ.», Θεσσαλονίκη 1990 .

Κιντής Α.Στ., «Συνεταιριστικές Τράπεζες», 2η Έκδοση, Εκδόσεις «Αντ. Ν. Σάκκουλα», Αθήνα – Κομοτηνή 2004 .

Κορρές Γ.Μ., «Συνεργατισμός κα οικονομική ανάπτυξη», Εκδόσεις «Έλλην» 1999.

Σαουντζόγλου Γ.Γεράσιμος, Πεντότης Ν. Χαράλαμπος, «Τραπεζική Οικονομική» ,Μπένου Γ. ,1999.

Τραγάκης Εμμ.Γ., «Συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ελλάδα» Εκδόσεις «Αντ. Ν. Σάκκουλα», Αθήνα – Κομοτηνή 1996 .

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Gibson H., S.Hall, G.Tavlas, “The Greek financial crisis : growing imbalances and sovereign spreads”, Bank of Greece Working Paper, 2011 .

McCarroll V., S. Habberfield, “The outlook for Co-operative Banking in Europe 2012”, Oliver Wyman 2012 .

Reinhart C., “Sovereign credit ratings before and after financial crises”, 2001 .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, Η διεθνής κρίση, η κρίση στην ευρωζώνη και το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, 2011 .

Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδας, Οικονομικά στοιχεία συνεταιριστικών τραπεζών με βάση στοιχεία ισολογισμού 30/12/07, Αθήνα 2007 .

Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδας, Οικονομικά στοιχεία συνεταιριστικών τραπεζών με βάση στοιχεία ισολογισμού 30/12/12, Αθήνα 2012 .

Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Αθήνα 2010 .

Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση για την ανακεφαλαιοποίηση και αναδιάρθρωση του Ελληνικού Τραπεζικού Τομέα, Δεκέμβριος 2012.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Alexopoulos Y., Davis P., “A co-operative solution in the provision of financial services: The case of Greek Co-operative Banks”, International Journal of Decision Ethics, (Vol. IV.1 - Fall 2007 - pp.95-147) .

EBF Outlook “Glimmers of Hope.”, 2009 .

European Association of Co- operative Banks, Key statistics as on 31/12/07,Brussels 2008 .

European Association of Co- operative Banks, Key statistics as on 31/12/12,Brussels 2013 .

Ernst & Young, European Banking Barometer, 2013

IMF, Achieving Sustainable Economic Reforms in Greece in 2011 and Beyond, by Bob Traa, Senior Resident Representative in Athens, June 7, 2011

International Labour Organization, “Financial cooperatives: A safe bet in a crisis”, 12/04/2013.

International Labour Organization, “Resilience in a downturn: The power of financial Cooperatives, Geneva 2013.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

www.bankingnews.gr.

www.este.gr Ένωση Συνεταιριστικών τραπεζών Ελλάδος.

www.hba.gr Ελληνική Ένωση Τραπεζών / Η Ένωση.